

บทที่ 3

ประวัติและบริบทภูมิหลังของทมยันตี

ทมยันตี เป็นนามปากกาของคุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ นักเขียนชื่อดังที่ได้สร้างผลงานไว้ในวงการวรรณกรรมเป็นจำนวนมากและผลงานทุกชิ้นของทมยันตีก็ได้รับความนิยมจากผู้อ่านเสมอมา ดังจะเห็นได้จากการนำเอานวนิยายยอดนิยมหลายเรื่องของทมยันตีมาสร้างเป็นบทละครโทรทัศน์ ละครวิทยุ ละครเวที และนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์หลายต่อหลายครั้ง นี่จึงเป็นการการันตีให้เห็นว่า ผลงานนวนิยายของทมยันตีนั้นเปี่ยมไปด้วยคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทมยันตีเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นนักเขียนหญิงอันดับต้นของวงการหนังสือเมืองไทยเลยทีเดียว จนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (ประเภทนวนิยาย) ในปี พ.ศ. 2555 โดยนวนิยายของทมยันตีนั้น มิได้ใช้นามปากกาทมยันตีเพียงนามปากกาเดียวเท่านั้น แต่ยังมีนามปากกาอื่นๆอีกหลายนามปากกาที่ได้สร้างชื่อเสียงให้กับทมยันตีด้วย อันได้แก่ โรสลาเรน ลักษณ์วดี กนกเรขา และมายาวดี ซึ่งนวนิยายของทมยันตีนั้นส่วนมากมักจะเป็นนวนิยายสะท้อนสภาพปัญหาเกี่ยวกับชีวิตสตรี แนวรักโรแมนติกหรือแนวพาฝันชีวิตรัก รวมทั้งการสะท้อนชีวิต สังคม การเมือง และแนวจิตวิญญาณ แต่นามปากกาที่โดดเด่นที่สุดและเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย คือ “ทมยันตี” ถือเป็นนามปากกาที่สร้างความสำเร็จและสร้างชื่อเสียงให้งานประพันธ์ของทมยันตีเป็นอย่างมาก ทำให้ทมยันตีได้ยึดอาชีพนักประพันธ์หรือนักเขียนเลี้ยงชีพแต่เพียงอย่างเดียวมาจนถึงปัจจุบัน

ทั้งนี้ งานวิจัยชิ้นนี้ต้องการที่จะศึกษาแนวคิดทางการเมืองแบบราชาชาตินิยมที่ปรากฏในนวนิยายของทมยันตี เพื่อศึกษาว่านวนิยายของทมยันตีได้สะท้อนแนวคิดทางการเมืองแบบราชาชาตินิยมอย่างไรและมีการผลิตซ้ำแนวคิดทางการเมืองแบบราชาชาตินิยมอย่างไร ประกอบกับการศึกษาภูมิประวัติของทมยันตีและบริบทแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการก่อรูปทางความคิดอันนำไปสู่การถ่ายทอดแนวคิดทางการเมืองผ่านทางนวนิยายด้วย โดยการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นที่การตีความนวนิยาย (ตัวบท) ในฐานะวรรณกรรมเชิงสังคมและการเมือง ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาภูมิประวัติของทมยันตี (คุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์) ประกอบด้วย เพราะภูมิประวัติหรือภูมิหลังของผู้เขียนก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการศึกษานวนิยายและเป็นพื้นฐานที่จะเสริมสร้างให้เข้าใจเกี่ยวกับนวนิยายที่จะศึกษามากขึ้น รวมทั้งเพื่อมุ่งสร้างความเข้าใจต่อตัวนักเขียน เพื่อให้การตีความนั้นมีความใกล้เคียงกับความหมายตามเจตนาของผู้เขียนให้มากที่สุด ฉะนั้น จึงควรเป็นการตีความที่อิงกับกรอบแนวคิดและความเป็นมา

ของผู้เขียน เนื่องจากความคิดของผู้เขียนย่อมสะท้อนเจตนาผ่านตัวบทอยู่แล้วนั่นเอง โดยจะขอกล่าวถึงภูมิประวัติของทมยันตีตั้งแต่ชีวิตในวัยเด็ก ชีวิตในวัยเรียน ชีวิตสมรส การก้าวเข้าสู่วงการนักเขียน การเข้ามามีบทบาทในทางการเมือง และการเป็นนักเขียนมืออาชีพจนถึงปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

3.1 ชีวิตในวัยเด็กของทมยันตี

ทมยันตีหรือเด็กหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ เกิดเมื่อวันที่ 10 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2479 วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 ปีชวด ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ กรุงเทพมหานคร มีชื่อเล่นว่า “อืด” เป็นบุตรคนที่สองของตระกูลศิริไพบูลย์ บิดาชื่อ “นายทองคำ” มีอาชีพเป็นทหารเรือ หรือเรียกได้ว่าต้นตระกูลทางบิดานั้นเป็นทหารเรือ ส่วนมารดาชื่อ “นางไข่มุก” เป็นหญิงชาววังและฝ่ายตระกูลทางมารดานั้นมีเชื้อสายชาววัง โดยทมยันตีนั้นเป็นลูกคนกลาง มีพี่ชายอีกหนึ่งคนและน้องสาวอีกหนึ่งคน พี่ชายคนโตชื่อ “วิเชียร” คนกลางชื่อ “วิมล” (ทมยันตี) และน้องสาวคนสุดท้องชื่อ “วิไล” ซึ่งจากบทสัมภาษณ์ทมยันตีในช่วงเวลาที่เกิดนั้น ทมยันตีได้กล่าวว่า

“แม่บอกว่าฉันเกิดตอนประมาณตีสี่กว่าๆ พอถามแม่ว่ากว่าๆอย่างไร แม่ตอบว่ารู้ว่าตีสี่ และอีกไม่นานพระก็ออกบิณฑบาต พระจะออกบิณฑบาตประมาณตีห้าทางโทรเคียบอกว่าถือว่าเป็นคนวันอาทิตย์ต่อวันจันทร์ เพราะฉะนั้นฉันก็ตอบไม่ได้ว่าเป็นวันอาทิตย์หรือวันจันทร์ แต่วันนั้นเป็นวันเข้าพรรษา”¹¹³

ซึ่งในทางโทรเองมีความเชื่อว่า คนที่เกิดวันอาทิตย์ต่อวันจันทร์แถมเป็นวันเข้าพรรษา ซึ่งถือว่าการล้างบาปในวันเกิดหรือเป็นช่วงเวลาพระจันทร์ยังเต็มดวงอยู่นั้น ความแจ่มจรัสของพระจันทร์ที่แทนความหมายของมวลชนบวกกับอาทิตย์ที่แทนตัวบุคคล จะมีอิทธิพลต่อคนที่เกิดในเวลานี้ ซึ่งมักชอบแสดงตัวและปรากฏกายบ่อยๆ ส่งผลให้เป็นคนโดดเด่นในสาธารณชนได้ในอนาคตกับทั้งยังมี “บุญพิเศษ” ซึ่งหมายถึง การสื่อสารดี การเขียน การพูด การทำความเข้าใจกับสาธารณชนดี และพหุศาสตร์เป็นมหาจักรทำให้ความเข้าใจทางศาสนาจะลึกซึ้ง รวมทั้งยังมีข้อบ่งชี้อีกว่า ทุกๆ 19 ปี จะมีการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิต โดยในความเป็นจริงที่เกิดขึ้นนั้น ได้มีหลากหลายเรื่องราวที่ได้บ่มเพาะหล่อหลอมการเป็นนักเขียนของทมยันตีโดยไม่รู้ตัว และมีเหตุการณ์ที่พลิกผันชีวิตให้ทมยันตีได้ก้าวสู่การเป็นนักเขียนนวนิยายมืออาชีพด้วยวัยเพียง 19 ปี เท่านั้น¹¹⁴

¹¹³ วิศวานาด, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี (กรุงเทพฯ : ณ บ้านวรรณกรรม กรู๊ป, 2548), หน้า 1.

¹¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

เมื่อแรกเกิดนั้น ทมยันตีเป็นเด็กแข็งแรง ชอบร้องไห้เสียงดัง เรียกได้ว่า ร้องอืดๆกวนแม่ทั้งวัน แม่จึงให้ชื่อว่า “อืด” และก็เป็นเด็กที่กวนแม่ขนาดหนัก จนแม่ทนไม่ไหว เพราะสร้างความรำคาญให้กับแม่มาก ดังนั้น คุณยายของทมยันตีจึงรับทมยันตีในฐานะหลานชายไปเลี้ยงเพื่อดูแลเสียเอง จากวันนั้นจึงทำให้ทมยันตีกลายเป็นลูกชาย และในชีวิตของทมยันตีก็มีคุณยายเลี้ยงดูเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ทมยันตีมีความรัก มีความผูกพันกับคุณยายเป็นอย่างมาก และเมื่อคุณยายนำทมยันตีมาเลี้ยง ทมยันตีก็ต้องนอนกับคุณยายในมุ้งเดียวกัน และก่อนนอนทุกคืนคุณยายมักจะเล่านิทานให้ทมยันตีฟังก่อนนอนเสมอ แต่ก่อนจะเล่านิทานนั้นจะต้องมีเงื่อนไข ซึ่งเงื่อนไขนั้นก็คือว่า ทมยันตีจะต้องสวดมนต์กับคุณยายก่อน ถ้าทมยันตีสวดมนต์กับคุณยายแล้ว คุณยายก็จะเล่านิทานให้ฟัง¹¹⁵ ด้วยความที่ทมยันตีเป็นเด็กที่ชอบฟังคุณยายเล่านิทาน จึงจำเป็นต้องสวดมนต์พร้อมคุณยายไปด้วย เพราะนิทานที่คุณยายเล่าให้ฟังนั้นสนุกสนานเพลิดเพลินมาก และถือเป็นกลวิธีในการปราบเด็กชนอย่างทมยันตีในรูปแบบหนึ่งของคุณยายนอกจากการใช้ไม้เรียวตี

ในช่วงชีวิตวัยเด็กของทมยันตีนั้น ถือได้ว่าทมยันตีเป็นเด็กที่ชนมากคนหนึ่ง หากเปรียบเทียบกับคุณสมบัติของเด็กผู้หญิงนั้น ทมยันตีมีความคิดความอ่าน มีบุคลิกลักษณะนิสัยที่แตกต่างจากเด็กผู้หญิงโดยทั่วไป คือ ทมยันตีเป็นเด็กที่ชกชก เป็นเด็กที่ช่างสังเกต ชอบซักชอบถามหรือเป็นเด็กช่างสงสัย และมีนิสัยชอบเล่นทะเล โมนเหมือนเด็กผู้ชาย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทมยันตีมักจะถูกแม่ตีมากกว่าลูกคนอื่น ๆ และทำให้โลกส่วนตัวของทมยันตีในวัยเด็กนั้นแตกต่างไปจากเด็กหญิงคนอื่น ๆ โดยทมยันตีกล่าวว่า ชีวิตในช่วงวัยเด็กนั้นเป็นชีวิตที่ค่อนข้างเหงาไม่มีใครเล่นด้วย น้องสาวคนเล็กก็ไม่ยอมเล่นเพราะพี่สาวชกชกไป ส่วนพี่ชายก็ไปเล่นแบบผู้ชาย แต่ถ้าวินไหนพี่ชายมีเวลาว่างก็จะมาเล่นกับทมยันตีบ้าง แต่ก็เป็นเรื่องชกชกแบบเด็กผู้ชาย¹¹⁶ ซึ่งถ้าหากเปรียบเทียบกับคำกล่าวที่ว่า “เด็กชกชกคือเด็กฉลาด” โดยเฉพาะการปลดปล่อยให้เด็กได้สร้างจินตนาการ อันมาจากความชกชก ประกอบกับการหมั่นอ่านนิทานให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและจะช่วยให้การสร้างจินตนาการของเด็กบรรเจิดขึ้น ถือเป็นการวางรากฐานของเด็กให้กลายเป็นคนเก่งและเป็นคนมีคุณภาพได้ในอนาคต ซึ่งทมยันตีเองก็เคยเป็นเด็กที่จัดอยู่ในขอบข่ายของคำกล่าวนี้ทั้งสิ้น¹¹⁷

ทมยันตีขึ้นชื่อว่าเป็นเด็กชกชกและเมื่อคุณยายเห็นว่าหลานไม่ยอมเลิกชกชก ประกอบกับการที่ทมยันตีเริ่มอ่านหนังสือได้ คุณยายจึงหาวิธีมาสอนหลาน โดยจะให้ทมยันตีอ่านหนังสือให้ฟัง ซึ่งหนังสือที่คุณยายเลือกหยิบมาให้ทมยันตีอ่านนั้นคือ นิทานและหนังสือประเภทวรรณคดี แต่อย่างไรก็

¹¹⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

¹¹⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 11.

¹¹⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2-3.

ตามความชนของทมนันตียังไม่ยอมลดลง แถมยังมีนิสัยขี้เล่น ชอบต่อล้อต่อเถียงกับคุณยาย จึงถูกคุณยายบังคับให้อ่านหนังสือที่มีเนื้อหาที่ยากและยาวมากยิ่งขึ้น โดยหนังสือวรรณคดีที่คุณยายให้ทมนันตีอ่าน ได้แก่ พระอภัยมณี ขุนช้างขุนแผน รามเกียรติ์ เป็นต้น¹¹⁸ นอกจากทมนันตีจะได้อ่านวรรณคดีไทยแล้ว ทมนันตียังได้อ่านวรรณคดีสากลด้วย เพราะด้วยความที่ซุกซนอย่างมาก คุณแม่ของทมนันตีจึงพาทมนันตีไปขังไว้ในห้องที่เก็บหนังสือและเมื่อถูกขังไว้ในห้องอ่านหนังสือ ทมนันตีก็ไม่รู้จะทำอะไรกับเวลาที่อยู่ในห้องนั้น เลยหยิบหนังสือที่คุณแม่ได้สะสมเอาไว้ในห้องเก็บหนังสือมานั่งอ่านเล่น หลังจากนั้นคุณแม่ของทมนันตีมองเห็นแววการเป็นนักอ่าน จึงมักจะนำหนังสือที่อ่านยากมาให้ทมนันตีอ่านเสมอๆ ทั้งวรรณคดีไทย วรรณคดีสากล และวรรณคดีจีน¹¹⁹

นอกจากนี้ แม่ทมนันตีจะได้รับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านจากหนังสือวรรณคดีแล้ว ทมนันตียังได้รับการปลูกฝังให้เป็นคนที่มีพื้นฐานความรู้ทางประวัติศาสตร์ทั้งประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์สากล นี่จึงเป็นการฝึกฝนการอ่านและการจดจำเรื่องราวต่างๆ ได้โดยไม่รู้ตัว เนื่องจากคุณแม่และคุณยายของทมนันตีไม่รู้จะจัดการกับความชนของทมนันตีอย่างไร จึงใช้วิธีการต่อรองโดยให้เงื่อนไขว่าต้องอ่านหนังสือ โดยหนังสือประวัติศาสตร์ที่คุณแม่เลือกหยิบมาให้ทมนันตีอ่านนั้นเป็นประวัติศาสตร์สากลของหลวงวิจิตรวาทการ ดังที่ทมนันตีได้กล่าวไว้ในบทสัมภาษณ์ว่า

“ถ้าอ่านหนังสือหนึ่งบทแล้วจำมาแล้วให้แม่ฟัง แม่จะให้รางวัล ต้องทำทุกวัน อ่านหนังสือหนึ่งบทหรือจะท่องจำวันละหน้าก็เลือกเอา เราก็คิดว่าท่องจำวันละหน้า น่าจะง่ายกว่า ก็บอกท่องจำวันละหน้า แต่ถ้าใครก็ตาม เคยอ่านประวัติศาสตร์สากล ในยุคเลนินเสซของ คงตอบเหมือนกันว่า มันยากเหลือเกิน สำหรับเด็กที่มีอายุซัก 10 ขวบ ที่เพิ่งจะเริ่มหัดอ่านหนังสือใหม่ๆ”¹²⁰

รวมทั้งการที่คุณแม่ของทมนันตีเป็นสาวชาววัง เพราะคุณยายอยู่ในตระกูลชาววังห้องเครื่อง สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ทมนันตีจึงได้รับการปลูกฝังความคิดตามแบบชาววังให้ตั้งแต่เด็ก โดยเฉพาะในเรื่องของความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และนิสัยรักการอ่านนั่นเอง¹²¹ ซึ่งนิสัยรักการอ่านนี้เองทำให้ทมนันตีมีความพยายามที่จะอ่านหนังสือประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะหนังสือประวัติศาสตร์ของหลวงวิจิตรวาทการ เพราะจากการอ่านหนังสือประวัติศาสตร์ทำให้ทมนันตีเก่งและ

¹¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10-11.

¹¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 11-12.

¹²⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13.

¹²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

มีความรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์สากลมาก ประกอบกับการกล่อมเกลาลูกฝั่งนิสัยรักการอ่านจากคุณแม่ ที่เปรียบเสมือนเป็นการปูพื้นฐานการเป็นนักเขียนให้กับทมยันตีโดยที่ไม่รู้เลยว่าทักษะการอ่านนี้เองที่ทมยันตีได้นำไปใช้เป็นอย่างมากในการเขียนหนังสือ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าทมยันตีนั้นเป็นนักอ่านและเป็นนักเขียนที่สร้างมาด้วยมือแม่และมือของยาย เนื่องจากการปลุกฝังและการเคี่ยวเจี๊ยวให้ทมยันตีมีนิสัยรักการอ่านได้ส่งผลให้ทมยันตีกลายเป็นคนที่รักการอ่านและรักการค้นคว้าเป็นชีวิตจิตใจ¹²² เพราะความที่ทมยันตีเป็นคนช่างอ่าน จึงชอบอ่านทุกอย่างที่เป็นตัวหนังสือ ประกอบกับการที่คุณแม่ก็ไม่เคยห้าม แม้กระทั่งการอ่านนวนิยายบันเทิงต่างๆ รวมไปถึงการอ่านหนังสือทุกตัวอักษรที่อยู่ในกรุงเทพฯ ทมยันตีก็ชอบอ่าน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทมยันตีกลายเป็นนักอ่านตั้งแต่วัยเยาว์ หรือเรียกได้ว่าเป็นหนอนหนังสือตั้งแต่เด็กๆนั่นเอง

3.2 อิทธิพลจากการอบรมกล่อมเกลารอบครัว

ครอบครัวศิริไพบุลย์ถือเป็นบ้านหลอมที่สำคัญและมีบทบาทเป็นอย่างมากในการกล่อมเกลาคำคิดของทมยันตี รวมทั้งเป็นรากฐานในการสรรค์สร้างชีวิตการเป็นนักเขียนของทมยันตีด้วย โดยบุคคลในครอบครัวที่มีบทบาทสำคัญในการปลุกฝังกล่อมเกลาคำคิด เป็นต้นแบบในการใช้ชีวิตให้กับทมยันตี ได้แก่ บิดา มารดา ยาย และพี่ชาย ซึ่งบุคคลเหล่านี้เองยังมีอิทธิพลต่อทมยันตีในด้านของการสร้างสรรค์งานประพันธ์ร่วมด้วย โดยสามารถวิเคราะห์ตีความในส่วนของบริษัทด้านครอบครัว (Contextual Analysis) ได้ดังนี้

3.2.1 “บิดา” ผู้เป็นต้นแบบความรักชาติ (นายทองคำ ศิริไพบุลย์)

บิดาของทมยันตี คือ “นายทองคำ ศิริไพบุลย์” ต้นตระกูลทางฝ่ายบิดานั้นเป็นช่างทองอยู่จันทบุรี “คุณทองคำ” บิดาของทมยันตีเป็นทหารเรือและเป็นลูกคนที่สามในจำนวนพี่น้องสี่คน โดยมี “คุณหญิงปานใจ รามอินทรา” เป็นพี่สาวคนโต (เป็นภริยาของพระรามอินทรา อธิบดีกรมตำรวจในยุคสมัยนั้น) มี “หลวงประเสริฐศิริ ศิริไพบุลย์” เป็นพี่ชายคนรอง และมีน้องคนสุดท้องคือ “นายทองพูน” และไม่เพียงแต่บิดาที่เป็นนายทหารเรือเท่านั้น คุณลุงของทมยันตี คือ “หลวงประเสริฐศิริ ศิริไพบุลย์” พี่ชายคนรองของบิดา และพี่ชายของทมยันตี คือ นาวาเอกวิเชียร ศิริไพบุลย์ ก็เป็นนายทหารเรืออีกด้วย¹²³ เรียกได้ว่าตระกูลศิริไพบุลย์นั้นเป็นตระกูลของทหาร เพราะเป็นทหารกันเกือบทุกคน ทมยันตีจึงเกิดมาในครอบครัวของทหารเรือ ดังที่ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า

¹²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 17.

¹²³ วิศวานถ, *กว่าจะถึงวันนี้ของทมยันตี* (กรุงเทพฯ: ณ บ้านวรรณกรรม กรู๊ป, 2549), หน้า 67.

**“ตระกูลศิริไพบุลย์เป็นตระกูลเก่า พ่อก็ทหารเรือ ลูกก็ทหารเรือ พี่ชายก็
ทหารเรือ เพราะฉะนั้นค่อนข้างคุ้นกับกองทัพเรือ แต่คนมักคิดว่าดิฉันมาจาก
กองทัพบก แต่ไม่ใช่ ดิฉันคุ้นกับกองทัพเรือ”¹²⁴**

ด้วยเหตุนี้จึงได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบครอบครัวทหารที่เน้นในเรื่องของคุณธรรม ความ
ซื่อสัตย์ ความยุติธรรม รวมทั้งการเป็นคนที่ต้องยอมรับผิดเมื่อตนเองกระทำผิดนั้นเอง และด้วยบริบท
แวดล้อมเช่นนี้ก็ส่งผลให้ทมนันตีกลายเป็นคนที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น มีความ
เด็ดขาดและยึดมั่นในคำพูด พูดคำไหนคำนั้นเหมือนกับทหาร มีจิตใจที่มั่นคงเด็ดเดี่ยว ไม่ยอมอ่อนข้อ
ให้กับใครง่าย ๆ หรือเรียกได้ว่า “ยอมหักแต่ไม่ยอมงอ” ซึ่งบุคลิกลักษณะนิสัยของทมนันตีที่ได้รับการ
ปลูกฝังมาจากบิดานี้เอง ก็ได้ถูกถ่ายทอดไปสู่บุคลิกของตัวละครเอกในนวนิยายของทมนันตีเช่นกัน

ทั้งนี้ จากการเกิดและเติบโตมาในครอบครัวของทหาร ย่อมทำให้ทมนันตีได้มีโอกาสใกล้ชิด
กับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ไปด้วย เนื่องจากทหารนั้นถือเป็นอาชีพที่มีบทบาทในประวัติศาสตร์
การเมืองของไทย ซึ่งตระกูลศิริไพบุลย์ก็ถือเป็นตระกูลทหารตระกูลหนึ่งที่เข้าไปมีบทบาทในทาง
การเมืองด้วยเช่นกัน โดยได้เข้าไปมีบทบาทในช่วงเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ.
2475 หรือที่เรียกว่า “การปฏิวัติสยาม 2475” ซึ่งเหตุการณ์ในตอนนั้นมีการจับกุมพระราชวงศ์หลาย
พระองค์ องค์กรสำคัญพระองค์หนึ่ง คือ พระบรมวงศ์เธอกรมพระนครสวรรค์วรพินิต โดยบุคคลใน
ตระกูลศิริไพบุลย์ที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องคือ นาวาโท “จิบ ศิริไพบุลย์” หนึ่งในคณะราษฎรสาย
ทหารเรือซึ่งเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ควบคุมทหารเรือในการร่วมจับกุมเจ้านายในขณะนั้น รวมทั้งบิดา
ของทมนันตีเองก็ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ครั้งนี้ด้วย นี่คือบทบาทของทมนันตีในตระกูลศิริไพบุลย์
ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ช่วงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475¹²⁵ แต่เมื่อผ่านช่วงการปฏิวัติ
พ.ศ. 2475 ไปแล้วทั้งบิดาและคุณลุงของทมนันตีก็ได้ลาออกจากการเป็นทหารเรือ โดยคุณลุงไปเป็น
ผู้อำนวยการโรงงานสุราบางยี่ขัน ผลิตเหล้าแม่โขง ส่วนบิดาก็ไปเป็นผู้จัดการใหญ่โรงงานสุราบางยี่
ขันแห่งนั้นด้วยเช่นกัน¹²⁶

นอกจากนี้ การเลี้ยงดูแบบครอบครัวทหารก็ส่งผลต่อการยึดหลักในการทำงานของทมนันตี
เช่นกัน เนื่องจากในวัยเด็กนั้น ทมนันตีได้มีโอกาสคลุกคลีอยู่กับงานของบิดาเพราะต้องช่วยบิดา

¹²⁴ สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อยุธยา, *ชีวิตนักเขียน : บทสัมภาษณ์ทมนันตี (วิมล ศิริไพบุลย์)* (ชลบุรี : กองทุน
วิทยาทาน วัดเขาพุทธโคดม, 2544), หน้า 13.

¹²⁵ วรมน เจริญสุวรรณ, *มติดิสถานที่ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ศึกษาจากงาน
ประพันธ์ของทมนันตี*.

¹²⁶ วิสวานถ, *กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตน์ทมนันตี*, หน้า 6.

ทำงานในด้านของงานเอกสาร จึงทำให้ทมยันตีได้เรียนรู้วิธีการทำงานต่างๆจากบิดา ดังปรากฏในบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งจากนิตยสารกุลสตรี (2529) ที่กล่าวไว้ว่า

“เป็นบุญคุณของพ่อ เวลาพ่อเอางานมาทำที่บ้าน ดิฉันจะเป็นคนเรียงงานเข้าแฟ้ม คุณพ่อเซ็นงาน ดิฉันก็ต้องคอยรอเก็บ นั่งกับพีนะ ได้แต่นั่งมองดูเด็กคนอื่นทำไหมนะเขาได้วิ่งเล่น ได้อาบน้ำกันโครมๆอยู่ในคลอง ทำไมเราต้องมานั่งข้างพ่อร้องไห้ นี่ก็บุญคุณของพ่อ เซ็นงานแล้วจะอธิบาย เราเป็นเด็กช่างอ่าน ก็อ่านดู สงสัยก็ถามพ่อ พ่อก็อธิบายให้ฟัง”¹²⁷

จากบริบทแวดล้อมเช่นนี้เป็นผลให้ทมยันตีได้เริ่มเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ทั้งในเรื่องการบ้าน การเมืองและงานบางส่วนของทหารด้วยการช่วยบิดาจัดแฟ้มเรื่องราชการตั้งแต่วัยเด็ก แม้ในตอนนั้นทมยันตีอาจจะรู้สึกอิจฉาเด็กๆคนอื่นในวัยเดียวกันที่มีโอกาสได้เล่นตามประสาวัยเด็ก แต่ทมยันตีกลับได้มาช่วยการงานของบิดา แต่นั่นก็ถือเป็นโอกาสอันดีเช่นกันที่ทมยันตีได้เรียนรู้วิธีการทำงานของบิดาและซึมซับวิถีคิดต่างๆมาจากบิดาด้วย รวมทั้งวิธีการอบรมของบิดาที่ได้นำมาสั่งสอนให้กับทมยันตีนั้นก็ล้วนแล้วแต่นำหลักเกณฑ์ วิถีคิด และระเบียบแบบแผนของทหารมาใช้ในการสอนลูกทั้งสิ้น อย่างเช่นเรื่องของความยุติธรรม บิดาของทมยันตีจะสอนเสมอว่า

“พ่อก็จะสอนลูกแบบทหาร ข้อแรกคือความซื่อตรง ซื่อสัตย์และยุติธรรม และต้องดูแลลูกน้องก่อนตัวเอง ตอนไปทำงานที่ ขสมก. ดิฉันก็จะดูแลลูกน้องมากกว่าตัวเอง นี่เป็นหลักของทหาร พ่อจะสอนอย่างนี้ละ รวมทั้งพ่อยังสอนอีกว่า ลูกอยากได้ความยุติธรรมจากคนอื่น ลูกต้องให้ความยุติธรรมต่อเขาเท่ากับตัวเอง ถ้าลูกอยากได้ความซื่อสัตย์จากคนอื่น ลูกต้องซื่อสัตย์กับคนอื่นเท่ากับซื่อสัตย์ต่อตนเอง ถ้าลูกมีสองอย่างนี้ จะครอบคลุมคิดทั้งหมด พ่อจะสอนให้ลูกตรงไปตรงมา อย่างอายุมากแล้วนั่งกินข้าวที่โต๊ะกับพ่อ ลูกต้องเข้าโต๊ะก่อน พ่อพ่อลงนั่งหัวโต๊ะจับช้อนล้อม ลูกถึงจับช้อนล้อมกินได้ แล้วคนที่อายุน้อยที่สุดจะเป็นคนตักข้าว เขาเรียกทิศตะวันตก พ่อจะใช้ระเบียบเหมือนโรงเรียนนายเรือ”¹²⁸

ด้วยวิธีการสอนเช่นนี้ ทำให้ทมยันตีได้ยึดหลักเรื่องของความยุติธรรมและความซื่อสัตย์จากบิดามาใช้ในการทำงานทั้งในด้านของการเป็นนักเขียนและด้านของการทำงานในช่วงที่เข้าไปมี

¹²⁷ ฟ่องศรี, เข็มบ้าน โรสลาเรน : เจ้าของเรื่อง โสมส่องแสงอันลือลั่น (นิตยสารกุลสตรี ปีที่ 16 ฉบับที่ 375 ปีที่แรกเดือนกันยายน พ.ศ. 2529), หน้า 64.

¹²⁸ สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อรุณยา, ชีวิตนักเขียน : บทสัมภาษณ์ทมยันตี (วิมล ศิริไพบูลย์), หน้า 14-15.

บทบาทในทางการเมือง นั่นก็คือ “การมีความเชื่อมั่นในตนเองและการมีความยุติธรรมต่อคนอื่นในสิ่งที่ตนทำ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การสุจริตใจเป็นที่ตั้ง และ 2) มีความยุติธรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น มีความบริสุทธิ์ใจและทำเพื่อมวลชน รวมทั้งเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม”¹²⁹

ส่วนเรื่องของวิธีการคิดนั้น บิดาของทมิยันตีก็จะนำหลักคิดในทางทหารมาสอนลูกเช่นกัน ประกอบกับการที่ครอบครัวศิริไพบุลย์มีการวางกฎอยู่อย่างหนึ่ง คือ ถ้าสมาชิกคนใดจำเป็นต้องตัดสินใจทำอะไรที่เป็นเรื่องใหญ่โต ต้องถามกันถึงสามครั้งเพื่อให้ได้ความชัดเจนกันเลยทีเดียว ด้วยกฎข้อนี้เองจึงสร้างให้ทมิยันตีเป็นคนมีเหตุมีผล เป็นคนชัดเจน และเป็นคนตัดสินใจเด็ดขาดเสมอ ซึ่งถือเป็นคุณสมบัติประการหนึ่งของการเป็นนักเขียนนวนิยายอาชีพ¹³⁰ โดยเมื่อทมิยันตีตัดสินใจจะเลือกเป็นนักเขียนอาชีพอย่างเต็มตัว บิดาก็ได้ให้แง่คิดในการดำเนินชีวิตบนทางเลือกใหม่นี้ ซึ่งหลักการที่บิดาได้สอน และทมิยันตีได้ยึดมั่นไว้ในหัวใจเสมอคือ

“เมื่อลูกมีความมุ่งมั่นปรารถนา รู้จุดมุ่งหมาย เมื่อรู้ยุทธศาสตร์แล้ว เจ้าจะต้องพลิกแพลงยุทธวิธีเดินให้ได้ คุณพ่อได้ใช้ศัพท์ทหารมาสอนลูกเลยทีเดียว โดยชี้หนทางสว่างให้ลูกรู้ ให้ลูกเข้าใจโลกว่า ถึงแม้จะเป็นเพียงแค่นักเขียนแต่ก็จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ในการทำงานเหมือนกัน ไม่ใช่ว่าการกำหนดยุทธศาสตร์จะมีเฉพาะในการรบของทหารเท่านั้น หากการทำงานทุกอย่างแม้การเป็นนักเขียนก็ต้องวางยุทธศาสตร์ ฉะนั้น วิธีคิด วิธีการทำงานของการเป็นนักเขียนอาชีพในเชิงยุทธศาสตร์จึงมีความหมายตามคำสอนของคุณพ่อ คือ แพ้ชนะขึ้นอยู่ตั้งแต่วิธีคิด ถ้าวิธีคิดผิดก็รบแพ้ ถ้าวิธีคิดถูก ยุทธศาสตร์ของตน จึงจะรบชนะ”¹³¹

ด้วยวิธีคิดแบบนี้จึงทำให้บุคลิกลักษณะนิสัยของทมิยันตีเป็นคนที่มีความคิดแบบทหารในด้านการกำหนดยุทธศาสตร์ของการทำงานและการดำเนินชีวิต รวมทั้งบิดายังสอนในเรื่องของความเข้มแข็งให้กับทมิยันตีด้วยแม้ทมิยันตีจะเป็นลูกสาวก็ตาม ดังนี้

“พ่อสอนไว้ว่า ไม่มีใครสูงกว่าเจ้าถ้าเจ้าไม่คุกเข่าให้เขา ถ้ายืนขึ้นแล้วเท่ากันหมด”¹³² พ่อดิฉันยังบอกอีกว่าเราเป็นลูกเสือนะลูก ลูกเสือไม่เคยร้องเองเลย ร้องเองนั้นลูกหมา เสือจับมันเลียแผลตัวเอง ไม่ค่อยให้ใครมาดูแล ลูกต่ำเพราะลูกคุกเข่าให้

¹²⁹ ผ่องศรี, เข้มบ้านโรสลาเรน : เจ้าของเรื่อง โสมส่องแสงอันลือลั่น, หน้า 64.

¹³⁰ วิศวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมิยันตี, หน้า 67-68.

¹³¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 69.

¹³² ผ่องศรี, เข้มบ้านโรสลาเรน : เจ้าของเรื่อง โสมส่องแสงอันลือลั่น, หน้า 61.

**แต่ถ้าถูกยื่นหยัดเหยียดให้เต็มที่ ลูกเท่ากับคนอื่นทุกประการ อันนี้จึงสอนคนที่ล้ม
อย่าไปหาใครเลย เราต้องเข้มแข็ง”¹³³**

จากคำสอนนี้ได้ส่งผลให้ทมยันตีกลายเป็นคนที่มีความเข้มแข็งแบบทหาร มีความทรนงไม่ยอมใครง่ายๆ มีความอดทนและเป็นคนเด็ดขาด ดังจะเห็นได้จากการที่ทมยันตีได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเข้าไปมีบทบาทในทางการเมืองในช่วงที่ตนเองได้ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิกที่ว่า

“ทุกคนจะต้องรักษาสัญญา รักษาคำพูดของตนเอง คำไหนคำนั้น ดิฉันคิดเสมอว่า “Duty must go on” อยู่ที่ใดต้องทำหน้าที่นั้นให้ดีที่สุด เมื่ออยู่ในสภาก็ต้องไม่น้อยหน้าใคร สิ่งใดที่ผู้ชายทำได้ ดิฉันต้องทำได้ ไม่ยอมให้ใครหมิ่นประมาทว่าโง่งงเอาแต่ตุ่น เพราะถ้าผู้หญิงในสภาโง่งง ผู้หญิงทั้งประเทศก็โง่งงหมด ดังนั้นพระราชบัญญัติต้องศึกษาทั้งหมด ผู้ชายเนียสามารถทำอะไรร้อยแปดได้ เลี้ยงคนนอกบ้านได้ แต่กับลูกเมียเลี้ยงไม่ได้เป็นเรื่องที่น่าขมขื่นมาก”¹³⁴

จากบทสัมภาษณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าทมยันตีได้ซึมซับวิถีคิดและแบบแผนพฤติกรรมมาจากทหารที่เน้นในเรื่องของการรักษาคำพูด ความเข้มแข็ง ความไม่ยอมอ่อนข้อให้ใครง่ายๆ การมีความอดทนอดกลั้น และสะท้อนให้เห็นถึงความแข็งแกร่งในตัวผู้หญิงคนนี้ได้พยายามพิสูจน์ตนเองให้ผู้ชายเห็นว่าสิ่งที่ผู้ชายทำได้ผู้หญิงก็ย่อมทำได้เฉกเช่นเดียวกัน นี่จึงเป็นลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพในด้านของความเข้มแข็งที่ทมยันตีได้รับมาจากนายทหารเรือผู้เป็นบิดา จากลักษณะนิสัยที่เป็นคนเด็ดขาด และมีความแข็งแกร่งเกินกว่าผู้หญิงคนอื่นๆทั่วไปของทมยันตีอันเป็นมรดกที่ได้รับมาจากการอบรมสั่งสอนของบิดาโดยตรงนั้น ทมยันตียังนำหลักการต่างๆที่บิดาเคยสั่งสอนตนเองมาใช้ในการเลี้ยงดูลูกชายทั้งสามคนของตนเองด้วยในเรื่องของความเข้มแข็งและเรื่องของความเด็ดขาด ดังที่ทมยันตีกล่าวไว้ว่า

“ฉันได้วิธีสั่งงานจากพ่อ เวลาสั่งงาน พ่อจะสั่งงานแบบราชการว่าเป็นข้อๆ ทำให้จำง่ายไม่สับสน ตอนเป็นผู้อำนวยการขนส่งมวลชนฯ ก็เอาวิธีการทำงานของพ่อมาใช้ แม้กระทั่งการเลี้ยงลูกเพราะสิ่งหนึ่งที่ได้มาจากครอบครัวทหาร ก็คือ คำเตือน ในข้อผิดพลาดสำหรับคนรอบข้าง ไม่เว้นแม้แต่ลูกๆหรือคนใกล้ชิด นั่นคือคำ

¹³³ สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อรุณยา, ชีวิตนักเขียน : บทสัมภาษณ์ทมยันตี (วิมล ศิริไพบูลย์), หน้า 53-54.

¹³⁴ ผ่องศรี, เยี่ยมบ้าน โรสลาเรน : เจ้าของเรื่อง โสภณส่องแสงอันลือลั่น, หน้า 60.

เดือนครั้งแรกในฐานะที่ไม่รู้ และจะเดือนครั้งที่สองเพราะลืม แต่ถ้ายังผิดพลาดเกิดเป็นครั้งที่สาม นั่นคือ การไม่ให้อภัยและต้องมีบทลงโทษตามมา”¹³⁵

และวิธีสั่งงานแบบบิดาตามย่นตีก็นำมาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูลูกชายในเรื่องการมีศักดิ์ด้วย ดังนี้

“บ้านดิฉันถ้าผิดบอกผิด ถ้าโกหกโดนทำโทษ 2 เท่า จากที่พ่อจะตี 3 ที่ต้องเป็น 6 ที่ เพราะพูดโกหก 3 ที่แรกทำผิด 3 ที่หลังที่โกหก โกหกเป็นเรื่องใหญ่ ทำไม่ได้ ผิดต้องผิด พ่อเป็นทหาร ต้องรับผิด ลูกดิฉันทั้งสามก็ไม่โกหก แต่ถ้ามีทุกข์เขาจะชวนแม่จิ้นรถไปคุยกัน 2 คนเงียบๆ ดิฉันจะบอก ถ้าเป็นแม่จะแก้ใจอย่างนี้ๆ เขาก็เอาคำของเราไป ไม่ใช่ทุกคำ ไปรวมกับความคิดของเขาแล้วแก้ไข ดิฉันไม่สอนลูกว่าต้องทำ แต่เมื่อไหร่ดิฉันนั่งโต๊ะ แล้วตอบโต๊ะด้วยความเป็นแม่ จิ้นสั่งให้ทำอย่างนี้ ทุกคนต้องทำจริงๆ คำสั่งต้องเป็นคำสั่ง พลิกไม่ได้ ผิดหรือถูกแม่รับผิดชอบ แต่เธอต้องทำตามคำสั่งของแม่ แต่ถ้าเป็นคำปรึกษาเธอจะทำหรือไม่ทำก็ได้ ไม่ว่ากัน การเลี้ยงลูกจึงมี 2 อย่าง คำปรึกษากับคำสั่ง”¹³⁶

โดยคนทั่วไปมักเข้าใจว่าทนายดีเป็นคน โรแมนติก ดังจะเห็นได้จากการเขียนนวนิยายแนวรัก โรแมนติกหลายต่อหลายเรื่อง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเช่นนั้น อีกส่วนหนึ่งจะเป็นคนพูดขวานผ่าซาก ตรงไปตรงมา ถ้าใช่ก็คือใช่ ถ้าไม่ใช่ก็คือไม่ใช่ เนื่องจากทนายดีเป็นคนสองบุคลิกอยู่ในตัว บางครั้งก็อ่อนโยน ใจดี นุ่มนวล แต่บางครั้งก็แข็งกร้าว เป็นคนประเภทยอมหักแต่ไม่ยอมงอ ดังสำนวนที่ว่า “ดีเหมือนน้ำ คว้าเหมือนกะลา” หมายความว่า เวลาดีเป็นน้ำใช้อาบใช้กินได้ แต่ถ้าเป็นกะลาก็ไม่เคยให้คุณกับใครจริงๆ¹³⁷ ซึ่งวิธีเช่นนี้ทนายดีก็นำมาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรชายทั้ง 3 คนด้วย ดังที่ทนายดีได้กล่าวไว้ว่า

“ลูกต้องพูดกับดิฉันจริงๆ ไม่พูดปิดกับแม่ แล้วดิฉันทำตัวเป็นเพื่อนลูก ลูกจะบอกว่าแม่เป็นแม่ เป็นพ่อ เป็นเพื่อน เป็นพี่ ลูกดิฉันถ้ามีปัญหากลับบ้าน บอกว่าเดี๋ยวก่อน ไปหาจ๊กก่อน แล้วยังไปบอกกับเพื่อนอีกนะ ถ้าลื้อมีปัญหาไปหาแม่อ้าว แม่อ้าวรู้หมดเลย รู้ทุกปัญหาทุกวันเรื่องของตัวเอง”¹³⁸

¹³⁵ วิศวานถ, กว่าจะถึงวันนี้ของทนายดี, หน้า 50.

¹³⁶ ขวัญเรือน, ทนายดี หัวใจนักประพันธ์ : ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (นิตยสารขวัญเรือน ปีที่ 45 ฉบับที่ 990 ปักษ์หลังเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556), หน้า 141-142.

¹³⁷ วิศวานถ, กว่าจะถึงวันนี้ของทนายดี, หน้า 50.

¹³⁸ สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อรุณยา, ชีวิตนักเขียน : บทสัมภาษณ์ทนายดี (วิมล ศิริไพบูลย์), หน้า 15-16.

ความเข้มแข็งและความเป็นคนแข็งแรงแรงตรงไปตรงมาเช่นนี้ นอกจากทมยันตีจะนำมาใช้ในการอบรมสั่งสอนลูกแล้ว ทมยันตียังได้ถ่ายทอดความเข้มแข็งเด็ดขาดลงในตัวละครนางเอกในนวนิยายของตนด้วย ดังจะเห็นได้จากตัวละครเอกหญิงของทมยันตี มักเป็นผู้หญิงเข้มแข็ง มีความกล้าหาญ มีความอดทนและไม่ยอมอ่อนข้อให้ใครง่าย ๆ โดยทมยันตีกล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

“ดิฉันไม่ชอบผู้หญิงอ่อนแอณะคะ ดิฉันถูกสั่งสอนมาให้เป็นคนเข้มแข็ง เมื่อเด็กๆ ถ้าดิฉันร้องไห้ก็จะถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ แม้แต่ดิฉันร้องไห้ให้ลูกเห็น ลูกจะเดือดร้อนมากเลย เป็นคนที่ไม่ค่อยชอบร้องไห้ นางเอกในนวนิยายของทมยันตีจึงเป็นคนเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว เพราะบางกรณีผู้หญิงไม่ควรเป็นคนอ่อนแอและเป็นคนใจอ่อน ผู้หญิงควรจะยืนบนขาของตนเองได้ ผู้หญิงควรจะมั่นใจในตนเอง แต่ไม่ใช่รั้นอย่างดิฉัน ความผิดพลาดหลายอย่างของดิฉันมาจากการรั้น คือเกิดจากความไม่พิจารณา เพราะความเข้มแข็งของมนุษย์ได้จากที่เราเห็นอะไรแล้ว เราต้องนำมาพิจารณาตัดสินก่อนว่าผิดหรือถูก เมื่อมั่นใจจึงลงมือทำ”¹³⁹

แนวคิดดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าทมยันตีได้มาจากบิดาซึ่งเป็นต้นแบบของความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว ไม่อ่อนแอ ดังที่ทมยันตีมักจะกล่าวซ้ำไว้เสมอว่า

“พ่อของดิฉันสอนไว้ และดิฉันเคยพูดไว้ในนวนิยายเสมอๆ ว่า LOVE TO GIVE BUT NOT TAKE รักคือการให้ โดยไม่ต้องการการตอบแทน นี่คือนิยามความรักที่ทมยันตีพูดถึงเสมอทั้งในงานเขียนและชีวิตจริง นั่นก็คือ รักคือการให้ โดยไม่หวังผลตอบแทน ส่วนใหญ่คนจะนึกว่าเป็นเรื่องความรักระหว่างเรื่องผู้ชายกับผู้หญิง แต่ที่จริงดิฉันจะสอนคนอ่านว่า จงรักสรรพสิ่งทั้งมวล จะสอนอย่างนั้นเสมอ เพราะคนที่มีความรักจะทำให้มีความสุขสงบในหัวใจ และความสุขสงบจะทำให้มีปัญหาอันนี้มันเป็นเรื่องเดียวกัน”¹⁴⁰

ประโยคดังกล่าวข้างต้นนี้ ทมยันตีได้กล่าวไว้หลายครั้งทั้งก่อนหน้าและหลังชีวิตการแต่งงานที่ล้มเหลวลง ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะทมยันตียังคงเชื่อมั่นในความรักอย่างไม่คลอนแคลน และทมยันตียังคงศรัทธาต่อความรักอย่างที่ได้อธิบายและถ่ายทอดลงในนวนิยายของตนเอง โดยทมยันตีมองว่าความรักเป็นสิ่งสวยงามในหัวใจเสมอ แม้ความรักดูเหมือนจะทำลายชีวิตของเธอลงแทบไม่มีชิ้นดีเลยก็ตาม แต่ด้วยการถูกปลุกฝังในเรื่องของความเข้มแข็ง ความอดทน และความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคจาก

¹³⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 16-17.

¹⁴⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 17-18.

บิดานั้น ก็ส่งผลให้ทมิฬกลายเป็นสตรีที่มีความแข็งแกร่ง มั่นคง เด็ดเดี่ยว จนสามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ และฝ่าฟันกับปัญหาในชีวิตมาได้อย่างมั่นคง ฉะนั้น จึงนับได้ว่าบิดาของทมิฬเป็นต้นแบบแห่งบุคลิกภาพ ตลอดจนความรู้สึกรักใคร่ของทมิฬในเรื่องของความเข้มแข็ง แข็งแกร่ง แบบชายชาติทหาร ซึ่งสิ่งที่บิดาได้สอนให้กับทมิฬตั้งแต่นั้น ท่านก็ได้สอนทมิฬจนวาระสุดท้ายของชีวิต ไม่เว้นแม้แต่ตอนก่อนจะสิ้นใจ โดยบิดาของทมิฬกล่าวว่า

**“ถ้าคนเรารำลึกถึงหน้าที่ของตนเองอยู่ทุกขณะจิตแล้ว จะทำงานทุกอย่างในโลกได้ดีและประสบผลสำเร็จ แต่ขออย่างเดียวอย่าท้อแท้ อย่าหมดกำลังใจ ขอให้
เป็นชาตินักสู้ พายุโหมกระหน่ำเท่าไรก็ทำตามไม่ยอมแพ้ เหมือนกับที่พ่อเคยสอน
ท่านบอกว่าวันใดที่พ่อตาย อย่าร้องไห้สะอึก แล้วไม่ให้ใครเอาศพพ่อลงโลง ให้ลูก
เป็นคนเอาลง แล้ววันหน้าลูกก็ต้องนอนโลง แล้วลูกของลูก เขาจะเอาลูกลงโลง
เมื่อพ่อตายดิฉันกับพี่ชายเป็นคนช่วยกันเอาพ่อลงโลง คุณแม่คุณพ่อ ร้องไห้เมื่อตอน
พ่อจะสิ้นใจ แอบไปร้องไห้ข้างห้อง แล้วก็ล้างหน้าล้างตาไม่ให้แม่เห็นหน้าตาเลย”¹⁴¹**

จะเห็นว่าคำสอนของบิดานั้น แม้เมื่อถึงวาระสุดท้ายของชีวิตก็ยังคงเป็นเป้าหมายที่สร้างทมิฬให้เป็นคนเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว กล้าตัดสินใจและยอมรับชะตากรรมโดยมั่นคง ดังที่กล่าวไว้ว่า

**“ดิฉันเป็นลูกทหาร นิยมการต่อสู้ซึ่งๆหน้า สู้กับใครก็สู้ซึ่งๆหน้า แพ้หรือชนะ
ช่างมัน ไม่นิยมและลอบทำร้ายข้างหลัง ดิฉันเป็นคนเข้มแข็ง คนก็เลยรู้สึกว่าไม่แพ้
เพราะดิฉันแพ้อะไร รู้สึกจะแพ้เดียวแพ้อีกแพ้อีกแพ้อีกแพ้อีกแพ้อีกแพ้อีกแพ้อีกแพ้อีก
ไม่อะไรทั้งสิ้น ไม่เคยพูดว่าโอยชีวิตนี้ทนไม่ได้ ดิฉันบอกมันต้องทนได้ อยู่จนได้ แล้ว
ก็อยู่ด้วยความร่าเริง”¹⁴²**

ความเข้มแข็งดังกล่าว ทมิฬยังได้นำมาสร้างเป็นลักษณะนิสัยและบุคลิกของ “ตัวละครเอกหญิง” ในนวนิยายเกือบทุกเรื่อง ซึ่งตัวละครนางเอกมิใช่มีแต่ความเข้มแข็งเท่านั้น แต่ยังต้องมีความเป็นกุลสตรีด้วย ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ เกิดจากการหล่อหลอมของครอบครัวที่มีแม่เป็นชาววังและมีพ่อเป็นทหาร ดังที่ทมิฬได้กล่าวไว้ว่า **“แม่เป็นชาววัง พ่อเป็นทหาร เพราะฉะนั้นพ่อก็สอนให้ลูกเข้มแข็งอดทน ส่วนแม่ก็พยายามที่จะสอนให้ดิฉันเป็นกุลสตรี”¹⁴³**

¹⁴¹ ผ่องศรี, เยี่ยมบ้าน โรสลาเรน : เจ้าของเรื่อง โสมส่องแสงอันลือลั่น, หน้า 59.

¹⁴² พิมพ์ดี, จากน้ำหมึกสู่น้ำคำของ “ทมิฬ” (นิตยสารแพรว ปีที่ 8 ฉบับที่ 173 วันที่ 10 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2529), หน้า 108.

¹⁴³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 106.

นอกจากบิดาของทมยันตีจะเป็นต้นแบบในด้านบุคลิกภาพที่มีความเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยวและมีวิธีคิดในแบบของทหารแล้ว บิดาของทมยันตียังเป็นต้นแบบในด้านของความรักชาติและปลูกฝังความรักชาติให้กับทมยันตีด้วย เพราะถือได้ว่าทหารเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ต้องตั้งมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต ทำหน้าที่ปกป้องประเทศชาติบ้านเมืองและจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และด้วยการเป็นทหารที่ถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาที่มีความรักชาติของบิดานั้นก็ได้ถูกถ่ายทอดและถูกปลูกฝังให้กับทมยันตี ดังที่ทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

“ฝ่ายตระกูลศิริโพลูย์ พ่อดิฉันเป็นทหารหมด จึงสอนเกียรติศักดิ์ของทหารนั่นคือ รักษาแผ่นดิน ตระกูลดิฉันสอนกันมาอย่างนั้นให้รักแผ่นดิน ไม่มีเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินดูแลเรา เราจะเป็นสุขได้อย่างไร มันอยู่ในเลือดของดิฉัน ดิฉันคิดว่าเราเป็นข้าของแผ่นดิน รักแผ่นดินนี้เป็นอย่างยิ่ง ทุกเมื่อดินบนปฐพีนี้ของไทย บรรพกษัตริย์ไทยของเราทรงรักษาไว้ ดิฉันในฐานะข้าแผ่นดินจึงขอทำหน้าที่รักษาไว้หน้าที่นี้สลักอยู่ในใจดิฉันมานานแล้ว ตั้งแต่เกิดจนรู้ความ เชื่อว่าจะต้องทำเพื่อชาติเพื่อแผ่นดินโดยไม่หวังจะได้สิ่งใดตอบแทน เราต้องทำเพื่อชาติเพื่อแผ่นดินและพระมหากษัตริย์ มีงานใดทำถวายได้ก็จะทำโดยไม่ต้องรังรอ ไม่ต้องให้ท่านมาสั่งอย่าว่าแต่ถวายชีวิตเลย มีร้อยหัวก็น้อมถวาย เพราะเราเป็นหนี้แผ่นดิน หนี้ต้องชดใช้ตามหน้าที่ในฐานะข้าของแผ่นดิน”¹⁴⁴

โดยเรื่องราวของความรักชาติรักแผ่นดินของทมยันตีนั่นก็ได้ถูกถ่ายทอดไปสู่นวนิยายหลายเรื่อง ซึ่งผู้ที่อ่านนวนิยายของทมยันตีก็สามารถสัมผัสได้ถึงความรักชาติได้จากนวนิยายหลายๆเรื่องด้วยกัน อย่างเช่น นวนิยายเรื่องทวิภพ อติดา เลือดขัตติยา ร่มฉัตร กษัตริยา และท้ายสุดคือ อธิราชา เป็นเรื่องราวของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่ปลูกกระแสความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ให้เกิดขึ้นในกระแสวิญญาณชายไทยนั่นเอง¹⁴⁵ และด้วยความรักชาติรักแผ่นดินที่ฝังลึกอยู่ในกระแสเลือดอย่างเข้มข้นนี้ ทมยันตีก็ได้อบรมสั่งสอนให้กับลูกชายทั้ง 3 คน ในเรื่องของความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ด้วย ดังบทสัมภาษณ์ของทมยันตีที่ได้กล่าวไว้ถึงวิธีการเลี้ยงลูกชาย ดังนี้

“จะให้ลูกเป็นทหารทั้ง 3 คน ก่อนนอนให้ลูกสวดมนต์ แล้วต้องให้บอกว่า ยอด แก้ว เด่น เป็นคนไทย ต้องรักชาติไทย ยอด แก้ว เด่น จะเป็นทหารต้องรักษาแผ่นดินไทย ขอให้พระคุ้มครองพระเจ้าอยู่หัว พระราชินี และเจ้าฟ้าทุกพระองค์

¹⁴⁴ วิศวานถ, กว่าจะถึงวันนี้ของทมยันตี, หน้า 8-9.

¹⁴⁵ วิศวานถ, กว่าจะถึงวันนี้ของทมยันตี, หน้า 9.

ต่อจากนั้นไปจนถึงพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ดิฉันถือว่าทุกวันนี้แผ่นดินไทยเราอยู่ได้ก็ เพราะทหาร ทหารรักษาแผ่นดินไทยไว้ให้เรา พ่อแม่ทหารปัจจุบันนี้ เขาร้องไห้ให้กับ ลูกอย่างไร ดิฉันคิดว่าดิฉันเป็นแม่จะต้องรับภาระอย่างนั้น ลูกต้องรักษาแผ่นดินไว้ ให้คนรุ่นหลัง ถ้าคิดอย่างแม่ทั่วไปคือเอาลูกไว้กับตัวไม่ยอมให้ลูกไปเป็นทหาร แล้ว ต่อนี้ไปแผ่นดินไทยจะเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่าพ่อแม่คนอื่นต้องรับภาระ ที่จะร้องไห้ให้ได้ แต่ในวันข้างหน้าดิฉันคิดว่าดิฉันจะต้องร้องไห้ เหมือนแม่ทุกคนใน ปัจจุบันนี้ที่เห็นลูกจากไปต่อหน้าต่อตา ถ้าแม่ทุกคนคิดอย่างนี้แล้ว ชาติไทยจะไม่ เป็นชาติ ดิฉันอยากให้แม่ทุกคนทำอย่างนี้และคิดว่าต้องทำด้วย เพราะฉะนั้นเราต้อง อบรมลูกของเราเดี๋ยวนี้ให้รักแผ่นดินไทย ให้ปกป้องแผ่นดินไทย”¹⁴⁶

ดังนั้น จากพื้นฐานของการเลี้ยงดูในครอบครัวทหารดังกล่าวข้างต้น ได้ส่งผลต่อความคิดและ กลายเป็นแบบแผนชีวิตของทมยันตี ทั้งในด้านการทำงาน การดำเนินชีวิต การแก้ปัญหาและการมี อุดมการณ์รักชาติที่มั่นคงอันเนื่องมาจากการมีบรรพบุรุษในตระกูลเป็นต้นแบบนั่นเอง

3.2.2 “มารดา” ผู้เป็นต้นแบบของความเป็นกุลสตรีไทยในแบบชาววัง (นางไข่มุก สิริไพบุลย์)

มารดาของทมยันตี คือ คุณนายไข่มุก สิริไพบุลย์ ต้นตระกูลของคุณนายไข่มุกผู้เป็นมารดานั้น เป็นลูกหลานพระตำรวจหลวง เนื่องจาก “คุณยายแก้ว” (คุณยายของทมยันตี) เป็นลูกหลานของพระ ตำรวจหลวงที่เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ มีเคหสถานอยู่แถวท่าพระจันทร์ในปัจจุบัน ฝ่ายมารดาของคุณ ยายเป็นชาววังห้องเครื่องสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า จึงเป็นเหตุให้คุณนายไข่มุกถูกคุณทองคำผู้ เป็นสามีลือว่า “ชาววังบางกะต๋อย เห็นหมามุ่ยเป็นถั่วแระ” อยู่เสมอ ที่ลืออย่างนั้นเพราะหมามุ่ยกับถั่ว แระมีลักษณะเหมือนกัน คนชาววังไม่เคยเห็นหมามุ่ย แต่พอเห็นหมามุ่ยก็คิดว่าเป็นถั่วแระจึงเก็บไป ทำให้เกิดการคันขึ้นมา ซึ่งเรื่องนี้ได้กลายเป็นเรื่องขบขันในครอบครัวศิริไพบุลย์ไปแล้ว¹⁴⁷ และ เพราะการที่มารดาอยู่ในตระกูลชาวงวังนี้เอง ทมยันตีจึงได้ความรู้จากการอ่านเขียนเป็นอย่างมาก โดยมี มารดาและคุณยายเป็นครูคนสำคัญในการอบรมสั่งสอนทั้งในเรื่องของการอ่าน การเขียน การใช้ชีวิต ความเป็นกุลสตรีไทยรวมถึงวัฒนธรรมประเพณีของไทยแบบชาวงวังนั่นเอง โดยต้นตระกูลของมารดา ที่เป็นชาวงวังนั้น ทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

**“คุณยายเป็นสาวชาวงวังค่ะ ตระกูลทางฝ่ายแม่เป็นชาวงวังทั้งหมด อยู่ตรงท่า
แปะตำรวจ ตระกูลคุณยายเป็นกรมช่างสิบหมู่ก็มี เป็นทหารก็มี แล้วถ้าเอ่ยถึงท่า**

¹⁴⁶ ลลนา, *ลลนาคพบทมยันตี* (นิคยสารลลนา ฉบับที่ 70 ปีภษหลังเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2518), หน้า 68.

¹⁴⁷ วิสวานถ, *กว่าจะถึงวันนี้ของทมยันตี*, หน้า 68.

**แปะตำรวจนี้เด็กไม่รู้จัก ถ้าเมื่อเอ่ยว่าแถวท่าพระจันทร์จึงจะพอทราบ ตรงท่า
พระจันทร์จะมีทางลงเรือ หน้าทางเข้าเป็นโรงเรียนพิมพ์ดีด ตรงนั้นเขาเรียกว่าท่า
แปะตำรวหรือท่าพระที่เดียวกัน”¹⁴⁸**

ในส่วนของความเป็นกุลสตรีไทยที่มารดาได้ถ่ายทอดให้กับทมิยันตินั้นจะเป็นเรื่องของความ
มีระเบียบ ความเป็นกุลสตรี การเป็นแม่บ้านแม่เรือน และการมีจิตใจดีงาม เนื่องจากรดาของทมิยัน
ติเป็นชาววังและได้รับการอบรมสั่งสอนจากคุณชายมาแบบชาววัง ด้วยเหตุนี้ จึงนำความรู้และ
ประสบการณ์ชีวิตที่ตนเองได้ประสบพบเจอมาถ่ายทอดให้กับทมิยันติผู้เป็นลูกสาว เพราะถึงแม่ทมิยัน
ติจะได้รับการหล่อหลอมให้เป็นคนที่มีความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวแบบทหารจากบิดา แต่อีกด้านหนึ่งของ
ทมิยันติก็มีบุคลิกภาพและมีลักษณะนิสัยแบบกุลสตรีไทยที่ได้รับการหล่อหลอมมารดาเช่นกัน
ทำให้ทมิยันติเป็นคนที่มีสองบุคลิกทั้งในด้านของความเข้มแข็ง และมีความเรียบร้อยอ่อนหวาน
นุ่มนวลแบบกุลสตรีไทย ดังจะเห็นได้จากงานเขียนของทมิยันติหลายเรื่องที่ได้ถ่ายทอดบุคลิกภาพ
ของมารดาและคุณชายของตนเองลงไปในตัวละคร ทำให้ตัวละครที่เป็นนางเอกในนวนิยายของทมิยัน
ตินอกจากจะมีความเข้มแข็ง เด็ดขาดแล้ว ยังมีความเป็นแม่บ้านแม่เรือนแบบกุลสตรีไว้ด้วย ซึ่งได้รับ
การสืบทอดมารดาของทมิยันตินั่นเอง โดยความเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ทมิยันติมีต้นแบบมาจาก
มารดานั้น ทมิยันติได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า

**“นับจากพื้นบ้านจะให้ป็นมันวับ เมื่อกวาดพื้นเกลี้ยงแล้ว เอาผ้าชุบน้ำบิด
หมาดๆเช็ด ใช้ผ้าแห้งลงขัดเพื่อหมัน เอาใบตองมาถูอีกครั้ง เพื่อให้พื้นลื่น ต้องถูผา
ใน 1 เดือน ต้องกวาดเพดาน ขนาดนี้ยังไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคุณแม่เลยนะคะ อย่าง
ใบไม้ก็ไม่กวาดทุกวัน จะกวาดที่หนึ่งรวบยอด คือเขย่าต้นไม้ใบร่วงแล้วค่อยกวาด”¹⁴⁹**

นอกจากนี้ ความเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่สืบทอดมารดาของทมิยันตินั้นยังครอบคลุมไปถึงวิถีชีวิตใน
ทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของทมิยันติ และด้วยความประณีตในชีวิต
ความเป็นอยู่ดังกล่าวนี้จึงส่งผลให้ทมิยันติเป็นผู้มีความละเอียดละไม ดังที่ทมิยันติได้กล่าวว่า

**“ถ้าจะกินนะคะ ใครจะมาเอาข้าวโปะวางให้เนียไม่ได้เลย ตั้งแต่เด็กมาแล้ว
จนเดี๋ยวนี้ก็เคยตัว จะยากจะจนยังงี้ต้องจัดให้เรียบร้อยคะ แม่บอกวิธีกินจะอร่อย
ต้องอร่อยตั้งแต่ที่ตาเห็นมา ไข่ข้าวผัดที่วางโปะสูงๆหันผักโปะลงไปแล้วก็เอาไข่ดาว
วางบนยอดเนีย เพียงแต่มองก็ไม่อร่อย ข้าวผัดต้องใส่จานเล็กๆมานะคะ แดงกวาจัด**

¹⁴⁸ ลลนา, *ลลนาคพบทมิยันติ* (นิคยสารลลนา ฉบับที่ 69 ปีภษ์แรกเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2518), หน้า 64.

¹⁴⁹ ผ่องศรี, *เยี่ยมบ้าน โรสลาเรน : เจ้าของเรื่อง โสมส่องแสงอันลือลั่น*, หน้า 56.

วางใ่วางไว้ ไข่ดาววางตรงกลาง พริกจืดวางข้างๆ แม่บอกมันก็เสียเวลาไม่มากกว่ากันเท่าไร แล้วมันอร่อยตั้งแต่ลูกตาที่เห็น ด้วยรสชาติและจะได้อีกอันรสชาติใจ ฉะนั้น แม่บอกว่า การจะดูว่าใครเป็นผู้ดีไม่ได้ดูว่ามีสตางค์ไหม แต่ดูที่กิริยามารยาท ลูกดูจนข้าวก็นึกว่าคนไหนเป็นผู้ดี งานที่ยกกลับมา มันบอกนิสัยคนกิน”¹⁵⁰

และด้วยความเจ้าระเบียบของมารดาทมิฬนั้น ไม่เพียงแต่จะสอนในเรื่องของความเป็นกุลสตรีและความเป็นแม่บ้านแม่เรือนเท่านั้น หากแต่ยังใช้ความมีระเบียบในการลงโทษบุตรสาวของตนเองเพื่อสร้างความเรียบร้อยให้กับทมิฬด้วย ประกอบกับความที่ครอบครัวศิริไพบุลย์ชอบทำและชอบรับประทานขนมนี้เอง จึงใช้เป็นเครื่องมือในการปราบปรามและปลอบขวัญเด็กชนด้วยการให้ขนมกิน ซึ่งถึงแม้ทมิฬจะเป็นเด็กชน ทำผิดบ่อยๆจนคุณแม่คุณยายทำโทษด้วยการตีไม่ได้ แต่ทมิฬก็ยังเป็นคนสนุก มองโลกอย่างมีความสุขและอยู่ท่ามกลางความรัก ทมิฬบอกว่าเธอไม่เคยรู้สึก ว่าตัวเองถูกตีด้วยความเกลียด เวลาถูกตีจึงไม่ค่อยร้องไห้ ทมิฬได้กล่าวไว้ว่า

“เวลาแม่ตี ทำไมไม่ร้อง แม่ก็ถามอย่างสงสัย ทมิฬก็ตอบว่า ก็มันผิดจะร้องทำไม แต่เมื่อถูกตีอีก แล้วมันใจว่าตัวเองไม่ได้ทำผิด ก็จะไปทะเลาะกับแม่ว่า คราวนี้ไม่ผิด แม่มาตีทำไม แล้วแม่ก็หัวเราะ เพราะการตีของแม่ใช้มือตีเราเฉยๆๆๆ แล้วก็เลิกกัน ถ้าร้องไห้ แม่จะไล่ไปล้างหน้า แต่ถ้าไม่ร้อง แม่ก็จะให้ไปล้างหน้า เหมือนกัน ยังจำได้ว่าถ้าถูกตีต้องล้างหน้า พอล้างหน้า ล้างมือเสร็จ แม่ก็ให้ขนมกิน เพราะฉะนั้นการถูกตี ไม่ว่าจะผิดหรือไม่ผิด ก็ต้องถูกตีก่อน แล้วแม่ก็ให้ขนมกิน ยิ่งกับ เป็นเครื่องหมายว่าจะให้ขนมกินจะต้องถูกตีเสียก่อนอย่างนั้น คุณนายไข่มุกบอกที่ ต้องกำราบ ก็เพราะไม่อยากให้ทมิฬกลายเป็นโจรทำร้าย”¹⁵¹

จากบทสัมภาษณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามารดาของทมิฬจะคอยเป็นคนกำราบไม่ให้ทมิฬเป็นเด็กซุกซน กระโดดกระเดกผิ่ววิสัยของกุลสตรี และต้องการให้ทมิฬเป็นคนเรียบร้อย มีกิริยามารยาทแบบกุลสตรีไทย ทำอะไรผิดก็ต้องยอมรับผิด ซึ่งด้วยความที่ทมิฬเป็นเด็กซุกซนมาก จึงทำให้ทมิฬถูกลงโทษด้วยการตีเป็นประจำ ดังที่ทมิฬได้กล่าวไว้ว่า

“ถ้าเด็กสมัยนี้ถูกแม่ตีขนาดนี้คงไปฆ่าตัวตายกันแล้ว ถ้าวันไหนยังไม่ถูกตี ก็ จะตะโกนเสียงดังลั่นว่า วันนี้ยังไม่ถูกตีเลยโว้ย เถานี้ก็จะถูกตีอีก เพราะพูดคำว่าโว้ย ผิดลักษณะของผู้หญิง แม่ก็หัวเราะไป แล้วก็ตีไป มีชัยชนะที่หาเรื่องตีลูกได้ เคยถาม

¹⁵⁰ พิมพ์สี, จากน้ำหมึกสู่น้ำคำของ “ทมิฬ”, หน้า 106.

¹⁵¹ วิสวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมิฬ, หน้า 5-6.

แม่เหมือนกันว่า แม่ไม่เบื่อบ้างหรือที่ตีสูก แม่บอกแก่ก็ไม่เบื่อหรือที่ชุกชอนอย่างนี้ เคยถามแม่ว่าเมื่อยมือไหม แม่บอกเมื่อยสิ แล้วก็ถามว่า แม่ไม่เคยถามอีดเลยว่าอีดเจ็บไหม แม่บอกว่ารู้ว่าแกเจ็บ แม่รู้ได้ยังไง แม่บอกว่า ก็แกล้งโครมๆ แต่เวลาถูกแม่ตีก็ไม่เคยหนี ถ้าตัวเองผิดจริง และอาวุธในการตีของแม่จะไม่เหมือนกับคุณยาย ถ้าคุณยายที่จะใช้กำนมะยม ผิดน้อยตีกำนเดียว วันไหนโดนสามกำน ควบได้สามแนว แสดงว่าวันนั้นทำผิดมาก ผิดมากส่วนใหญ่คือเรื่องปามาติบาท เทียวไปมาอะไรต่อมิอะไร จนคุณยายต้องปรามไม่ให้ลืกคะนองเกินไป เหตุเพราะคุณยายเป็นคนถือศีล จึงเห็นว่าถ้าศีลข้อแรกหลุดแล้ว ข้อต่อไปจะเหลืออะไร”¹⁵²

นอกจากมารดาของทมยันตีจะเป็นคนเจ้าระเบียบและมีความเป็นแม่บ้านแม่เรือนมากแล้ว มารดาของทมยันตียังเป็นนักอ่านอีกด้วย เพราะมารดาได้เรียน โรงเรียนหม่อมโคลรุ่นแรกๆ ทำให้มีวิชาความรู้ ดังคำบอกเล่าที่ว่า

“ที่บ้านเป็นนักหนังสือทั้งนั้น ตั้งแต่ตา ตาอยู่กระทรวงธรรมการ ตาเป็นนักหนังสือ และเก็บหนังสือไว้มาก แม่ก็เป็นนักอ่าน แม่จบโรงเรียนหม่อมโคล ส่วนยายนั้นอ่านหนังสือไม่เก่งแต่มีความจำยอดเยี่ยม เพราะฉะนั้นพูดกันตามความจริงแล้ว ยายเป็นคนที่ให้พื้นความรู้วรรณคดีทั้งหมด รวมทั้งที่ไม่จารึกเป็นตัวอักษรต่างๆ ที่เด็กเดี่ยวนี้นี้ไม่เคยอ่าน”¹⁵³

ประกอบกับการที่ทมยันตีเป็นเด็กที่ซนมาก ถูกลงโทษด้วยการตีเท่าไรก็ไม่ยอมเจ็บหลาบ มารดาของทมยันตีจึงใช้ความที่ตนชอบอ่านหนังสือมาใช้ในการปราบเซียนเด็กชอนอย่างทมยันตี ซึ่งมารดาของทมยันตีก็ไม่ว่าวิธีการลงโทษเช่นนี้เอง ได้กลายเป็นการปลูกฝังให้ทมยันตีมีนิสัยรักการอ่านไปโดยปริยาย และเป็นพื้นฐานที่ดีของการเป็นนักเขียนในอนาคต โดยทมยันตีกล่าวว่า

“เพราะแม่เห็นว่าซนนัก แม่เป็นคนคุมมากอีกด้วย วิธีบังคับไม่ให้ซน คือให้ท่องหนังสือ ไม่ใช่หนังสือเรียน แต่เป็นประวัติศาสตร์สากล แม่จะให้เลือกเอาว่า หนึ่งจะท่องทุกคำวันละหนึ่งหน้าหรือจะอ่านให้จบบทแล้วย่อความ ใหม่ง้อหาหน้าเดียวท่องเอาดีกว่า แต่ปรากฏว่า ถูกหยิกจนเนื้อเขียว เพราะมักจะทำข้อความตกหล่นเล็กๆ น้อยๆ เช่น และ... ก็... แต่... กับ... แม่จึงเปลี่ยนวิธีใหม่ให้ย่อความ วิธีจะย่อก็คือต้องอ่านทุกตัวและทำความเข้าใจ และสามารถบรรยายให้แม่ฟังได้ ทำให้เราเป็นนักเขียน

¹⁵² เรื่องเดียวกัน, หน้า 8-9.

¹⁵³ ลลนา, ลลนาคพบทมยันตี, (ฉบับที่ 69), หน้า 63-64.

ทางอ้อม ต้องอ่านหนังสือเร็ว ความจำต้องดี และต้องใช้สำนวนที่ดี ต้องจำบทที่แล้ว
ได้ จึงจะตามบทต่อไปได้ เพราะฉะนั้นทุกวันนี้จึงอ่านหนังสือได้เร็วและความจำเรื่อง
ประวัติศาสตร์และเรื่องหนังสือได้เร็วและดีด้วย”¹⁵⁴

ทมยันตียังคงกล่าวอีกว่า ปกติทุกวันหลังจากมารดาทำกับข้าวเสร็จ พอเย็นลงมารดาก็จะมานั่ง
ขัดเล็บทุกวัน มารดาชอบขัดเล็บให้มันวาวโดยใช้ขี้ผึ้งทาและใช้ผ้าสะอาดๆขัด แล้วจะเอาเล็บสวยๆ
นั้นมาวางบนแขนของทมยันตีในวัยเด็กจอมซน และมารดาก็จะให้ท่องหนึ่งหน้าตามที่ตกลงกันไว้ ทำ
ให้ทมยันตีได้เรียนรู้ว่า

“การท่องจำของแม่ก็คือการอ่านทุกตัวอักษร แล้ว... และ... แต่... กับ... ต่อ...
ตกไม่ได้ซักตัว พอหลุดไปตัวหนึ่ง ก็จะใช้เล็บยาวๆ สวยๆจิก พอเลิกอ่านหนังสือ
ปรากฏว่าแขนเป็นรอยเล็บแม่เต็มไปหมดก็เลยรู้ว่า วิธีการท่องจำแบบนี้ไม่ดีเพราะ
โดนแม่หยิก เป็นรอยเหมือนแมวข่วนทั้งตัว เลยบอกว่าไม่เอาแล้วท่องจำ แม่จึงบอก
ว่าอย่างนั้นต้องจำทั้งบทแล้วมาเล่าให้ฟัง”¹⁵⁵

นอกจากมารดาจะปลูกฝังให้ทมยันตีเป็นคนรักการอ่านแล้ว ยังสอนให้ทมยันตีเป็นคนช่างซัก
และช่างจำอีกด้วย เพราะทมยันตีกล่าวว่าเวลาแม่ให้สวดคำไปเที่ยวที่ไหน เวลากลับบ้านก็ต้องจำ
เรื่องราวที่พบเจอมาเล่าให้แม่ฟังด้วย โดยทมยันตีได้กล่าวว่า “มีอะไรที่สำคัญบ้าง รูปร่างเป็นอย่างไร
ก่อให้เกิดเป็นนิสัยเป็นคนช่างจำและช่างซักจากคนที่เขาเล่าให้ฟัง เพื่อมีความหวังว่าเวลากลับมาบ้าน
จะได้เล่าให้คุณนายไปมุกฟัง และแม่ก็จะตั้งใจฟัง บางครั้งก็ทำหน้าตื่นตื่น แล้วก็ซักเราใหญ่ ทำให้เรา
มีกำลังใจที่จะจำมาเล่าให้แม่ฟังอย่างไม่รู้เบื่อ”¹⁵⁶

ฉะนั้นแล้ว จากการเคี่ยวเข็ญของมารดาและกุศโลบายที่มารดาได้ใช้ในการปราบความซน
ของทมยันตีก็ส่งผลให้ทมยันตีได้อ่านหนังสือมากขึ้น เสมือนเป็นการปูพื้นฐานการเป็นนักเขียนให้กับ
ทมยันตี โดยที่มารดาของทมยันตีเองก็ไม่ได้รู้ตัวเลยว่าทักษะต่างๆเหล่านี้จะเป็นผลดีต่ออาชีพนักเขียน
ของทมยันตีในอนาคต เพราะเมื่อทมยันตีได้ผันตัวเองมาเป็นนักเขียนจริงๆแล้ว จึงซาบซึ้งในพระคุณ
ของมารดาที่ได้อบรมสั่งสอนตน เพราะเวลาเขียนหนังสือ ต้องรู้จักการใช้ อักษร แล้ว... และ... แต่...
กับ... ต่อ... ในการเชื่อมหรือหมุนใช้แต่ละประโยคให้สละสลวย และในการปลูกฝังเรื่องนิสัยรักการ
อ่านนี้ไม่เพียงแต่ทำให้ทมยันตีได้ทักษะในการอ่านและการจำที่ดีเท่านั้น เพราะการอ่านของทมยันตียัง

¹⁵⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 66.

¹⁵⁵ วิศวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี, หน้า 14.

¹⁵⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

ทำให้ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ทางอ้อมไปในตัว โดยทมยันตีได้อ่านประวัติศาสตร์ของท่านอาจารย์ หลวงวิจิตรวาทการ ทำให้ทมยันตีมีความรู้และเก่งด้านประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์สากลไปด้วย มารดาของทมยันตีจะสลับให้ทมยันตีอ่านทั้งประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์สากล ถือเป็น การปลูกฝังความรู้ด้านประวัติศาสตร์ให้กับทมยันตี ดังที่ทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

**“แม่เข้าใจให้สลับ ทำให้หนึ่งลูกไม่เบื่อ สอง แกล้งหลับเพราะเหนื่อย ลองคิด
ดูสิ หัวสมองเรากำลังจำประวัติศาสตร์ยุโรป อีกไม่กี่วันแม่ก็เปลี่ยนแล้วไล่ไปตั้งแต่
สมัยพระเจ้าอู่ทองลงมา เราก็ตายสิ สมองเราก็ต้องสับไปสับมา”¹⁵⁷**

และด้วยการอ่านหนังสือประวัติศาสตร์มากๆ ก็กลายเป็นการปลูกฝังความเป็นคนรักชาติรักแผ่นดินให้กับทมยันตีไปในตัว ถือได้ว่าประวัติศาสตร์ไทยในแบบฉบับของท่านอาจารย์หลวงวิจิตรวาทการนั้นมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการรับรู้เรื่องราวด้านประวัติศาสตร์ไทยของทมยันตี ทำให้ทมยันตียังชอบเก็บสะสมมีดและดาบโบราณทั้งของไทยและของพม่าไว้ด้วย ดังที่ทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

**“ของพวกนี้มีวิญญูณ ช่วยสร้างสรรค์จินตนาการสำหรับงานเขียน เพราะ
บางคราวที่เข้าไปห้องพระ มองเห็นดาบโบราณที่วางอยู่ทำให้นึกถึงหัวใจของเหล่า
นักรบทหารกล้าเหล่านั้นในวินาทียืนอยู่กลางสนามรบที่มีแต่กลิ่นคาวเลือด ซึ่งคนเรา
ต้องมีรากเหง้าของตน และต้องรู้จักรากเหง้าของตนมาจากไหน อย่างไร ฉะนั้นราก
และเหง้าที่ยังหลงสู่ดิน ขอนไชลงใต้แผ่นดินของต้นไม้ ทำให้พืชพันธุ์ดำรงอยู่ได้เช่น
ไร ดาบไทยที่วางบนพานในห้องหน้าพระรูปแห่งบูรพกษัตริราช ก็เสมือนเตือนใจ
เราได้ว่าแผ่นดินนี้ที่เราเหยียบยืนอยู่ถูกรักษาไว้ด้วยวิถีและน้ำมือใครเช่นนั้น”¹⁵⁸**

ซึ่งการจำประวัติศาสตร์นั้นจะต้องหาวิธีจำให้ได้ เพื่อที่จะได้นำมาเล่าให้กับมารดาฟัง และนี่คือการฝึกทักษะการย่อความไปในตัว และได้เรียนรู้ด้านการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องมากขึ้น เพราะย่อความเสร็จแล้วต้องมาเล่าให้มารดาฟัง และต้องเล่าอย่างได้ใจความด้วย รวมทั้งเวลาออกเสียงตัว “ร” “ล” ต้องพูดให้ชัด โดยทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

**“แม่จะบอกอยู่เสมอว่าภาษาไทยนั้น เมื่ออ่านออกเสียงแล้วไม่ชัดเจน จะทำ
ให้เกิดความเข้าใจไขว้เขวสำหรับคนฟัง แม่ยกตัวอย่างให้เห็นว่า ไขว้ คือ การที่เรา
เห็นเส้นสองเส้นสลับกันและมันมีทิศทางไปคนละทางไงลูก ส่วน เขว คือ เฉียง เมื่อ
แม่เป็นอย่างนี้ทำให้เราค่อนข้างจะรู้เรื่องนิรุกติศาสตร์ว่าคำนี้เป็นอย่างไรเหมือนกับที่**

¹⁵⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 16.

¹⁵⁸ วิสวนถ, กว่าจะถึงวันนี้ของทมยันตี, หน้า 66.

แม่บอกให้ป็นเด็กที่ช่างค้นและก็คว้อออกมา ถ้าไม่ค้นแล้วจะคว้ออะไรมาใช้ประโยชน์ล่ะ”¹⁵⁹

นอกจากนี้มารดาของทมยันตียังได้ปลูกฝังด้านความสุนทรีย์ให้กับทมยันตีด้วยการให้ทมยันตีฟังละครวิทยุและลิเกวิทยุ ซึ่งการฟังลิเกนี้เองทำให้ทมยันตีแต่งกลอนเก่งและได้ทักษะด้านการแต่งฉันทลักษณ์ด้วย ดังที่ทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

“สมัยก่อนที่ยังไม่มีทีวี มีแต่วิทยุ ตอนเย็นๆเด็กทุกคนรวมทั้งลูกๆของป้าจะชอบมานั่งล้อมวงฟังแม่อ่านหนังสือ ตอนนั้นถ้าใครที่ทำงานอยู่ ก็ต้องหยุดงานมาหมดเลย แม้แต่เด็กๆก็จะหยุดทำการบ้าน ถ้าพ่อกลับมาทันทีก็จะร่วมวงกับเด็กๆด้วย แต่ถ้าวันไหนพ่อกลับไม่ทันทีก็ต้องเฝ้ารอก่อน เวลาแม่อ่านหนังสือให้ฟัง แม่จะทำเสียงเหมือนละครวิทยุ เสียงแม่เพราะมาก แม่มักจะเอาหนังสือของหลวงวิจิตรวาทการมาอ่านเสียงดังๆ และทุกคนจะเบื่อมากเวลาที่แม่ชอบแกล้งลูกไปกินน้ำ จึงเอาขันตักน้ำฝนใส่น้ำยาอุทัยมาเตรียมไว้ให้แม่ แม่จะได้ไม่ลุกไปไหน บางครั้งแม่จะหยุดอ่านนวนิยาย แต่เปลี่ยนไปเปิดลิเกของหอมหวานให้ฟังแทน เป็นลิเกวิทยุ คนติดกันทั่วประเทศ เพราะฉะนั้นจากในสมัยเด็ก ทมยันตีจึงร้องลิเกได้ด้วย”¹⁶⁰

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าชีวิตส่วนหนึ่งของทมยันตีก็ถูกสร้างและถูกหล่อหลอมขึ้นมาด้วยมือของมารดา ซึ่งเป็นทั้งต้นแบบในด้านความเป็นกุลสตรี ความเจ้าระเบียบ ความเป็นแม่บ้านแม่เรือน และที่สำคัญมารดาของทมยันตียังเป็นผู้วางรากฐานของการเป็นนักอ่านและนักเขียนให้กับทมยันตีอีกด้วย รวมถึงความรู้ในด้านประวัติศาสตร์ทั้งประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์สากล จึงนับได้ว่ามารดาของทมยันตีนั้นเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญและเป็นต้นแบบในการสร้างนักเขียนคุณภาพคนหนึ่งที่มีความรู้มีความสามารถรอบตัว ทั้งทักษะในการการพูด การเล่าเรื่อง และที่สำคัญคือด้านการเขียนงานเชิงประวัติศาสตร์ ส่งผลให้ทมยันตีเป็นนักประพันธ์สตรีคนหนึ่งที่ยืนยันงานอิงประวัติศาสตร์ไว้เป็นจำนวนมาก

3.2.3 “คุณยาย” ผู้เป็นต้นแบบด้านศาสนาและวัฒนธรรมไทย

คุณยายของทมยันตี มีนามว่า “คุณยายเค้า” เป็นสาวชาววัง เพราะต้นตระกูลทางฝ่ายคุณยายเป็นชาววังเกือบทั้งหมด คุณยายเป็นลูกหลานพระตำรวจหลวง ตระกูลคุณยายเค้าเป็นทั้งกรมช่างสิบ

¹⁵⁹ วิสวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี, หน้า 16-17.

¹⁶⁰ วิสวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี, หน้า 20.

หมู่ เป็นทหาร เป็นตำรวจ รวมทั้งฝ่ายมารดาของคุณยายเค้าก็เป็นชาววังห้องเครื่องสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า¹⁶¹ ประกอบกับคุณยายเค้ออยู่ในวังมาตั้งแต่เด็กจึงทำให้กลายเป็นสาวชาววังอย่างเต็มตัว ด้วยความเป็นสาวชาววังของคุณยายก็ถูกถ่ายทอดไปยังมารดาของทมยันตี และก็ถูกถ่ายทอดมาให้ทมยันตีอีกทอดหนึ่งทำให้ทมยันตีมีความเป็นชาววังผสมรวมอยู่ด้วย เหตุที่ทมยันตีได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ของชาววัง ตลอดจนความเชื่อของคนไทยสมัยโบราณก็ได้มาจากคุณยาย เพราะชีวิตในวัยเด็กของทมยันตีนั้น ได้คลุกคลีอยู่กับคุณยายเป็นส่วนใหญ่มากกว่ามารดา เรียกได้ว่าเติบโตมาด้วยมือของคุณยาย จึงมีความรักความผูกพันกับคุณยายเป็นพิเศษ เนื่องจากในวัยเด็กนั้นทมยันตีเป็นเด็กที่ชอบร้องไห้เสียงดัง ร้องกวนแม่ทั้งวัน คุณยายจึงเอาทมยันตีมาเลี้ยงดูแลเสียเอง ทมยันตีนอนกับคุณยายมาตั้งแต่เด็กๆ และประโยชน์ที่ทมยันตีได้รับจากการเลี้ยงดูของคุณยาย คือ การได้ฟังคุณยายเล่านิทานให้ฟังก่อนนอนทุกวัน โดยแตกต่างกับการต้องสวดมนต์กับคุณยายเสียก่อน คุณยายถึงจะเล่านิทานให้ฟัง ดังที่ทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

“คุณยายเค้ามีเรือนหลังเล็กแยกจากเรือนหลังใหญ่ พอจำความได้ก็นอนกับคุณยาย และนอนเบียดอยู่กับคุณยาย และคุณยายก็จะเล่านิทานให้ฟังก่อนนอน แต่ก่อนจะเล่านิทานก็ต้องมีเงื่อนไข เงื่อนไขนั้นก็คือ ต้องสวดมนต์กับคุณยายก่อน แต่ก็จะรีบสวดมนต์ให้เสร็จเป็นพิธี จนคุณยายบอกว่า สวดมนต์เหมือนลิงล้างก้น คือรีบสวดๆไปหอบๆไปเพื่อจะเลิกกับนิทาน นิทานโบราณสมัยนั้นมีมากมาย เช่น โสนน้อยเรือนงาม ใ้ฐูเขียว แต่พอเล่านิทานให้หลานฟังทุกวัน คุณยายคงหมดนิทานที่จะมาเล่าให้หลานฟัง ก็เลยเล่าเรื่องจากหนังสือวรรณคดี เช่น เรื่องพระสังข์ทอง ที่จำได้อย่างแม่นยำ จำได้ขนาดที่เรียกว่า สามารถท่องกลอนที่คุณยายเล่าให้ฟังได้”¹⁶²

จากการศึกษาค้นคว้าภูมิประวัติของทมยันตีนั้น ผู้ศึกษาพบว่าทมยันตีมักจะกล่าวถึงคุณยายในการให้สัมภาษณ์เกือบทุกครั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณยายนั้นมีอิทธิพลหลายอย่างต่อชีวิตของทมยันตี และเป็นต้นแบบที่สำคัญให้กับทมยันตีในหลายๆเรื่อง ทั้งในเรื่องของการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านที่ได้รับมาจากคุณยาย ความรู้ด้านวัฒนธรรมประเพณีไทย ความรู้ด้านสมุนไพร และความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ทมยันตีกลายเป็คนักเขียนในเวลาต่อมา และเพราะคุณยายอีกเช่นกันที่ทำให้กลายเป็นคนชอบอ่านหนังสือ โดยทมยันตีได้กล่าวว่า

¹⁶¹ วิศวานถ, *กว่าจะถึงวันนี้ของทมยันตี*, หน้า 68.

¹⁶² วิศวานถ, *กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี*, หน้า 3-4.

“นอนกับยายตั้งแต่เด็ก เรื่องสมาธิก็ได้มาจากยาย อย่างที่เขียนในเรื่องฉาน ยายไม่ได้บอกให้นั่งสมาธิ แต่บอกให้ทำตัวเหมือนก้อนหิน คือนิ่งเฉยๆ นิ่งๆ ไม่ยุกยิก นิ่งในมุ้งก็ได้ ทีแรกเห็นยายสวดมนต์ ฟังทุกๆคืนก็จำได้เอง ดิฉันเป็นคนแปลก มนตราดี จำเร็ว บทไหนที่อยากจำ ฟังคนเดียว แต่บทไหนไม่อยากจำ ท่องก็หนักก็ไม่จำ แต่จะจำเมื่อรู้ว่าบทนี้แปลว่าอะไร คุณยายเป็นคนชอบอ่านหนังสือ มีความรู้ทางวรรณคดีอย่างกว้างขวาง ชอบเล่านิทานให้ฟัง ปลายทุ่ง โสนน้อยเรือนงาม เราก็นั่งฟังมา ยายก็เอามาเล่าเป็นนิทาน เด็กที่โตมากับคนแก่ข้างเล่า เด็กคนนั้นจะเติบโตมาพร้อมกับนิทานปรัมปรา นิยาย เด็กพวกนี้จะมีความฝัน เด็กที่ไม่มีความฝันหัวใจเขาจะแห้งแล้ง และไม่คิดอะไรต่อ แม่เคยถามว่าแม่เฒ่าจะเป็นอะไร ดิฉันตอบว่า แม่เฒ่าจะเป็นนักเขียนยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกเลย เพราะชอบเขียนหนังสือนี้แหละ”¹⁶³

ความเป็นชาววังอย่างเต็มตัวของคุณยายนั้น ดังจะเห็นได้จากเมื่อตอนคุณยายอยู่ในวัง คุณยายทำกับข้าวเก่ง โดยเฉพาะอาหารชาววัง และคุณยายยังมีความสามารถแบบชาววังอีกอย่างนอกจากการทำอาหารคือ การเอาสมุนไพรมาทำยา เพราะความที่ต้องทำกับข้าวอยู่ในวัง จึงมีความรอบรู้ในเรื่องสมุนไพรที่สามารถนำมาปรุงอาหารเพื่อสุขภาพได้ การมีความสามารถแบบชาววังนั้นก็เพราะตระกูลของคุณยายเป็นชาววังในฐานะคนห้องเครื่องในสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า รวมทั้งทมยันตียังคงกล่าวว่าคุณยายเป็นคนสวย ผิวขาว ร่ามบาง เมื่อมีลูกสาวคือมารดาของทมยันตีจึงทำให้มารดาสวยเหมือนกับคุณยาย ทมยันตีจึงหยิบยกความรู้เหล่านี้มาถ่ายทอดลงไปในนวนิยายของตนเองด้วยเช่นกัน

“เมื่อเขียนหนังสือเรื่องทางรักแรกๆ ได้เล่าเรื่องสมุนไพรว่ามีสรรพคุณอะไรบ้าง คุณยายนี้แหละเป็นคนสอนว่า แกงเผ็ด กะทิมันทำให้ท้องอืด เขาจึงต้องใส่ใบโหระพากับใบมะกรูด เพราะโหระพาสามารถแก้ท้องอืดได้ ใบมะกรูดก็แก้ท้องอืดได้เหมือนกัน พริกขี้หนูแก่โอ เวลาไอหนักๆก็ให้เคี้ยวพริกขี้หนู พวกอาหารประเภทยำทำไมต้องกินใบสาระแทน เพราะทำให้ท้องไม่อืดเหมือนกัน เพราะฉะนั้นคุณยายจึงเป็นเภสัชกิน นี่คือการคัดลอกเลียนจากหลานสาว เภสัชกินก็คือการที่คุณยายปรุงยากินเอง จำได้เลยว่า ใบทองพันชั่ง สมัยก่อนยายปลูกแล้วเอามาหั่นตากแดด ทำเป็นชงชา กิน ใบชุมเห็ดก็ตากแดด ก็ชงเป็นชากินได้ ตัวเองก็ยังกินกับคุณยายด้วยเลย ใบสาระแทนตัวให้เหมือนใบชาก็กินได้ สมัยก่อนไม่มีใครเขาทำชาพวกนี้กันหรอก ตะไคร้มีเหลือจากกันครัว ยายก็หั่นตากแดดชงกินน้ำได้ หอม อร่อย อยากให้หวานก็

¹⁶³ ขวัญเรือน, ทมยันตี หัวใจนักประพันธ์ : ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์, หน้า 138.

ใช้น้ำตาลทรายแดงหรือน้ำตาลกรวด ใ้ใช้น้ำตาลทราย อาหารการกินของคุณยายจึง มีแต่ยาๆๆ ยายกินโน่นกินนี่สารพัด ยายสอนแม่กระทั่งยาแก้มะเร็ง สอนว่ามะเร็ง เป็นยังไง มะเร็งทำร้ายคนเราได้อย่างไร ก็ไม่รู้คุณยายรู้ได้ยังไง คุณยายบอกว่า เธอจำ เขามาสอนเอง เอ็งก็จำไว้ก็แล้วกัน”¹⁶⁴

นอกจากการปลูกฝังให้ทมยันตีเป็นคนรักการอ่านและความรู้ด้านสมุนไพรแบบชาววังแล้ว คุณยายเค้ายังคอยบ่มเพาะความรู้รอบตัวให้กับทมยันตีอีกในเรื่องของความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ของไทย รวมทั้งสอนเรื่องของการเชื่อในพุทธศาสนาด้วย เหตุเพราะคุณยายเป็นคนถือศีล จึงได้นำ เรื่องการเชื่อด้านพุทธศาสนามาสอนให้ทมยันตีตั้งแต่วัยเด็ก ดังที่ทมยันตีได้เล่าว่า

“ตอนเด็กๆอยู่กับยาย ยายอยู่ในวัด เพราะฉะนั้นดิฉันก็ไปวัดกับยาย แล้วยาย จะสอนสวดมนต์ แล้วยายก็จะสอนทำสมาธิตั้งแต่ดิฉันเด็กๆ พอดิฉันสวดก็จะให้นั่ง สมาธิได้เปิดเห็นสมอง ในสมองสมาธิจะทำให้เห็นภาพ เพราะฉะนั้น ยายจึงเป็นครู สอนกรรมฐานคนแรก เด็กทุกคนควรเข้าวัด เด็กทุกคนควรอยู่กับคนแก่ที่สอนอย่างนี้ วันที่คุณจะทำอะไรก็แล้วแต่ ยายบอกระวังผีसाงเทวดาเห็น ดิฉันจึงไม่กล้าทำ ดิฉัน กลัวผีมันไปฟ้องยาย ดิฉันกลัวเทวดาปากบอนไปบอกยาย นั่นนะ เด็กมันจะไม่กล้า ทำผิดเลย ยายจึงเป็นครู นั่นคือการเข้าสู่ธรรมะ จากนั้นโตมาก็ทำมั่งไม่ทำมั่ง”¹⁶⁵

แม้คุณยายจะมีกุศโลบายในการปราบความซนของทมยันตี แต่ด้วยความที่ทมยันตีเป็นเด็กที่ ซนมาก จึงมักจะทำผิดศีลบ่อยๆเพราะความซุกซน ดังที่ทมยันตีกล่าวไว้ว่า

“มีอยู่วันหนึ่ง ความที่ซุกซนจนเพลิด ทำให้หลงลืมถึงคำสอนและฤทธิก้าน มะยมของคุณยายเสียสนิท เพราะเที่ยวไปเล่นน้ำในคลอง เล่นไม่เล่นเปล่า แลมห้อน กุ้งช้อนปลามาได้ น่าจะไม่อุกดี หากผิดคาด วันนั้นยายตีด้วยไม้มะยม 3 ที แล้วก็ควบ 3 ก้าน พร้อมสอนสั่งหลานว่า การไปจับกุ้งจับปลานั้นเป็นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เป็น ปาณาติบาต บาปเพราะผิดศีลข้อแรกนะลูก อย่าไปทำ เหตุเพราะเราเอากุ้งปลาที่จับ ได้มาใส่อ่างแล้วเราก็ก้ม ใส่น้ำนิดเดียว เวลาตากแดดกุ้งมันก็ตาย เพราะผิดศีลข้อ ปาณาติบาต คือการพรากชีวิต จึงทำให้ทมยันตีอุกดี”¹⁶⁶

¹⁶⁴ วิศวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี, หน้า 47-48.

¹⁶⁵ สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อรุณา, ชีวิตนักเขียน : บทสัมภาษณ์ทมยันตี (วิมล ศิริไพบูลย์), หน้า 66.

¹⁶⁶ วิศวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี, หน้า 9.

เมื่อในช่วงวัยเด็กทมนันตีเป็นเด็กซุกซน และในเมื่อทมนันตีไม่ยอมเลิกซน พอเริ่มอ่านหนังสือได้คุณยายก็หาวิธีมาสอนทมนันตีอีก โดยคุณยายจะให้ทมนันตีอ่านหนังสือให้ฟัง แม้คุณยายจะเป็นผู้หญิงโบราณ แต่ก็เป็นผู้หญิงโบราณที่อ่านออกและเขียนได้ หนังสือที่คุณยายเอื้อมมานั้นก็คือนิทาน และอีกอย่างที่คุณยายหยิบมาให้อ่านซึ่งอ่านยากกว่านิทานคือ วรรณคดี และหนังสือวรรณคดีเรื่องแรกที่ทมนันตีอ่านก็คือเรื่อง “สังข์ทอง” เล่มต่อมาก็คือ “พระอภัยมณี” ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทมนันตีได้มีโอกาสอ่านวรรณคดีและได้รับความรู้จากวรรณคดีของคุณยายตั้งแต่เด็กๆ ดังที่ทมนันตีกล่าวไว้ว่า

“คุณยายนั้นอ่านหนังสือไม่เก่ง แต่มีความจำอดเยี่ยม เพราะฉะนั้นพูดกันตามความจริงแล้ว ยายเป็นคนให้พื้นฐานความรู้ด้านวรรณคดีทั้งหมด รวมทั้งที่ไม่จารึกเป็นตัวอักษรต่างๆที่เด็กเดี๋ยวนี้ไม่เคยอ่าน ก่อนนอนยายจะต้องเล่าให้ฟัง อย่าง “ร่มฉัตร” นี่เป็นฝีมือของยายกับแม่อีกส่วนหนึ่ง ยายเล่าไว้แล้วก็ลืมนั่นเสีย เมื่อเวลาเขียนเรื่องนี้นั้น ยายตายแล้ว ก็ทบทวนจากแม่ และแม่เป็นคนพาเข้าไปในวัง ซึ่งสถานที่ให้ดูว่าตรงไหนบ้างที่เป็นที่เกิดเหตุของเรื่องราวต่างๆ”⁶⁷

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทมนันตีมีความผูกพันกับวังมาตั้งแต่เด็กๆ เพราะได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัสบรรยากาศในวังซึ่งเป็นสถานที่จริงๆ ได้พบเห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาววัง ทมนันตีจึงได้เรียนรู้วิถีชีวิตและขนบชาววังมาจากการที่มารดาและคุณยายพาเข้าไปในวังนั่นเอง รวมทั้งการอยู่ในครอบครัวไทยแบบชาววังเช่นนี้ทำให้ทมนันตีมีความรักมีความเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นอย่างมาก เพราะได้รับการอบรมสั่งสอนมาจากคุณยายและด้วยความใกล้ชิดผูกพันกับวังตั้งแต่เด็กดังที่ทมนันตีได้กล่าวว่า

“ตระกูลฝ่ายแม่และคุณยายดิฉันเป็นชาววัง ท่านสอนดิฉันข้าวแดงแกงร้อนรดหัว สอนอยู่ในตระกูล ต้องระลึกถึงเสมอ ท่านทำงานอยู่กับสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าจนท่านเสด็จออกข้างนอกก็ไม่ได้ตาม แต่ท่านบอกว่าท่านมีความสุขกันทั้งตระกูล เพราะฉะนั้นข้าวแดงแกงร้อนรดหัว อย่าลืม”⁶⁸

จากคำพูดดังกล่าวนี้ยิ่งเป็นการตอกย้ำให้เห็นว่าทมนันตีมีความใกล้ชิด มีความผูกพันกับสถาบันพระมหากษัตริย์มากและแสดงให้เห็นถึงความระลึกถึงบุญคุณของพระมหากษัตริย์ จน

⁶⁷ ลลนา, *ลลนาคพบทมนันตี*, (ฉบับที่ 69), หน้า 64.

⁶⁸ อิศรีอิน, *ความคิดของดิฉันมีข้อเดียวก็คือ รักแผ่นดิน*” ปากคำ “ทมนันตี” (เนชั่นสุดสัปดาห์ วันที่ 5 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2548) [ออนไลน์], สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2557 แหล่งที่มา <http://www.nationweekend.com/weekend/20050505/wec05.shtml>

ถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ไทยในแต่ละรัชสมัยออกมาเป็นนวนิยาย นั่นก็คือเรื่อง “ร่มฉัตร” ที่สะท้อนในเรื่องความรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ของประชาชนชาวไทยในอดีต และด้วยมือของคุณยายนี่เองที่หล่อหลอมทำให้มีทมยันตีในวันนี้

ในส่วนของความเชื่อด้านพุทธศาสนานั้น “คุณยาย” ก็เป็นผู้ถ่ายทอดความเชื่อของคนไทยสมัยโบราณให้กับทมยันตี โดยเรื่องเล่าต่างๆของคุณยายนั้นล้วนสะท้อนให้เห็นถึงสังคมไทยที่มีความเชื่อในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสตร์ ไสยศาสตร์และโหราศาสตร์ ดังจะเห็นได้จากช่วงที่คุณยายของทมยันตีใกล้จะถึงวาระสุดท้ายของชีวิต โดยทมยันตีได้เล่าว่า

“จนอายุย่างสิบห้าแล้วก็ยังนอนกับคุณยายเหมือนเดิม ตอนหลังมาคุณยายให้นอนหันหลังชนกัน ขณะที่เราชอบนอนชบอภัย แต่จะถูกผลักออกไป ก่อนตายยังมุดมุ้งเข้าไปให้ยายถักเปียให้ คุณยายบอกว่า อี๊ดเอ๊ย อีกไม่นานยายก็จะไม่ได้ถักเปียให้แล้วละ ดิฉันก็ถามว่า ยายจะไปไหนล่ะ อย่างเพิ่งไปสิ อยู่ด้วยกันนานๆ ถ้ายายไปอี๊ดจะนอนกะใคร เมื่อถูกถามคุณยายได้แต่นิ่งไม่ตอบอะไร ก่อนตายคุณยายได้สั่งลาดิฉันเรียบร้อย และคุณยายมาสิ้นใจตอนเช้ามีด คุณยายนอนบนที่นอนเหมือนคนหลับ แม่แต่งตัวให้คุณยายสวย คุณยายชอบนุ่งผ้าถุงสีเขียวๆ ใส่เสื้อขาวเพราะคุณยายถือศีล แล้วมีผ้าห่มทับคุณยาย มีดอกบัวไว้บนอก คุณยายเคยบอกว่า ถ้ายายตายแล้วจะไปไหว้พระจุฬามณีบนสวรรค์ ดิฉันก็บอกยายว่า แล้ววันหลังยายพาอี๊ดไปด้วยนะ คุณยายก็รับปากว่า เออ สักวันเอ็งตาย ยายจะไปรับเอ็งไปไหว้พระจุฬามณีด้วยกัน”¹⁶⁹

จะเห็นได้ว่าบริบทแวดล้อมในชีวิตของทมยันตีนั้น มีคุณยายเป็นผู้ปลูกฝังกลมกลืนให้ ทั้งในเรื่องของความเชื่อด้านพุทธศาสนา ความรู้ด้านวรรณคดี และวัฒนธรรมประเพณีต่างๆของไทย ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานเขียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ทมยันตีมีพล็อตเรื่องที่จะนำมาเขียนเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากนวนิยายของทมยันตีหลายเรื่องที่เขียนเรื่องราวสะท้อนความเชื่อด้านศาสนา ประวัติศาสตร์ และสะท้อนเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยของวัฒนธรรมประเพณีของไทยร่วมด้วย ทำให้นวนายของทมยันตีมีเนื้อหาที่หลากหลายอันเนื่องมาจากการนำประสบการณ์ที่พบเจอในชีวิตไปถ่ายทอดผ่านนวนิยายนั่นเอง อย่างนวนิยายเรื่องเงาที่สะท้อนเรื่องกรรมเวรตามหลักพระพุทธศาสนา ทมยันตีก็ได้พล็อตเรื่องมาจากคุณยาย ดังที่กล่าวว่า

¹⁶⁹ วิศวานถ, กว่าจะถึงวันนี้ของทมยันตี, หน้า 72-73.

“การเขียนเรื่องของจิตวิญญาณกับศาสนา เริ่มแรกในสมัยเด็กๆได้เขียนเรื่อง “เงา” ต่อมาก็เขียน “จิตา” “มายา” ตอนนั้นยังไม่ได้เขียนในเรื่องศาสนา เพราะการเขียนศาสนาส่วนๆคนก็ไม่ค่อยชอบอ่านกัน แต่แล้วก็มาพบว่าไม่มีเรื่องศาสนาดีให้อ่าน หนังสือดีๆของท่านพุทธทาส ท่านประยูร ก็บอกว่าเบื่อไม่น่าอ่าน ดิฉันได้หยิบเอาความเชื่อด้านจิตวิญญาณมาทำพล็อตเรื่อง และค้นคว้า ตอนนั้นความรู้เรื่องศาสนายังไม่ลึกซึ้งเท่าไร คุณยายเคยสอนว่า มารมีหน้าที่ให้คนทำชั่ว เทวดามีหน้าที่ให้คนทำดี เพราะท่านต้องการทดสอบว่าเราจะเป็นคนดีได้ไหม ถ้าเราผ่านความชั่วเข้าสู่ความดีได้ พญามารท่านก็จะยินดีกับความสำเร็จของเรา ดังนั้น ท่านจึงเป็นพญามาร เพราะทำหน้าที่ทดสอบมนุษย์ ไม่อย่างนั้นท่านจะเป็นพญามารอยู่ในสวรรค์ได้อย่างไร เหมือนพระมีหน้าที่สอนคนให้เป็นคนดีในทางพระพุทธศาสนาก็สอนไป ทหารตำรวจมีหน้าที่จับคนเข้าห้องขัง บางครั้งก็ออกรบเพื่อแผ่นดินก็รบไป ใครมีหน้าที่อย่างไรก็ทำไป ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุดแล้วกัน”¹⁷⁰

นอกจากการอบรมสั่งสอนในด้านความเชื่อด้านพุทธศาสนาแล้ว สิ่งแวดล้อมรอบตัวของทมยันตียังเต็มไปด้วยความสุนทรีย์อีกด้วย ประกอบกับการที่คนในครอบครัวศิริไปพลุลย์เป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน เจ้าลำดับตำนาน จึงทำให้ทมยันตีที่นอกจากจะเป็นคนเก่งในด้านการอ่านแล้ว ยังกลายเป็นคนเก่งในเรื่องของการแต่งกลอนและฉันทลักษณ์ไปด้วย แม้กระทั่งเวลาคุณยายคุณหรือมารดาคุณ ก็ยังชอบพูดกันเป็นกลอน โดยทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

“อย่างเวลากินข้าว คุณยายบอกให้กินอะไร เราก็บอกไม่เอาละยายจะกินอย่างอื่น อย่างนี้เบื่อ คุณยายก็จะเอ็ด เอ๊ะ นี่นี่เลือกดิบเลือกสุกทุกประการ กินสิ่งใดนานก็เบื่อไป คุณยายมักจะตอบโต้ด้วยกลอนสดเช่นนี้บ่อยๆ เลยถามยายว่ายายเอามาจากไหน ยายก็บอกว่าก็เอามาจากเรื่องรามเกียรติ์”¹⁷¹

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการที่ทมยันตีได้เติบโตมากับการเลี้ยงดูของคุณยายซึ่งเป็นชาววัง ทำให้ทมยันตีได้เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยต่างๆของวิถีชีวิตแบบชาววัง ขนบธรรมเนียมประเพณีหรือความเชื่อของคนไทยสมัยโบราณที่ตกทอดกันมา เพราะคุณยายเกิดและเติบโตในตระกูลชาววังจึงมีโอกาสดำเนินชีวิตเครื่องเสวยถวายเจ้านายต่างๆในวัง การใช้ชีวิตในวังในวังทำให้คุณยายมีตำนาน นิทานและเรื่องเล่ามากมาย สิ่งต่างๆเหล่านั้นจึงได้หลอมรวมมาอยู่ในตัวของทมยันตี เรียกได้ว่าชีวิตของทมยันตีนั้น

¹⁷⁰ วิศวานาถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตน์ทมยันตี, หน้า 199-200.

¹⁷¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 22.

เติบโตมาด้วยมือของแม่และยาย ซึ่งบุคคลทั้งสองคนนี้ล้วนมีอิทธิพลต่อการวางรากฐานการเป็นนักเขียนให้กับทมยันตี รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตของทมยันตี ทำให้ทมยันตีได้พลิกผันชีวิตตัวเองให้ก้าวขึ้นมาเป็นนักเขียนตั้งแต่วัยเยาว์

3.2.4 “พี่ชาย” ผู้เป็นต้นแบบในด้านของความเข้มแข็งและศิลปะป้องกันตัว

พี่ชายของทมยันตีคือ “นาวาเอกวิเชียร ศิริไพบูลย์” เป็นนายทหารเรือ และเป็นพี่ชายคนโตของครอบครัวศิริไพบูลย์ ทมยันตีเป็นน้องสาวคนกลาง และมีน้องสาวคนเล็กอีกคนหนึ่งชื่อวิไล แต่ทมยันตีและพี่ชายจะค่อนข้างสนิทกันมาก เนื่องจากทมยันตีนั้นเมื่อในวัยเด็กจะเป็นเด็กชน ชอบเล่นซุกซนเหมือนเด็กผู้ชาย จึงชอบไปเล่นแบบเด็กผู้ชายกับพี่ชายของตนเอง ทมยันตีกล่าวว่าหากไม่มีพี่ชายแล้ว ชีวิตในวัยเด็กของทมยันตีจะค่อนข้างเหงาเพราะไม่มีใครเล่นด้วย น้องสาวคนเล็กก็ไม่ยอมเล่น เพราะพี่สาวขุ่นใจไปซึ่งผิดวิสัยกับเด็กผู้หญิงทั่วไป ส่วนพี่ชายก็ไปเล่นแบบเด็กผู้ชาย แต่ถ้าวันไหนพี่ชายมีเวลาว่างก็จะมาเล่นกับทมยันตีบ้าง แต่ก็จะเป็นเรื่องซนๆแบบเด็กผู้ชาย โดยทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

“ช่วยกันทำวากับพี่ชาย ทั้งพี่ชายน้องสาวก็ช่วยกันเหลาโครงว่าวติดกระดาษ เอาหมึกแดงมาเขียนการ์ตูน โดยการทำวากที่ง่ายที่สุดคือว่าวปักเป้า ส่วนว่าวจุฬานั้นทำยาก ความซนของน้องสาวและพี่ชายที่ซนอยู่แล้ว ก็เลยชวนกันขึ้นรถรางไปเล่นที่สถานีรถไฟ และด้วยความที่คุณพ่อเป็นคนกว้างขวาง รู้จักกับนายสถานีรถไฟ นายสถานีเห็นสองคนพี่น้องคู่นี้ก็จับตัวมาส่งพ่อ เขาฟ้องพ่อว่า ไปเล่นที่สถานี ลงไปเล่นที่รางรถไฟเดี๋ยวมันก็ถูกชนตายหรอก แต่เมื่อเล่นซนในที่ที่มีคนพลุกพล่านไม่ได้ สองคนพี่น้องก็ต้องแอบๆหาที่เล่นไม่ให้คนอื่นเห็น เป็นที่ที่ลับหูลับตาคนและเป็นสถานที่ที่เด็กชอบไปเล่นกันก็คือ ในดงที่เป็นที่ดินของทางรถไฟ”¹⁷²

ความสัมพันธ์กันระหว่างทมยันตีและพี่ชายตั้งแต่ในวัยเด็กนั้นแสดงให้เห็นถึงความรัก ความผูกพันระหว่างพี่ชายและน้องสาวในครอบครัวศิริไพบูลย์ จนกระทั่งตอนเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ พี่ชายของทมยันตีก็ไปเป็นนักเรียนนายทหารเรือ โดยเป็นทหารเรือเช่นเดียวกับบิดา และเมื่อได้ไปเรียนวิชาทางทหารก็นำความรู้ต่างๆเหล่านั้นมาสอนน้องสาวด้วย ซึ่งทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

“โตขึ้นมาหน่อยพี่วิเชียรก็ไปเรียนเป็นนักเรียนนายทหารเรือ นักเรียนทหารก็ต้องเรียนวิชาการต่อสู้ จึงนำวิชาของนักเรียนทหารที่เกี่ยวกับศิลปะการต่อสู้ด้วยมีด

¹⁷² เรื่องเดียวกัน, หน้า 11-12.

สั้นมาสอนน้องสาว พอเขาไปเรียนตะต๋นกล้วยมา เขาก็ยังมาสอนให้เราหัดตะต๋นกล้วยตามเลยเพราะไม่รู้จะไปสอนใคร เพราะฉะนั้นเมื่อตอนเด็กๆเป็นเด็กที่ผมเปียยาว ยาวมากเพราะไม่ตัดผม ยาวจนกระทั่งต้องพับขึ้นไปให้ทะมัดทะแมงจนใครๆเรียกกันว่า ไอ้เปียหุหมา คือมีลักษณะเหมือนหมาหุยาวเป็นหุหมานั้นเอง แล้วก็ไปเอากางเกงของพี่ชายมาใส่อีก แล้วก็วิ่งไปเล่นตากแดดจนตัวดำปี๋”¹⁷³

นอกจากความรู้ในด้านวิชาการต่อสู้ที่พี่ชายได้นำมาสอนผมยันตินั้น พี่ชายของผมยันตียังได้สอนและฝึกฝนในเรื่องของความเข้มแข็งและความอดทนให้กับผมยันตีด้วย ดังที่กล่าวไว้ว่า

“เมื่อดิฉันล้ม พี่ชายบอกว่าไม่อุ้มหรือก ไม่จูง ไม่ประคอง เขาเหมือนโค้ชยืนกอดอกตัวสั้นอยู่ข้างๆเวที แล้วบอกดิฉันว่าลูกลี เพราะถ้าตกลงจากเวทีก็ต้องลงตลอดกาล แต่ถ้าแกล้มวันนี้แล้วแกลุกขึ้นสู้อีกบนเวที บางทีแกอาจชนะ คำพูดนี้เมื่อสิบเจ็ดปีพี่ชายบอก เพราะพ่อตายแล้วพี่สอนแทน วันนี้ดิฉันตระหนักว่าต้องก้าวไปข้างหน้า ถ้าใครกำลังล้มอย่าลงนะ อย่าลงจากเวที สู้ต่อไป ถ้าล้มแล้วหยุดเหมือนปลาที่ลอยตามน้ำเป็นปลาตาย ปลาที่ว่ายทวนน้ำทุกตัวจึงจะเป็นปลาเป็น โลกนี้ไม่มีที่ว่างสำหรับคนแพ้เลย มีแต่คนที่กำลังต่อสู้เพื่อชัยชนะเท่านั้น”¹⁷⁴

จากการที่ผมยันตีเกิดมาในตระกูลทหารเรือเพราะบิดาและพี่ชายเป็นนายทหารเรือทั้งคู่ ประกอบกับการคลุกคลีกับพี่ชายที่เป็นทหารเรือมาตั้งแต่เด็ก ทำให้ผมยันตีกลายเป็นผู้หญิงที่มีความแข็งแกร่งทั้งทางร่างกายและจิตใจมากกว่าผู้หญิงคนอื่นๆทั่วไป เพราะได้รับความมีระเบียบวินัยมาจากบิดาและได้เรียนรู้วิชาการต่อสู้หรือวิชาศิลปะการป้องกันตัวมาจากพี่ชาย จนผมยันตีเคยเป็นจอมซ่าส์ที่เอาไม้หน้าสามไล่ตีคู่อริมาแล้วตั้งแต่เรียนอยู่ชั้นมัธยมต้น จนวัยรุ่นจึก โก่อ๊วคลองบางชื่อน้อย รู้จักผมยันตีเป็นอย่างดี โดยผมยันตีได้กล่าวว่า

“ไม่รู้มันกล้วยเราหรือเกรงใจคุณทองคำบิดาของเราซึ่งเป็นผู้จัดการโรงงานสุราบางยี่ขันที่มีลูกน้องเต็มบ้านก็ไม่รู้ แคมพี่ชายก็เป็นนักเรียนนายเรือมีเพื่อนร่วมรุ่นเป็นโหลงอีกต่างหาก”¹⁷⁵

¹⁷³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 19-20.

¹⁷⁴ สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อรุณยา, ชีวิตนักเขียน : บทสัมภาษณ์ผมยันตี (วิมล ศิริไพบูลย์), หน้า 54.

¹⁷⁵ วิสวนาด, กว่าจะถึงวันนี้ของผมยันตี, หน้า 48.

นอกจากนี้เมื่อทมยันตีสามารถหารายได้ให้กับตนเองได้ด้วยการเริ่มต้นเป็นนักเขียนในช่วงแรกๆนั้น ทมยันตีรู้สึกว่าตนเองสามารถหาเงินได้ตั้งแต่ยังเป็นวัยรุ่น และรายได้ที่ได้รับในแต่ละครั้งหลังจากส่งต้นฉบับงานเขียนให้กับสำนักพิมพ์นั้นก็ได้รับเป็นจำนวนมากถ้าเทียบกับเด็กที่มีอายุแค่นั้น ซึ่งด้วยรายได้ที่มากพอสมควรนี้กับความชอบในด้านการเขียนเป็นทุนเดิมอยู่แล้วก็ทำให้ทมยันตีมีความต้องการที่จะยึดอาชีพการเป็นนักเขียนนี้เป็นอาชีพหลักของตนเอง แม้ใครจะมองว่าอาชีพการเป็นนักเขียนนั้นจะไล่แห่ง แต่ทมยันตีกลับชื่นชอบและภูมิใจในอาชีพนี้ ดังที่กล่าวว่า

“พี่ชายที่เป็นนักเรียนนายเรือจบมาทำงานได้เงินเดือนแค่ 1,050 บาท แต่เราเขียนนวนิยายยังได้เงินมากกว่าพี่ชายเรามาก ทำให้พี่ก็เลิกกับการเขียนหนังสือจนแทบไม่สนใจการเรียน จนกลายเป็นเหตุของการหันหลังให้กับรั้วมหาวิทยาลัยในวันสอบเพื่อรับปริญญา ตอนนั้นพี่วีเชียรมีเงินเดือนพันห้าสิบบาท เรามีรายได้จากงานเขียนอย่างน้อยเดือนละสามพัน อาหารโต๊ะจีนสมัยก่อนไม่ก็ร้อย พอรับเงินเดือนก็พาเพื่อนไปเลี้ยงโต๊ะจีนได้สบายๆแถมเอาสตางค์แอบซื้อเสื้อเชิ้ตแอร์โรว์เป็นของขวัญให้เรือตรีอย่างพี่วีเชียรใส่ได้ก็แล้วกัน”¹⁷⁶

จากคำกล่าวของทมยันตีนั้นแสดงให้เห็นถึงความรักความผูกพันที่มีต่อพี่ชาย ไม่ว่าจะเวลาผ่านไปเท่าไรทมยันตีก็จะนึกถึงพี่ชายเสมอคงจะเห็นได้จากการซื้อของขวัญให้กับพี่ชายตนเอง และด้วยความสนิทสนมจนรู้จักกันระหว่างพี่ชายกับทมยันตีนั้น ทำให้พี่ชายของทมยันตีรู้จักนิสัยใจคอของน้องสาวตนเองเป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากคำบอกเล่าของพี่ชายทมยันตีที่กล่าวว่า

“สมัยรุ่นๆก็ไม่เห็นอึดคบหาใครนะ เห็นแต่ที่วิวเตร็ดเตร่ อ่านหนังสือเขียนหนังสือไปวันๆ มาคบหาที่มีเพื่อนผู้ชายก็อายุมากแล้ว ไม่ใช่วัยรุ่นแน่นอน เพราะอึดเป็นคนมีโลกส่วนตัวสูงที่ไม่ค่อยมีใครเข้าถึงง่ายๆ ขนาดที่เองก็เถอะ ไม่ค่อยจะรู้เรื่องอะไรของอึดสักเท่าไร แต่ก็พอจะรู้นิสัยใจคอกันบ้างเพราะเล่นด้วยกันมาตั้งแต่เด็กๆ อึดเป็นคนมั่นใจในตัวเองสูง ถ้าคิดจะทำอะไรหรือตัดสินใจแล้วต้องทำให้ได้ ยากจะมีใครทัดทานได้ และคิดว่าถ้าอึดไม่แต่งงาน ชีวิตจะมีความสุขกว่า เพราะมาตรฐานความรักของอึดสูงเกินไป และเป็นคนไม่มีความยืดหยุ่นเท่าที่ควรกับคนใกล้ชิด ทำให้ทุกอย่างพังง่ายอย่างที่เห็น”¹⁷⁷

¹⁷⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 85-86.

¹⁷⁷ วิสวานถ, กว่าจะถึงวันนี้ของทมยันตี, หน้า 97-98.

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ไม่เพียงแต่บิดา มารดาและคุณยายเท่านั้นที่เป็นเสมือนเบ้าหลอมหรือต้นแบบในชีวิตของทมยันตี แต่พี่ชายคนโต นาวาเอกวิเชียร ศิริไพบูลย์ ก็ยังมีส่วนไม่น้อยในการสร้างความเป็นทมยันตี ทั้งในเรื่องของความเข้มแข็งแบบชายชาติทหาร ศิลปะในการป้องกันตัว และในเรื่องของความกล้าหาญไม่กลัวใคร ทำให้ทมยันตีเติบโตมาด้วยการเลี้ยงดูทั้งสองแบบ นั่นก็คือ การเลี้ยงดูแบบทหารที่เน้นความมีระเบียบวินัยจากบิดาและพี่ชาย รวมทั้งการเลี้ยงดูแบบชาววังที่เน้นความเป็นไทยจากมารดาและคุณยาย จึงทำให้ทมยันตีเป็นผู้หญิงที่มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ในขณะที่เดียวกันก็ยังเป็นคนอ่อนหวาน นุ่มนวล ละเมียดละไมแบบกุลสตรีไทยไปพร้อมๆกันนั่นเอง

จากบริบทของครอบครัวดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น จะพบว่าทมยันตีเกิดมาในครอบครัวของทหารและชาววัง บุคคลในครอบครัวของทมยันตีอันได้แก่ บิดา มารดา คุณยาย และพี่ชายของทมยันตี นั้น ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อความคิด ทักษะคติ แบบแผนการใช้ชีวิต และวิถีคิดต่างๆให้กับทมยันตีเป็นอย่างมาก เนื่องจากการถูกเลี้ยงดูในวัยเด็กนั้นย่อมมีผลต่อการปลูกฝังความคิด และค่านิยมต่างๆให้กับทมยันตี เพราะทมยันตีถูกเลี้ยงดูมาใน 2 ลักษณะ นั่นก็คือ การเลี้ยงดูแบบทหารที่เน้นความมีระเบียบวินัย ความเฝ้ายามแบบทหารจากบิดาและพี่ชาย ซึ่งการเลี้ยงดูในลักษณะนี้ได้หล่อหลอมให้ทมยันตีเป็นผู้หญิงที่มีความเข้มแข็ง เด็ดขาด แข็งแกร่งทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งยังถูกปลูกฝังในเรื่องของความรักชาติร่วมด้วย ในขณะที่เดียวกันก็ถูกเลี้ยงดูแบบชาววังจากมารดาและคุณยาย ทมยันตีจึงเติบโตมาด้วยการอบรมสั่งสอนในเรื่องของศิลปวัฒนธรรมไทย และความเชื่อด้านพุทธศาสนา โดยประเด็นสำคัญคือ การเลี้ยงดูแบบชาววังนั้นทำให้ทมยันตีมีความใกล้ชิดกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เพราะตระกูลคุณยายเป็นชาววังจึงสืบทอดความรักและความผูกพันเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์มายังทมยันตี ด้วยบริบทแวดล้อมเช่นนี้ย่อมมีอิทธิพลต่อการก่อรูปทางความคิดของทมยันตี จึงทำให้ทมยันตีถ่ายทอดความคิดเหล่านั้นออกมาผ่านนวนิยายหลายเรื่องด้วยกัน เช่น นวนิยายเรื่องร่มฉัตร เลือดขัตติยา ทวิภพ กษัตริยา อธิราชา เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาของนวนิยายแต่ละเรื่องดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับทหารและกษัตริย์ทั้งสิ้น

3.3 การเริ่มต้นสู่การเป็นนักเขียนของทมยันตี

การเริ่มต้นสู่การเป็นนักเขียนของทมยันตีนั้นเรียกได้ว่าเริ่มต้นจากการเป็นนักอ่านมาก่อน เนื่องจากทมยันตีได้รับการปลูกฝังให้เป็นคนรักการอ่าน ช่างจดจำ และช่างสังเกต มาจากมารดาและคุณยายตั้งแต่ในวัยเด็ก โดยเฉพาะการอ่านหนังสือประวัติศาสตร์ทั้งไทยและสากล วรรณคดีไทย และนวนิยายทั่วไป ทำให้ทมยันตีกลายเป็นคนที่รักการอ่านมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย ซึ่งถือเป็นพื้นฐานที่ดีของการเป็นนักเขียนหรือเรียกได้ว่านิสัยรักการอ่านนี้เป็นคุณสมบัติเบื้องต้นของนักเขียนทุกคน ดังที่ทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

“จุดเริ่มต้นของการเป็นนักเขียนนั้น เริ่มต้นมาจากการเป็นนักอ่านก่อน อ่าน
แม้กระทั่งดูกระดาษใส่กล้วยแขก เพราะสมัยก่อนไม่มีถุงก๊อบแก๊บเหมือนเดี๋ยวนี้นะ
คะ ใครไปตลาดก็ต้องเอาดูกระดาษใส่ตะกร้า ดินมากี่มานั่งจิกอ่าน เวลาไปโรงเรียน
ก็อ่านนะ ดิฉันอ่านกระทั่งเก้าอี้ที่เขาเขียนว่าอุทิศให้ใครตามงานศพ อย่างวันหนึ่งก็ไป
เจอชื่อเพื่อนหลังเก้าอี้เลยรู้ว่าเพื่อนตายไปเรียบร้อยแล้ว”¹⁷⁸

นอกจากนี้ทมยันตียังได้รับการปลุกฝังจากมารดาและคุณยายในเรื่องของความรู้รอบตัวไม่แพ้
กัน โดยเฉพาะในเรื่องของศิลปะ วัฒนธรรมของไทย และความเชื่อในพระพุทธศาสนาด้วย ซึ่งมารดา
และคุณยายทั้งสองท่านนี้ ถือว่าเป็นครูคู่แรกที่สำคัญที่สุดในชีวิตทมยันตีเลยทีเดียว เพราะคุณยายเอง
นั้นแม้จะเป็นผู้หญิงโบราณ แต่ก็เป็นผู้หญิงโบราณที่อ่านออกเขียนได้ ส่วนคุณแม่ของทมยันตีที่เป็น
สาวชาววังเช่นเดียวกับคุณยายก็มีวิชาความรู้ เพราะได้รับการศึกษาจากโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในรุ่น
แรกๆ ฉะนั้น แม่และยายจึงเป็นเบ้าหลอมที่สำคัญในการปลุกฝังความคิดและวิถีของการดำเนินชีวิต
ให้กับทมยันตีตั้งแต่เด็กเป็นต้นมา รวมทั้งพี่ชายคนโตก็เป็นบุคคลที่สำคัญอีกบุคคลหนึ่งที่มีส่วนใน
การหล่อหลอมความเป็นทมยันตีด้วย โดยเฉพาะในเรื่องของศิลปะการต่อสู้ เนื่องจากพี่ชายของทมยัน
ตินั้น ได้ไปเป็นนักเรียนทหารเรือ จึงนำวิชาความรู้ที่เรียนมาถ่ายทอดให้กับน้องสาวของตัวเองด้วย เมื่อ
เป็นเช่นนี้ ชีวิตของทมยันตีที่ได้คลุกคลีอยู่กับคนในครอบครัว ประกอบกับการที่เป็นเด็กช่างจำ ช่าง
สังเกต จึงได้นำคำสอนทุกอย่างที่ผู้ใหญ่สอน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นความรู้ที่เป็นประโยชน์ทั้งสิ้น มา
ประยุกต์ใช้กับงานเขียนของตัวเองได้เป็นอย่างดี¹⁷⁹

แม้ทมยันตีจะได้ทักษะการอ่านมาจากการปลุกฝังของแม่และยาย แต่ทมยันตียังได้รับทักษะ
อีกทักษะหนึ่งติดมาด้วย ซึ่งเป็นทักษะที่มีประโยชน์ต่อการเขียนงานนวนิยายเป็นอย่างมากนั่นก็คือ
ทักษะในการแต่งกลอนและฉันทลักษณ์ กล่าวคือ นอกจากแม่จะชอบอ่านนวนิยายให้ทมยันตีฟังแล้ว
แม่ยังชอบเปิดลิเกวิทยุให้ทมยันตีฟังไปด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทมยันตีซึบซับมาตั้งแต่เด็กๆจึงทำให้ทมยันตี
ร้องลิเกได้ด้วย ประกอบกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวของทมยันตีที่เต็มไปด้วยความสุนทรีย์ และคนใน
ครอบครัวเองก็เป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน เจ้าสำบัดสำนวน รวมทั้งการคลุกคลีอยู่กับโคลง ฉันท์ กาพย์
กลอนที่มาจากหลากหลายแหล่ง โดยเฉพาะงานเขียนของสุนทรภู่¹⁸⁰ เพราะเหตุนี้เองทำให้ทมยันตีเป็น
นักเขียนคนหนึ่งที่มีเอกลักษณ์ในการใช้ภาษา ทมยันตีจะใช้ภาษาสวยงาม ละเมียดละไม สามารถสื่อ
อารมณ์ได้อย่างดี ส่งผลให้งานเขียนนวนิยายของทมยันตีมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะตัว

¹⁷⁸ สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อุชฺฐยา, *ชีวิตนักเขียน : บทสัมภาษณ์ทมยันตี (วิมล ศิริไพบูลย์)*, หน้า 3-4.

¹⁷⁹ วิศวานาถ, *กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี*, หน้า 19-20.

¹⁸⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 21-23.

เหตุของการเริ่มต้นจับปากกาเขียนหนังสือครั้งแรกของทมยันตินั้นเกิดขึ้นจากการไม่พอใจตอนจบของนวนิยายที่อ่าน เนื่องจากนวนิยายที่ทมยันตีอ่านในตอนเด็กๆ นั้นตอนจบของนวนิยายเกือบทุกเรื่องมักจะจบลงด้วยความโศกเศร้า เช่น จบด้วยเหตุการณ์ที่พระเอกหรือนางเอกของเรื่องตาย เป็นต้น จึงทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกหดหู่ตันทใจ ร้องไห้และเสียน้ำตาทุกครั้งเมื่อได้อ่านนวนิยาย ซึ่งทมยันตีเองก็เจอเหตุการณ์เช่นนี้อยู่บ่อยๆ เมื่ออ่านนวนิยายจบ และด้วยความที่ไม่ถูกใจในบางตอนของนวนิยายที่ทำให้ตนเองต้องเสียน้ำตา จึงส่งผลให้ทมยันตีเกิดความคิดบางอย่างขึ้นมาในหัวและด้วยความคิดนี้เองที่ได้จุดประกายฉายแววนักเขียนของทมยันตีออกมา ซึ่งเมื่อทมยันตีพบว่านวนิยายเรื่องใดที่ตอนจบของนวนิยายพระเอกหรือนางเอกตายจากกัน ทมยันตีก็จะเอากระดาษมาเขียนแทรกตอนจบของนวนิยายเรื่องนั้น โดยจะแต่งตอนจบขึ้นมาใหม่แทน เช่น เขียนว่าพระเอกและนางเอกก็ไม่ตาย นวนิยายเรื่องนี้ไม่มีใครตายสักคน เป็นต้น แล้วทมยันตีก็จะอ่านนวนิยายเรื่องนั้นใหม่ พอถึงตอนจบแบบที่อยากให้เป็น ทมยันตีก็จะมาอ่านเนื้อหาที่ทมยันตีแต่งขึ้นมาเอง เพื่อให้ตอนจบเป็นไปตามที่ตนต้องการ นี่จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ทมยันตีกำลังหัดเขียนหนังสือหรือกำลังเริ่มก้าวเข้าสู่การเป็นนักเขียนนวนิยายในเวลาต่อมา¹⁸¹ ดังที่ทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

“ดิฉันเริ่มต้นที่จะเขียนหนังสือ เนื่องจากว่าดิฉันเหมือนคนอ่านสมัยนี้ค่ะ คือไม่พอใจในนวนิยายที่มันจบแล้ว พระเอกหรือนางเอกมันเกิดตายขึ้นมา เมื่อไม่พอใจก็เขียนขึ้นมาใหม่ ดิฉันก็อ่านเรื่องนั้นไป แต่พอถึงบทสุดท้ายดิฉันก็อ่านเรื่องที่ตัวเองแต่ง มีความสุขดี เพราะฉะนั้นขอเรียนท่านทั้งหลายที่อ่านเรื่องของทมยันตีแล้วคิดว่าไม่ชอบให้เขียนใหม่กรุณาเขียนเองเลย ไม่ต้องโทรศัพท์ทักไปค่ะ ไม่อย่างนั้นพอโกโบริจะตาย มีเรื่องกันมากมาย เขียนเองนะ และต่อไปจะได้เป็นนักเขียนแบบทมยันตี¹⁸² ฉะนั้นก็ไม่เห็นยาก ถ้าจบพระเอกนางเอกตายจากกัน เราก็ตั้งใหม่สักหน้าสองหน้าว่าพระเอกไม่ตาย นางเอกก็ไม่ตาย ไม่เห็นมีใครตายสักคน แล้วก็อ่านใหม่ พอถึงบทจบที่เราอยากให้เป็นก็มาอ่านบทที่เราแต่งก็มีความสุขไป”¹⁸³

นี่คือการเริ่มต้นในการก้าวสู่ความเป็นนักเขียนของทมยันตีอย่างไม่รู้ตัว จนกระทั่งอายุสิบสี่อย่างสิบห้า ทมยันตีก็หาสมุดเปล่าๆ มาแตงนวนิยายให้เพื่อนๆ อ่านในโรงเรียน เขียนไปเขียนมาเพื่อนสนิทก็ส่งงานเขียนของทมยันตีไปยังหนังสือศรีสัปดาห์ งานชิ้นนี้จึงได้รับการตีพิมพ์ในเวลาต่อมาและทำให้ทมยันตีเริ่มต้นการเป็นนักเขียนตั้งแต่วัยเยาว์ ดังที่ทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

¹⁸¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 25-26.

¹⁸² สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อรุณยา, ชีวิตนักเขียน : บทสัมภาษณ์ทมยันตี (วิมล ศรีไพบุลย์), หน้า 3.

¹⁸³ วิสวนาด, กว่าจะถึงวันนี้ของทมยันตี, หน้า 70-71.

“เริ่มแรกที่เขียนคือ เรื่องสั้น ที่แรกก็เขียนเรื่องสั้นแจกเพื่อนอ่าน เห็นมันอ่านก็มีความสุข แต่ถูกตีเป็นแนว เพราะเป็นในเวลาเรียน คนอ่านก็ถูกตี แต่คนเขียนถูกยืมประธานหน้าชั้นเรียน ยังจำได้เลยเรื่องตุ๊กตายอดรัก ใช้นามปากกาโรสลาเรน เพื่อนก็ส่งไปให้หนังสือพิมพ์ศรีสัปดาห์ โดยที่ดิฉันไม่ทราบ วันหนึ่งก็มีประกาศลงศรีสัปดาห์ขอให้นักเขียนนามปากกาโรสลาเรนไปพบ พี่ชายของดิฉันบอกว่าเขาเรียกไปนี่นะ แกดต้องไปจ่ายเงินค่าโฆษณา เราก็เชื่อพี่ชาย ไม่เชื่อพี่แล้วเราจะไปเชื่อใคร ดิฉันมีเงินอยู่กำสับบาท เพื่อนไปด้วยกันมีหกสิบบาท รวมเป็นร้อยห้าสิบบาทคงจะพอไปจ่ายเขามั่ง นั่งตัวสั้น แต่เราเป็นคนที่ยึดตรง เมื่อเขาเรียกตัวไปก็ต้องไป เขาก็ถามหนูหรือ ให้คุณนึกถึงเด็กตัวผอมๆ ผมเปียยาวปริ๊ดจนนั่งทับได้ ดิฉันก็ตอบว่าจะเพราะหน้าตาดิฉันเส่อสั้นดีเลย ก็เลยเขียนลายมือให้ดู จนป่านนี้ดิฉันก็ยังเขียนหนังสือด้วยลายมือณะคะ ไม่เคยพิมพ์ พิมพ์ไม่เป็น พอเห็นลายมือดิฉัน เขาก็หายไปข้างหลัง เพื่อนดิฉันไอ้แ้วก็สะกิด ความตายจะมาถึงอยู่หรือซักละ พอมาถึงเขาบอกว่าร้อยแปดสิบบาท เรามืออยู่ร้อยห้าสิบ ทำอย่างไรดีนี่ ปรากฏว่าเขายื่นให้ร้อยแปดสิบบาท เขาบอกว่าค่านวนิยายได้เรื่องละหกสิบบาท ถึงรู้ว่าเขียนหนังสือก็ได้สตางค์ ตั้งแต่นั้นดิฉันตั้งปณิธานว่าต่อไปนี้ เราต้องเขียนหนังสือหาสตางค์แน่ จะไม่จ้อคุณนายไข่มุก (มารดา) อีกต่อไป”¹⁸⁴

จากการที่ทมยันตีเริ่มหัดเขียนหนังสือด้วยการหัดเขียนตอนจบของนวนิยายได้นำไปสู่การเกิดผลงานเขียนชิ้นแรกที่เป็นเรื่องสั้นในชีวิตของทมยันตี ซึ่งในขณะนั้นทมยันตีมีอายุเพียง 14 ปีเท่านั้น กล่าวคือ เมื่อทมยันตีมีอายุ 14-15 ปี ทมยันตีได้เริ่มหัดแต่งนวนิยายเล่นๆตามประสาเด็กก่อน โดยใช้นามปากกาว่า “โรสลาเรน” ซึ่งที่มาของนามปากกานี้ได้มาจากหนังสือของหลวงวิจิตรวาทการที่มีนางเอกเป็นนักร้อง โอเปร่า และงานเขียนเรื่องแรกที่ทมยันตีได้เขียนส่งไปให้สำนักพิมพ์นั้นมีชื่อว่า “ตุ๊กตายอดรัก” เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นที่มีพล็อตเรื่องมาจากการนำเรื่องใกล้ตัวมาเขียนก่อนนั่นเอง ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรักที่มีเนื้อหาสดใสเหมาะสมกับวัยแรกรุ่ง และเบื้องหลังของการเริ่มต้นเป็นนักเขียนวัยจิ๋วครั้งแรกของทมยันตีก็เพราะเพื่อนสนิทในวัยเด็กที่ชื่อว่า “แ้ว” และเพื่อนที่ชื่อแ้วคนนี้ถือว่าเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่มีส่วนผลักดันอันสำคัญที่ทำให้ทมยันตีกลายมาเป็นนักเขียนอาชีพอย่างเต็มตัว¹⁸⁵ ดังที่ทมยันตีได้กล่าวไว้ในบทสัมภาษณ์ว่า

¹⁸⁴ สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อยุธยา, ชีวิตนักเขียน : บทสัมภาษณ์ทมยันตี (วิมล ศิริไพบูลย์), หน้า 4-6.

¹⁸⁵ วิศวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี, หน้า 27-28.

“ตอนนั้นเขียนนวนิยายใส่สมุดไปให้เพื่อนสนิทชื่อแอ้วอ่าน (อรพรรณ ดวง
อุดม) แอ้วอ่านหนังสือของเรามาตลอด จนกระทั่งเธอตาย ตอนนั้นอายุแค่ 19 ปี อันนี้
กรรมังที่เป็นรอยเศร้าที่ฝังลึกอยู่ในความทรงจำจากการเป็นเด็กที่โตมาด้วยกัน เล่น
ด้วยกัน เพราะบ้านของเราอยู่ฝั่งตรงข้ามกันระหว่างคลองบางซื่อ ถ้าแอ้วลงน้ำฝั่ง
กระโถนก็จะว่ายน้ำข้ามคลองมาหาเราฝั่งนี้ ถ้าเราลงฝั่งนี้ก็ข้ามฟากไปหาแอ้วฝั่งโน้น
แล้วแม่เราทั้งสองบ้านก็ห่อขนมวางไว้ที่หัวสะพานวางไว้ให้เรากินด้วยกัน”¹⁸⁶

เมื่อทมยันตีได้เขียนเรื่องสั้นชิ้นแรก เพื่อนที่ชื่อแอ้วคนนี้ก็ได้แอบเอาเรื่องสั้นของทมยันตีไป
ส่งให้กับ “สำนักพิมพ์ศรีสัปดาห์” เนื่องจากทมยันตีไม่กล้าส่งต้นฉบับเอง แอ้วจึงเป็นคนเอาต้นฉบับ
ใส่ซองส่งไปให้หนังสือพิมพ์ศรีสัปดาห์เอง หลังจากนั้นไม่นานเรื่องสั้นของทมยันตีเรื่อง “ตุ๊กตายอด
รัก” ก็ถูกตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์ศรีสัปดาห์ ถือว่าเป็นงานเขียนชิ้นแรกของทมยันตีที่ได้รับการ
ตีพิมพ์เผยแพร่ออกสู่สาธารณะ ซึ่งได้สร้างความดีใจเป็นอย่างมากให้กับทมยันตีในวัยเด็ก จากนั้นทม
ยันตีก็ได้ส่งเรื่องสั้นอีกหลายเรื่องไปให้กับทางหนังสือพิมพ์ จนทางหนังสือพิมพ์ได้ประกาศหาตัว
ผู้เขียนว่าใครเป็นเจ้าของนามปากกาโรสลาเรน และแล้วทมยันตีก็ได้ไปสำนักพิมพ์เป็นครั้งแรกใน
ชีวิตพร้อมกับแอ้วเพื่อนสนิท โดยเมื่อไปถึงสำนักพิมพ์แล้ว บรรณาธิการแทบไม่เชื่อว่าทมยันตีจะเป็น
ผู้เขียนเรื่องสั้นที่ส่งมาสำนักพิมพ์บ่อยๆ เนื่องจากบุคลิกของทมยันตีที่เป็นเด็กผู้หญิงตัวพอม ผิว
ค่อนข้างคล้ำ เนื้อตัวมักมอมแมมเพราะชอบเล่นตากแดดทั้งวัน ประกอบกับความเป็นเด็กมากนั้นช่าง
ขัดกับสำนวนอันไพเราะที่ปรากฏอยู่ในเรื่องสั้นเหลือเกิน จนบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ศรีสัปดาห์
(หม่อมหลวงจิตติ นพวงศ์) ได้เอากระดาษกับปากกามาให้ทมยันตีเขียนเพื่อจะได้เทียบเคียงกับลายมือ
ในต้นฉบับที่ส่งมาว่าตรงกันหรือไม่ และเพื่อจะทดสอบว่าเป็นผู้เขียนตัวจริงหรือไม่ เพราะถ้าเป็น
ผู้เขียนเรื่องสั้นนั้นจริงจะต้องจำเรื่องที่ตัวเองเขียนได้ ปรากฏว่าทุกคนในสำนักพิมพ์ก็ต้องเชื่อกับสิ่งที่
เห็นเพราะลายมือของทมยันตีตรงกับลายมือที่เขียนในเรื่องสั้น ทำให้ทุกคนตื่นเต้นเป็นอย่างมากเมื่อ
ได้พบกับผู้เขียนเรื่องสั้นตัวจริง เมื่อบรรณาธิการได้พบกับทมยันตีก็ได้เรียกทมยันตีไปคุยเพื่อจะให้
เงินค่าต้นฉบับเรื่องสั้นที่ส่งมายังสำนักพิมพ์ ถือเป็นเงินก้อนแรกในชีวิตของทมยันตีที่ได้มาจากการ
การเขียนหนังสือ และทางสำนักพิมพ์ศรีสัปดาห์ก็บอกให้ทมยันตีส่งงานเขียนมาตีพิมพ์อีก¹⁸⁷ และด้วย
ความตั้งใจในการเขียนหนังสือทำให้ทมยันตีทุ่มเทและเอาใจใส่ต่องานเขียนเป็นอย่างยิ่ง จนทำให้ถูก
มารดาตีเป็นประจำ รวมทั้งความรักในงานเขียนนี้ก็เริ่มจุดเริ่มต้นนำไปสู่การเขียนนวนิยายเรื่องแรก
ด้วยเช่นกัน ดังที่ทมยันตีกล่าวไว้ว่า

¹⁸⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 29.

¹⁸⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 30-33.

“ไอ้ที่บอกว่านั่งเขียนการบ้านดิๆๆนี่ คือ นั่งเขียนหนังสือขาย กระดาษ
ต้นฉบับก็ไม่ต้องซื้อ ฉีกสมุดเรียนที่แม่ซื้อนี่ละ เลยโดนคุณนายไข่มุก (มารดา) ทวด
ให้ แต่ก็เขียนหนังสือเรื่อยมาจนกระทั่งเขียนเรื่องยาวเรื่องแรกคือเรื่องในฝัน
จนกระทั่งตอนเรียนอยู่ที่ธรรมศาสตร์ เรียนเจ็ดโมงเช้าถึงสามโมงเช้า เรียนอีกที่สี่
โมงเย็นถึงหกโมง เพราะฉะนั้นตอนกลางวันก็อ่านหนังสือในหอสมุด สมัยนั้นยังอยู่
ใกล้ๆวัดมหาธาตุฯ ดิฉันเข้าไปอ่านหนังสือกับเขียนหนังสือขาย นั่นคือจุดเริ่มต้นของ
การเขียนเรื่องยาวเรื่องแรก”¹⁸⁸

การเขียนนวนิยายเรื่องยาวครั้งแรกในชีวิตของทมยันตี ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการก้าวเข้าสู่การ
เป็นนักเขียนมืออาชีพและเป็นจุดเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิตทมยันตีด้วย ซึ่งในขณะนั้นทมยันตี
อายุ 19 อย่างเข้า 20 ปี โดยก่อนหน้านั้นทมยันตีเขียนเรื่องสั้นส่งไปตีพิมพ์ตลอดแต่ไม่เคยเขียนเรื่องยาว
คู่สักที เพราะฉะนั้นทมยันตีจึงรู้สึกอยากเขียนเรื่องยาวขึ้นมาบ้าง ขณะนั้นทมยันตีกำลังจะสอบ ม.8
ทมยันตีก็ไม่ยอมอ่านหนังสือหรือดูตำราแต่อย่างใด แต่กลับลงมือเขียนนวนิยายเรื่องยาวทันที ซึ่ง
ในช่วงนั้นจะต้องสอบวิชาประวัติศาสตร์ ทั้งประวัติศาสตร์สากลและประวัติศาสตร์ไทย ตามปกติแล้ว
วิชาประวัติศาสตร์สากลมีข้อสอบอยู่ข้อหนึ่งที่ต้องออกทุกปีคือเรื่องสนธิสัญญาตรีอานองและ
สนธิสัญญาแวร์ซายน์ ทมยันตีก็ตั้งใจท่องจำสนธิสัญญาทั้งสองจนขึ้นใจ แต่ปรากฏว่าในปีที่ทมยันตี
จะต้องสอบนั้นไม่ออกข้อสอบเกี่ยวกับสนธิสัญญาทั้งสองเลย แต่กลับไปออกสนธิสัญญาอื่นแทน ทำ
ให้ไม่มีใครสอบวิชานี้ผ่านเลย เพราะทุกคนท่องจำมาแต่สนธิสัญญาตรีอานองและสนธิสัญญาแวร์ซายน์
เท่านั้น จากจุดนี้เองทำให้ทมยันตีหันมาจับปากกาเขียนเรื่อง “ในฝัน” ทันที ด้วยความเค้นใจใน
สนธิสัญญาตรีอานองกับสนธิสัญญาแวร์ซายน์ที่อุตสาหะนั่งอ่านมาแทบตาย แต่ข้อสอบกลับไม่ออก ทม
ยันตีจึงไปเปิดเบื้องหลังสนธิสัญญาทั้งสองฉบับนี้ดู แล้วนำเบื้องหลังของสนธิสัญญาทั้งสองฉบับนี้มา
เขียนเป็นนวนิยาย นี่จึงเป็นการเขียนนวนิยายเรื่องแรกในชีวิตของทมยันตีเมื่อตอนอายุ 19 ปี โดยมีชื่อ
เรื่องว่าในฝัน ทำให้นามปากกา “โรสลาเรน” จึงถือกำเนิดขึ้นในวงการวรรณกรรมนั่นเอง โดยคำว่า
“โรสลาเรน” เป็นภาษาฝรั่งเศสที่ทมยันตีเอามาจากเรื่องสั้นของท่านอาจารย์หลวงวิจิตรวาทการ โดย
หลวงวิจิตรวาทการเคยแต่งเรื่องสั้นเอาไว้เรื่องหนึ่งมีนางเอกเป็นคนไทยที่ร้องเพลงโอเปร่าเก่งและ
เป็นคนมีชื่อเสียง ทมยันตีจึงเอาชื่อนางเอกคนนั้นมาเป็นนามปากกาของตัวเอง และทมยันตีได้ให้
เหตุผลในการใช้นามปากกาที่ว่า

“ฟังดูแล้ว ชื่อโรสลาเรนนี่มันเท่ทีดีนะ มันเหมือนกับว่าเราเป็นนักเขียน
ต่างประเทศ นี่ก็คือความฝันของเด็ก เพราะตอนที่เป็นเด็กนั้น นอกจากอ่านหนังสือ

¹⁸⁸ สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อรุณยา, ชีวิตนักเขียน : บทสัมภาษณ์ทมยันตี (วิมล ศิริไพบูลย์), หน้า 7-9.

ของท่านหลวงวิจิตรแล้วยังมีอีกคนที่ชื่นชอบมากคือ แมรี คอเรลลี อ่านทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เพราะชาวขี้เมา”¹⁸⁹

ดังนั้น การเริ่มต้นเป็นนักเขียนตั้งแต่การเขียนเรื่องสั้นมาจนถึงการเริ่มเขียนนวนิยายที่สามารถสร้างความสำเร็จให้กับทมยันตีตั้งแต่ในวัยเด็ก ทำให้ทมยันตีกลายเป็นักประพันธ์ที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านในวงกว้าง จากนั้นทมยันตีก็ส่งงานเขียนมายังสำนักพิมพ์เรื่อยๆ เพราะเริ่มรู้สึกพอใจกับก้าวแรกในการเป็นนักเขียนมือสมัครเล่นที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองตั้งแต่ยังเด็ก

3.4 ชีวิตในวัยเรียนของทมยันตี

ด้านการศึกษาของทมยันตีนั้น ทมยันตีเริ่มเรียนหนังสือชั้นประถม 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ที่โรงเรียนเขมมะสิริอนุสสรณ์ จากนั้นไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยเลือกสอบเข้าเรียนคณะนิติศาสตร์และภายหลังเปลี่ยนมาเรียนคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี นอกจากนี้ขณะเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทมยันตียังได้เป็นนักได้วาทีของมหาวิทยาลัยด้วย โดยร่วมทีมกับคุณสมักร สุนทรเวช และคุณชวน หลีกภัย เนื่องจากสาขาวิชาที่เรียนไม่อยู่ในความสนใจ ทมยันตีจึงใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการอ่านหนังสือต่างๆ ในห้องสมุดหลายแห่ง ทำให้ได้แรงบันดาลใจมาเขียนนวนิยายหาเงินใช้ และการเขียนหนังสือนี้เองที่ทำให้ทมยันตีมีรายได้มากจนตัดสินใจไม่ไปสอบเพื่อรับปริญญา จึงเรียนจบมหาวิทยาลัยโดยได้วุฒิปริญญาแทน¹⁹⁰ ซึ่งในขณะที่ทมยันตีเป็นนักศึกษากำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้น เพื่อนของทมยันตีได้ชวนให้ไปสมัครเป็นครูสอนวิชาภาษาไทยและวิชาประวัติศาสตร์ที่โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ด้วย เมื่อโรงเรียนรับสมัครเข้าไปเป็นครูสอนภาษาไทยแล้ว ทมยันตีจึงลาออกจากการศึกษาเพื่อไปประกอบอาชีพครู และเขียนหนังสือไปพร้อมๆกัน โดยในเวลาต่อมาทมยันตีก็ได้เลิกอาชีพสอนหนังสือและหันมาทำงานเขียนหนังสือเพียงอย่างเดียวจนถึงปัจจุบัน¹⁹¹ ซึ่งทมยันตีได้กล่าวว่า

“เป็นคนกรุงเทพฯนะ และเรียนที่เขมะสิริตั้งแต่แรกเริ่มจนจบมัธยมแปด แล้วไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่แรกเรียนนิติศาสตร์ แต่มีแต่ผู้ชาย ทั้งนั้นจึงเข้าไปเรียนบัญชีเพราะเพื่อนชวน เพื่อนเขาบอกว่าเรียนบัญชียี่ดีทั้งที่เร

¹⁸⁹ วิศวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี, หน้า 43-46.

¹⁹⁰ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมและกระทรวงวัฒนธรรม, ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช 2555, (กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2555), หน้า 158.

¹⁹¹ กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, ประวัตินักเขียนไทย เล่ม 1 (กรุงเทพฯ : กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์, 2527), หน้า 86.

ตกคณิตศาสตร์เป็นประจำ เรียนได้ถึงสามปี พอสอบปีสามก็เกิดความขี้เกียจ เพื่อนมาชวนว่าไปสอนภาษาไทยที่เซนต์โยเซฟกันใหม่ ก็ตามเพื่อนไปและก็คิดว่าพอเขาได้เห็นเราสอนชั่วโมงแรกเขาคงเลิกจ้าง ปรากฏว่าพอสอนเสร็จก็เก็บหนังสือหนังสือลงมา คิดว่าเดี๋ยวมาแม่ก็คงไล่ออกจากโรงเรียนไม่ทัน แต่เขาถามกลับว่า จะเอาเงินเดือนเท่าไร เราตอบว่า ให้เท่าไรก็เอา มาแม่ก็ถามว่า สักพันหนึ่งเอาไหม ตอนนั้นเขียนหนังสือได้แล้ว ยังได้เงินเดือนจากแม่แถมได้จากเซนต์โยเซฟอีกพันหนึ่งคำนวณแล้วรวบจึงออกจากมหาวิทยาลัย”¹⁹²

ในช่วงที่ทมยันตีเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ทมยันตีก็ได้เขียนหนังสือไปพร้อมๆกันด้วย หรือเรียกได้ว่าเป็นทั้งนักเรียนและนักเขียนในเวลาเดียวกัน เมื่อทมยันตีใช้เวลาในการเขียนหนังสือมาก ก็ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่กับการเรียน จากที่เคยมีผลการเรียนดีหรือเคยเป็นเด็กที่เรียนเก่ง กลับกลายเป็นเด็กที่มีผลการเรียนลดน้อยลง แต่อย่างไรก็ตามทมยันตีก็สามารถเอาตัวรอดในด้านการเรียนได้ เพราะในช่วงเวลานั้นสิ่งที่ทมยันตีให้ความสำคัญและทุ่มเทมากที่สุดก็คือ การเขียนหนังสือ เพราะทมยันตีมองว่าการเขียนหนังสือนั้นสามารถสร้างรายได้เป็นจำนวนมากให้กับตัวเองได้ ดังนั้นทมยันตีจึงมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเขียนหนังสือไปเรื่อยๆและคาดหวังไว้ว่าจะยึดอาชีพการเป็นนักเขียนเพื่อหาเลี้ยงตนเองในอนาคต นี่คือการคิดหรือความฝันของทมยันตีในวัยเด็ก

แต่พอทมยันตีอายุย่างเข้า 18 ปี ขณะเรียนอยู่ในระดับเตรียมอุดมศึกษา คุณแม่ของทมยันตีก็มีความต้องการอยากให้ลูกสักคนเป็นแพทย์ ซึ่งการมีอาชีพเป็นแพทย์หรือหมอรักษาคณไปใช้นั้นคือความใฝ่ฝันของพ่อแม่สมัยก่อน ด้วยค่านิยมเช่นนี้จึงทำให้แม่ของทมยันตีต้องการให้ทมยันตีเรียนสายวิทยาศาสตร์เพื่อที่จะได้ปูพื้นฐานในการสอบเรียนคณะแพทย์ต่อไปในอนาคต โดยทมยันตีได้เล่าถึงระบบการเรียนการสอนในสมัยที่เรียนอยู่ในระดับมัธยมปลายเพื่อที่จะเตรียมตัวสอบเข้าเรียนในระดับเตรียมอุดมศึกษา¹⁹³ ไว้ว่า

“สมัยก่อนระบบการศึกษาของไทยไม่ได้แยกว่าใครอยากเรียนแผนกอะไรก็เรียนเหมือนสมัยนี้ แผนกในชั้นเรียนเตรียมสมัยก่อนมีเพียง 2 แผนกเท่านั้น คือแผนกอักษรศาสตร์กับแผนกวิทยาศาสตร์ ใครที่อยากเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ก็สามารถเลือกเข้าเรียนแพทย์ เรียนวิศวะได้ ถ้าเผื่อว่าใครอยากเรียนเกี่ยวกับการขีดๆเขียนๆ หรือที่เด็กสมัยนี้ชอบไปลงเรียนคณะนิเทศศาสตร์กัน สมัยนั้นก็ต้องเข้าเรียน

¹⁹² ลลนา, ลลนาคพบทมยันตี, (ฉบับที่ 69), หน้า 60.

¹⁹³ วิศวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตน์ทมยันตี, หน้า 39.

แผนอักษรศาสตร์ แม้ตอนนั้นเพิ่งจะเริ่มมีคณะใหม่ๆขึ้นมาที่เปิดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใกล้เคียงกับคณะนิเทศศาสตร์ที่สุด เราเรียกว่าคณะครู แต่ส่วนใหญ่จะเข้าอักษรศาสตร์กัน”

อย่างไรก็ตาม แม้ทมนันตีจะชอบเขียนหนังสือ แต่ทมนันตีก็เลือกเรียนแผนกวิทยาศาสตร์สมัยเรียนอยู่ในระดับเตรียมอุดมศึกษา ซึ่งวิชาที่ทมนันตีเกลียดมากที่สุดคือ วิชาคณิตศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ และชีววิทยา ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นวิชาที่เป็นหัวใจสำคัญของการเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ทั้งสิ้น และการเรียนวิชาคำนวณในสมัยก่อนนั้นจะใช้ภาษาอังกฤษ จึงทำให้ต้องใช้ตำราเรียนภาษาอังกฤษทั้งหมด โดยวิชาที่ทมนันตีกลับถนัดและเก่งก็คือ วิชาภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ แทน แม้ทมนันตีจะเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ก็ตาม ซึ่งจะเห็นได้ว่าแต่ละวิชาที่ทมนันตีถนัดนั้นไม่เกี่ยวข้องกับวิชาด้านวิทยาศาสตร์เลย ส่วนวิชาภาษาไทยและวิชาประวัติศาสตร์กลับเป็นวิชาที่ทมนันตีเก่งและทำคะแนนได้ดีทั้งสิ้น

จนกระทั่งใกล้ถึงเวลาที่จะต้องสอบเข้ามหาวิทยาลัย ทมนันตีก็ยังให้ความสนใจและทุ่มเทกับงานเขียนเหมือนเดิม จากที่แต่เดิมนั้นก็ให้ความสำคัญกับงานเขียนมากอยู่แล้ว กลับทุ่มเทเวลาและให้ความสำคัญกับงานเขียนเพิ่มมากขึ้นอีก เพราะทมนันตีกำลังมุ่งมั่นอยู่กับงานเขียนชิ้นใหม่ที่ไม่เคยทำมาก่อน นั่นก็คือ การเขียน “นวนิยาย” ที่เป็นเรื่องยาวครั้งแรกในชีวิต ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการก้าวเข้าสู่การเป็นนักเขียนมืออาชีพของทมนันตี และเป็นจุดเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิต เนื่องจากทางสำนักพิมพ์ได้ขอให้ทมนันตีลองเขียนนวนิยายเรื่องยาวส่งมาตีพิมพ์บ้าง ด้วยคำเชิญชวนของสำนักพิมพ์ศรีสัปดาห์ทำให้ทมนันตีเริ่มลงมือเขียนนวนิยายเรื่องแรกในชีวิตขึ้นทันที โดยมีชื่อเรื่องว่า “ในฝัน” ตอนที่เขียนนวนิยายนั้นทมนันตีมีอายุ 19 ปี ซึ่งขณะนั้นทมนันตีเรียนใกล้จะจบ ม.แปด แล้ว แต่ทมนันตีกลับไม่ได้แบ่งเวลาที่จะอ่านหนังสือเพื่อที่จะสอบจบแม้แต่หน่อย เพราะตั้งใจทุ่มเทเวลาให้กับการเขียนนวนิยายอย่างจริงจังเพียงอย่างเดียว ประกอบกับการที่ทมนันตีไม่ถนัดวิชาคำนวณในสายวิทยาศาสตร์ จึงทำให้ทมนันตีสอบตกในบางวิชา ส่งผลให้ผลการเรียนลดลงอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเหตุนี้เองทำให้ทมนันตีได้ค้นพบตัวเองแล้วว่า ตนเองไม่น่าเลือกเรียนแผนกวิทยาศาสตร์เพราะทมนันตีสอบวิชาคำนวณของแผนกวิทยาศาสตร์ตกเกือบหมด แสดงให้เห็นถึงความไม่ถนัดในการเรียนแผนกนี้ ด้วยเหตุนี้เองทำให้ทมนันตีจึงต้องเปลี่ยนเป้าหมายด้านการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ไปเรียนในสิ่งที่ทมนันตีถนัดและเป็นสาขาที่สนับสนุนงานเขียนของทมนันตีแทน¹⁹⁴

หลังจากทมนันตีเรียนจบระดับมัธยมศึกษา แม้ว่าทมนันตีจะเรียนจบแผนกวิทยาศาสตร์มา แต่ทมนันตีก็ไม่ได้สอบเข้าเรียนคณะแพทยศาสตร์ตามความปรารถนาของบิดาและมารดาแต่อย่างใด

¹⁹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 43-45.

เนื่องจากทมยันตีได้ค้นพบความถนัดของตัวเองและเริ่มรู้ว่าตนเองถนัดอะไร จึงทำให้ทมยันตีพยายามที่จะเลือกเรียนในสาขาที่ตนเองถนัดและเหมาะสมกับตนเอง โดยทมยันตีได้ตัดสินใจที่จะเข้าเรียนคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเหมือนทุกอย่างกำลังจะไปได้ดี แต่ด้วยการเป็นวัณโรคในระยะเริ่มต้นที่ทมยันตีติดมาจากคุณยายก่อนที่คุณยายจะเสียชีวิต ทำให้ทมยันตีไม่ผ่านการตรวจร่างกาย ทางมหาวิทยาลัยจึงไม่รับเข้าเรียน และเมื่อไม่สามารถเข้าเรียนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอันเป็นมหาวิทยาลัยที่คาดหวังไว้ได้ จึงทำให้ทมยันตีต้องเลือกเรียนมหาวิทยาลัยเปิดแทน นั่นก็คือ “มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” เนื่องจากในสมัยนั้นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยเปิดเพียงแห่งเดียวที่ไม่ต้องสอบเข้า ทมยันตีจึงได้สมัครเข้าเรียนในคณะนิติศาสตร์ตามคำขอของมารดา ด้วยเหตุผลที่ว่าทมยันตีเก่งเรื่องทางกฎหมาย เป็นคนที่พูดเก่ง พูดจาเป็นหลักเป็นเกณฑ์จนสามารถเอาคนขึ้นโรงพักได้ตั้งแต่เด็กๆ มารดาเห็นทมยันตีมีแววในด้านนี้จึงอยากให้ทมยันตีเรียนกฎหมาย ฉะนั้นจึงเหมาะที่จะเรียนวิชากฎหมายเพื่อที่จะไปว่าความในคดีต่างๆ ได้ แต่เมื่อทมยันตีได้เข้าไปเรียนคณะนิติศาสตร์ได้เพียงไม่กี่วันก็ต้องเปลี่ยนคณะเพราะทั้งคณะมีแต่ผู้ชายล้วนๆ มีผู้ชายจำนวนมาก แต่กลับมีผู้หญิงจำนวนน้อย เพื่อนๆทมยันตีจึงชวนให้ไปเรียนคณะบัญชี ทมยันตีจึงเปลี่ยนไปเรียนคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีแทนทั้งๆที่ทมยันตีไม่ชอบและไม่ถนัดวิชาคำนวณเลย¹⁹⁵ เมื่อได้เรียนในคณะที่ตนเองไม่ถนัดและไม่ได้คาดหวังไว้ตั้งแต่แรก ทมยันตีก็เริ่มเตร็ดเตร่ เรียนบ้างไม่เรียนบ้าง สอบบ้างไม่สอบบ้าง สถานที่ที่ทมยันตีชอบไปอยู่ในช่วงที่เรียนมหาวิทยาลัยนั้นคือ หอสมุดแห่งชาติ ดังที่ทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

“พอไปถึงหอสมุดแห่งชาติก็จะเลี้ยวขวาไปขึ้นหอตำราพระราชานุญาต ที่ชอบเพราะเงียบ เหมาะกับการนั่งเขียนหนังสือหาสตางค์กับถ้ายืมหนังสือมาอ่าน นั่งอ่านสบายทั้งวัน เพราะที่ธรรมศาสตร์ต้องนั่งรถเมล์ไปเรียนตั้งแต่เช้ามืด หกโมงเช้าเข้าเรียนแล้ว พอถึงสามโมงเช้าอาจารย์ไปทำงานหมด จึงมีเวลาว่างทั้งวัน มาเรียนอีกที่ตอนสี่โมงถึงหกโมงเย็น ฉะนั้น ดิฉันจึงใช้ชีวิตในระดับอุดมศึกษาแบบเรียนไปเตร็ดเตร่ไป กลางวันเรียนภาษาอังกฤษอย่างเดียว วิชาสำคัญอย่างบัญชีการตลาดจะเข้าเรียนอีกทีก็สี่โมงเย็นถึงหกโมงเย็น นี่แหละก็เพราะเตร็ดเตร่กันอย่างนี้ พวกเรียนธรรมศาสตร์หรือต่อมามหาวิทยาลัยรามคำแหงก็เหมือนกัน เรียนจบยากเพราะต้องรับผิดชอบตัวเอง”¹⁹⁶

¹⁹⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 52-54.

¹⁹⁶ วิสวานถ, *กว่าจะถึงวันนี้ของทมยันตี*, หน้า 80-83.

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในสมัยที่ทมยันตีเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้น ชีวิตส่วนใหญ่ของการเป็นนักศึกษาจะหมดไปกับการอ่านและการเขียนหนังสืออยู่ที่ห้องสมุด โดยสถานที่ที่ทมยันตีชอบไปนั่งมากที่สุดคือ “ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย” แต่เมื่อเข้าไปในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยก็พบว่า ห้องสมุดค่อนข้างที่จะขาดแคลนหนังสือ ทำให้ทมยันตีข้าม ไปนั่งที่หอสมุดแห่งชาติแทน ซึ่งตอนนั้นยังไม่ได้ย้ายไปที่ท่าวาสุกรี แต่หอสมุดแห่งนี้มีคนนั่งอ่านหนังสือจำนวนมาก ส่วนหอตำราฯ ฐานภาพจะมีคนนั่งอ่านหนังสือน้อยกว่าเพราะหนังสือส่วนใหญ่เป็นหนังสือของกรมพระยาฯ ปรากฏประเภทประวัติศาสตร์ โบราณคดี ทมยันตีจึงชอบเข้าไปนั่งอ่านหนังสือที่หอตำราฯ ฐานภาพ เพราะเหตุผลประการแรกคือเป็นที่ที่เงียบสงบ เหมาะแก่การเขียนหนังสือหาสตางค์ ประการที่สอง ถ้ายืมหนังสือแล้วมานั่งอ่าน ได้สบายแทบทั้งวัน เพราะเวลาเรียนของธรรมศาสตร์นั้น ช่วงกลางวันจะมีเวลาว่างมาก ทำให้ทมยันตีมีเวลาว่างช่วงกลางวันมาก ดังที่ทมยันตีกล่าวไว้ว่า

“ก็นึกดูแล้วกัน นักศึกษาว่างไปเตร็ดเตร่ ธรรมศาสตร์จึงจบบาย ซึ่งต่อมาก็เป็นที่รู้กันว่ามหาวิทยาลัยเปิดอย่างรามคำแหงนี้ก็จบบายเหมือนกัน เพราะต้องรับผิดชอบตัวเองและมีเวลาให้เที่ยวเตร่เรื่อยไป เพราะฉะนั้นจึงเที่ยวมั่ง อ่านหนังสือบ้าง ประกอบกับเป็นคนี่อ่านหนังสือเร็วจากการที่ถูกคุณแม่ฝึกมาดี ถ้าไม่เพราะแม่คงไม่มีวันนี้แน่ๆ คงไปเป็นไกด์ทัวร์ เพราะดีแต่เที่ยว”

ต่อมาเมื่อหอตำราฯ ฐานภาพได้ส่งหนังสือบางเล่มเอาไว้ไม่ได้มีให้อ่านทุกเล่ม แต่จะให้อ่านบางเล่มเท่านั้น ทำให้ทมยันตีไม่มีหนังสืออ่านต่อ ด้วยความที่ทมยันตีขาดห้องสมุดไม่ได้ ภายหลังจากทมยันตีจึงย้ายไปนั่งอ่านหนังสือที่หอสมุดแห่งชาติแทน โดยทมยันตีได้กล่าวว่า

“ห้องสมุดจึงเป็นชุมทรัพย์มหาศาลของนักเขียน อยากจะบอกคนที่ต้องการเป็นนักเขียนว่า ถ้ารักที่จะเขียนหนังสือ ต้องรักการอ่าน และต้องค้นก่อนคว้าอย่างที่ คุณนายไข่มุกสอน ถ้าคุณไม่อ่านหนังสือ แบบอ่านจะไปหมดทุกอย่างเหมือนอย่างทมยันตีแล้ว คุณไม่มีทางเป็นนักเขียนที่ดีได้เลย”¹⁹⁷

เมื่อใกล้จะสอบจบปริญญาตรี ทมยันตีก็ยังคงทุ่มเทกับงานเขียน เนื่องจากการเขียนหนังสือของทมยันตีนั้นได้สร้างรายได้ให้กับทมยันตีเป็นอย่างมาก ทำให้ทมยันตีรักในงานเขียนอย่างทวีคูณ รักงานเขียนจนถึงขั้นยอมสละทิ้งปริญญาที่กำลังใกล้จะได้รับเมื่อเรียนจบ เพราะขณะนั้นเองทมยันตีเรียนอยู่ชั้นปีที่ 4 แล้ว และอีกไม่กี่วันก็ใกล้ที่จะสอบจบในเทอมสุดท้ายของการเรียนพอดี ด้วยเหตุที่รักในงานเขียนจนถอนตัวไม่ขึ้น ทำให้ทมยันตีตัดสินใจบอกครอบครัวของตัวเองว่าจะไม่สอบเพื่อเอา

¹⁹⁷ วิสวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี, หน้า 56-58.

ปริญญาตรี เนื่องจากทนายคดีต้องส่งต้นฉบับงานเขียนให้กับสำนักพิมพ์ จนบิดาและมารดาของทนายคดียินยอมและยอมรับในการตัดสินใจของลูก แม้จะมองว่าอาชีพการเป็นนักเขียนนั้นเป็นอาชีพที่ใฝ่แห่ง ตามคติของคนโบราณก็ตาม ถือว่าการตัดสินใจในครั้งนั้นเป็นการตัดสินใจที่ได้ขาดของทนายคดีที่เลือกวิถีชีวิตของตนเองบนเส้นทางของอาชีพการเป็นนักเขียนหรือนักประพันธ์ด้วยใจรัก เพราะเป็นอาชีพที่มีความเป็นอิสระและสามารถเป็นของตัวเองได้มากที่สุด หลังจากเรียนจบมหาวิทยาลัยจนได้รับอนุปริญญา ทนายคดีก็ยึดอาชีพการเป็นนักเขียนนวนิยายอย่างเต็มตัวตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน

3.5 ชีวิตสมรสของทนายคดี

ในด้านชีวิตสมรสของทนายคดีนั้น ทนายคดีได้สมรสครั้งแรกกับนายสมักร กล้าเสถียร หลังจากเลิกประกอบอาชีพของการเป็นครูสอนภาษาไทยแล้ว ต่อมาภายหลังได้หย่าร้างกัน ซึ่งในเวลาต่อมาทนายคดีได้สมรสครั้งที่สองกับ ร.ต.ท. ศรีวิทย์ เจริญเจริญ และมีบุตรชายด้วยกัน 3 คน ลูกชายคนโตชื่อยอด คนกลางชื่อแก้ว และคนเล็กชื่อเด่น โดยทนายคดีได้ใช้ชีวิตสมรสร่วมกับสามีในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่ในที่สุดก็เกิดปัญหาชีวิตสมรสอีก ทำให้มีคดีฟ้องร้องและเลิกร้างกัน เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2523 เนื่องจากถูกสามีฟ้องหย่าเพราะปัญหาความแตกร้างในชีวิตคู่¹⁹⁸ ซึ่งทนายคดีถูกฟ้องหย่าและถูกกล่าวหาว่ามีความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาวกับชายอื่นในขณะที่ทนายคดีดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา คดีนี้เป็นที่รู้จักกันในชื่อ “คดีทนายคดี” หรือ “คดีชู้รักบันลือโลก” โดยสามีของทนายคดีได้ฟ้องศาลและขอให้ศาลบังคับให้ทนายคดีหย่าขาดจากกัน พร้อมกับเรียกค่าเสียหายจากทนายคดีเป็นจำนวนมาก ซึ่งในท้ายที่สุดศาลฎีกาก็ได้มีคำพิพากษาตัดสินว่าทนายคดีมีความสัมพันธ์ทางชู้สาวกับชายอื่นจริง ทำให้ทนายคดีแพ้คดีจึงต้องแบ่งสินสมรสกับฝ่ายสามี แม้ทนายคดีจะได้ร้องขอให้ยกทรัพย์สินทั้งหมดให้ลูกชายทั้งสามคนก็ตาม แต่สมบัติทรัพย์สินทั้งหมดก็ถูกศาลแบ่งครึ่งตามกฎหมายและถูกขายทอดตลาด และเมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้ว วุฒิสภายังได้ลงมติให้ทนายคดีต้องออกจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย เพราะเป็นเรื่องของความประพฤติที่เสื่อมเสีย แม้จะเป็นความประพฤติในทางส่วนตัว แต่ก็ส่งผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทนายคดีต้องออกจากตำแหน่งวุฒิสมาชิกในขณะนั้น ซึ่งเหตุการณ์ในครั้งนั้นภายหลังจากการถูกสามีฟ้องหย่า¹⁹⁹ ทนายคดีได้กล่าวว่า

“ชีวิตฉันนั้นคิดอะไรทำอะไรไม่ค่อยพลาด นอกจากการคิดแต่งงาน คุณแม่เคยบอกว่าคนรักอิสระอย่างฉันไม่ควรแต่งงาน”

¹⁹⁸ ประทีป เหมือนนิล, 100 นักประพันธ์ไทย, (กรุงเทพฯ : สุริยวิสาสน์, 2542), หน้า 293.

¹⁹⁹ ประดับ ภูมิลา, บุคลิกภาพตัวละครเอกสตรีในนวนิยายของทนายคดีช่วง พ.ศ. 2509 ถึง พ.ศ. 2529 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542), หน้า 68.

บทสัมภาษณ์ดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นถึงความคิดของทมยันตีที่มองว่าการแต่งงานของคนคือการตัดสินใจที่ผิดพลาดและเป็นความล้มเหลวที่สุดในชีวิต เพราะการถูกฟ้องหย่าในครั้งนั้นไม่เพียงแต่ทำให้ทมยันตีต้องออกจากตำแหน่งวุฒิสมาชิกเท่านั้น แต่ยังทำให้ทมยันตีได้รับความเสื่อมเสียชื่อเสียงด้วย จนทำให้เหตุการณ์นี้กลายเป็นบทเรียนที่สำคัญในชีวิตของทมยันตี

จากการประสบกับความล้มเหลวในด้านชีวิตคู่ของทมยันตีนั้น ทำให้ทมยันตีมีแนวทางในการเขียนนวนิยายที่ชัดเจนขึ้น เนื่องจากประสบการณ์ในครั้งนั้นถือเป็นช่วงชีวิตส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อลักษณะนิสัยของตัวละครเอกหญิง ดังที่ทมยันตีได้นำเสนอภาพตัวละครเอกหญิงในลักษณะของสตรีที่มีความเข้มแข็ง เพราะทมยันตีเป็นนักเขียนสตรีคนหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับผู้หญิงเป็นอย่างมาก แม้แต่ตัวละครที่ทมยันตีสร้างขึ้นมานั้นก็อาจจะได้รับแรงบันดาลใจมาจากชีวิตส่วนตัวของตัวเอง ซึ่งบุคลิกโดยส่วนตัวของทมยันตีนั้นก็เป็นผู้หญิงที่มีความแข็งแกร่ง เด็ดเดี่ยว ใจแข็งและไม่ยอมคน เพราะทมยันตีเติบโตมาในครอบครัวทหาร โดยมีบิดาและพี่ชายเป็นผู้ปลูกฝังความเข้มแข็งให้ ฉะนั้นแล้วตัวละครเอกหญิงที่ทมยันตีสร้างขึ้นมามีลักษณะที่แข็งแกร่ง เฉลียวฉลาด และมีความสามารถเท่าเทียมกับผู้ชายหรือไม่ยอมตกเป็นเบี้ยล่างให้กับผู้ชายนั่นเอง รวมทั้งบทสัมภาษณ์ในงานวิจัยของภัทรพร หงษ์ทอง²⁰⁰ ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในชีวิตสมรสที่เคยถูกฟ้องหย่าว่ามีอิทธิพลต่อความคิดและส่งผลต่องานเขียนนวนิยายอย่างไร ซึ่งทมยันตีได้ให้สัมภาษณ์ว่า

“ดิฉันต้องพิสูจน์ศักดิ์ศรีของความเป็นผู้หญิงด้วยการต่อสู้ในกระบวนการยุติธรรม เพื่อเกียรติยศของตัวเองและลูก คงจะเป็นการย่ำให้เห็นว่า ดิฉันมีความคิดที่จะให้ความสำคัญกับสิทธิและหน้าที่ของผู้หญิงมากเพียงไร ผู้หญิงต้องต่อสู้กับปัญหาอะไรบ้างในชีวิต ซึ่งในนวนิยายหลายเรื่องที่ดิฉันเขียนขึ้นก็ได้พยายามสื่อให้เห็นอย่างมาก ตั้งแต่ไหนแต่ไรมาแล้ว”

ถึงการหย่าร้างในครั้งนั้นจะสร้างความสะเทือนใจให้กับทมยันตีและลูกเป็นอย่างมาก ซึ่งดูเหมือนว่าเหตุการณ์ในครั้งนั้นจะทำให้ทมยันตีดูพ่ายแพ้ แต่ทว่ากลับเป็นชัยชนะของทมยันตีที่ได้ทำหน้าที่แม่และผู้ปกครองลูกชายทั้งสามคนอย่างเต็มที่ รวมทั้งยังมีลูกๆที่คอยให้กำลังใจและอยู่เคียงข้างทมยันตีเสมอมา แม้ทมยันตีจะไม่ประสบความสำเร็จในด้านชีวิตคู่ แต่ทมยันตีก็เป็นนักเขียนที่ประสบความสำเร็จในด้านงานเขียน โดยทมยันตีได้นำประสบการณ์ของตัวเองมาร้อยเรียงสะท้อนผ่านนวนิยายหลายเรื่อง ดังจะเห็นได้จากบุคลิกต่างๆของตัวละครเอกหญิงของทมยันตีในแต่ละเรื่องส่วนใหญ่แล้วก็ถูกสร้างขึ้นมาจากเค้าโครงความเป็นจริงหรือมีบุคลิกของทมยันตีเป็นแม่แบบของตัวละคร

²⁰⁰ ภัทรพร หงษ์ทอง, การศึกษาแนวคิดสตรีนิยมในนวนิยายของทมยันตีระหว่างพุทธศักราช 2506-2534, หน้า 172.

เหล่านั้น ด้วยเหตุนี้แล้วจึงทำให้ตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเกือบทุกเรื่องของทมยันตีมีบุคลิกลักษณะที่คล้ายกัน คือ มีความเข้มแข็ง เชื่อมั่นในตนเอง ไม่ยอมแพ้และไม่ยอมตกเป็นเบี้ยล่างให้กับบุรุษหน้าไหน และเนื้อหาของนวนิยายค่อนข้างมีความสมจริงก็สืบเนื่องมาจากการที่ทมยันตีได้เขียนนวนิยายขึ้นมาจากความเป็นจริงที่อาศัยประสบการณ์ของตัวเองเป็นพื้นฐานในการถ่ายทอดเรื่องราวนั่นเอง

3.6 ชีวิตการเป็นนักเขียนมีอาชีพของทมยันตี

นวนิยายถือได้ว่ามีความสัมพันธ์กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน เปรียบได้กับกระจกของสังคม เพราะนอกจากจะอ่านสนุกและให้ความบันเทิงแล้ว ยังสามารถสะท้อนยุคสมัยหรือเหตุการณ์ที่กำลังเป็นไปในช่วงเวลาที่ยกมาได้ และเมื่อพูดถึงนวนิยายแล้ว หนึ่งในนักเขียนผู้ยิ่งใหญ่ที่ใครๆต่างรู้จักเมื่อเอ่ยนามปากกาหรือชื่อนวนิยายที่ถูกนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์หรือเป็นละครมากมายต่อหลายเรื่อง คงจะหนีไม่พ้น “คุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์” หรือที่เรียกกันติดปากว่า “ทมยันตี” ซึ่งนามปากกาถือได้ว่าได้รับความนิยมสูงสุด โดยใช้แต่งเรื่องราวที่สะท้อนชีวิตและสังคม ส่วนนามปากกาอื่นๆ ได้แก่ โรสลาเรน ใช้เขียนเรื่องพาฝันหรือจินตนิยาย ลักษณ์วดี สำหรับนวนิยายรัก เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเจ้าหญิงเจ้าชาย ส่วนกนกเรขา เน้นเรื่องตลกขบขัน เบบี้สมอง และมายาวดี ใช้เขียนเกี่ยวกับเรื่องศาสตร์แห่งเวทหรือเรื่องเล่าจากตำนาน ทมยันตีเริ่มอาชีพนักเขียนตั้งแต่อายุ 14 ปี และไม่เคยหยุดงานเขียนแม้สักวัน และมีนวนิยายรวมร้อยกว่าเรื่อง แม้บางครั้งนวนิยายที่เขียนจะผ่านกาลสมัยมาเป็นเวลาช้านาน แต่หากความประทับใจยังคงตราตรึงอยู่กับผู้อ่านและผู้ชมอย่างมิรู้วาย นี่จึงเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของนวนิยายอันเป็นบทประพันธ์ของทมยันตี

ทมยันตีถือเป็นนักเขียนที่มีความตั้งใจจริงในการทำงานและมีความประณีตในงานเขียนมาก ก่อนที่จะเขียนนวนิยายแต่ละเรื่อง จะต้องค้นคว้าข้อมูลให้รู้จริงเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนเสียก่อน ข้อมูลที่ใช้ นอกจากจะได้จากหนังสือและตำราต่างๆ บางครั้งก็ใช้วิธีการไปสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง นอกจากนั้น ทมยันตียังหาประสบการณ์ในการเขียนด้วยการเดินทางไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ เพื่อการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทมยันตีมักจะนิยมเขียนต้นฉบับด้วยลายมือของตนเอง ด้วยหมึกสีม่วงจนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่น รวมทั้งทมยันตียังเป็นนักเขียนสตรีคนหนึ่งในจำนวนไม่กี่คนที่ได้รับความนิยมสูงสุดและสามารถยึดถืองานเขียนเป็นอาชีพได้ นับว่าเป็นนักเขียนที่ประสบความสำเร็จอย่างดีเยี่ยมในชีวิตงานเขียน แม้จะไม่ปรากฏว่างานเขียนของทมยันตีได้รับรางวัลใดรางวัลหนึ่ง แต่เป็นที่ทราบทั่วกันว่า ประชาชนทั่วไปยอมรับนับถือผลงานของทมยันตีอย่างสูงและอย่างมั่นคง นับแต่ทมยันตีเริ่มงานเขียนจนถึงปัจจุบัน²⁰¹

²⁰¹ กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, *ประวัตินักเขียนไทย เล่ม 1*, หน้า 87.

การเป็นนักเขียนมืออาชีพนั้นคงไม่มีใครจะเป็นกันได้ง่ายๆหากไม่มีพื้นฐานของการเป็นนักอ่านที่ดี เพราะการอ่านหนังสือมากๆจะทำให้ นักเขียนมีข้อมูลอยู่ในหัวมาก สามารถถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆผ่านงานเขียนได้อย่างถูกต้องและวิจิตรงดงาม ทมยันตีก็เป็นหนึ่งในนักเขียนคนหนึ่งที่มินิส์รัก การอ่านตั้งแต่วัยเยาว์เช่นเดียวกับนักเขียนคนอื่นๆ เมื่อยังอ่านหนังสือไม่แตก คุณยายจะเล่านิทานและวรรณคดีให้ทมยันตีฟังทุกวัน ส่วนคุณแม่ก็สั่งให้ท่องจำประวัติศาสตร์ครั้งละ 1 หน้า แล้วให้นำมาเล่าให้ฟังทุกวัน ทำให้เรื่องราวจากนิทาน วรรณคดีและประวัติศาสตร์ซึมซับเข้าไปในสายเลือด ทมยันตีจึงเป็นคนช่างจดจำ รักภาษาไทย ชอบค้นคว้าอ่านหนังสือและทำให้อยากเป็นนักเขียนในเวลาต่อมา โดยผู้ที่ทมยันตียกย่องให้เป็นครูแห่งการประพันธ์ คือ สุนทรภู่และหลวงวิจิตรวาทการ จากการอ่านนิทาน วรรณคดี เรื่องจักรวาลต่างๆ มาถึงนวนิยาย 10 สดางค์ที่นิยมกันมากในสมัยที่ทมยันตีเริ่มเป็นวัยรุ่น ทำให้ทมยันตีเริ่มแตงนวนิยายของตนเองบ้าง เมื่ออายุย่าง 14-15 ปี ได้แตงนวนิยายให้เพื่อนๆ อ่านในโรงเรียน ใช้นามปากกาว่า “โรสลาเรน” ซึ่งนำมาจากหนังสือของหลวงวิจิตรวาทการ คำนี้แปลว่ากุหลาบราชินี เมื่อแตงเรื่องสั้นเรื่อง “ตุ๊กตาคอครัก” โดยแอมหรืออรพรรณ ดวงอุดม เพื่อนรัก ส่งไปให้นิตยสารศรีสัปดาห์ ซึ่งได้ดีพิมพ์ ทำให้ทมยันตีเกิดกำลังใจมากจึงเขียนเรื่องอื่นๆส่งให้นิตยสารศรีสัปดาห์อีก เมื่อครบ 3 เรื่อง บรรณาธิการจึงเรียกตัวไปรับค่าเรื่องพร้อมกับดูตัวนักเขียน จากนั้นโรสลาเรนได้เขียนเรื่องสั้นส่งพิมพ์ทำเงินค่าขนมมาโดยตลอดจนจบมัธยม²⁰²

เมื่อเขียนเรื่องสั้นมาจนถึงอายุ 19 ปี ก่อนจบชั้นมัธยมปีที่ 8 บรรณาธิการนิตยสารศรีสัปดาห์บอกว่าเขียนนวนิยายเรื่องยาวได้แล้ว โดยนวนิยายเรื่องแรกชื่อในฝัน ในนามปากกาโรสลาเรนจึงปรากฏตัวขึ้น โดยมีแรงบันดาลใจจากรื่องราวในประวัติศาสตร์ยุโรปนำมาผสมผสานกับจินตนาการของตน โดยในฝันได้สร้างชื่อเสียงให้กับทมยันตีเป็นอย่างมาก ซึ่งสุภัทร สวัสดิรักษ์ บรรณาธิการนิตยสาร “นารินาถ” รุ่นพี่จากโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ได้ทาบทามขอให้ส่งงานเขียนไปลงในนิตยสารและต่อมาเมื่อนารินาถยุบไป เกิดหนังสือ “สกุลไทย” สุภัทร สวัสดิรักษ์ ได้ขอให้เขียนประจำในสกุลไทย นามปากกาว่า “ลักษณวิดี” จึงเกิดขึ้นเพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนกับสิ่งทีลงในศรีสัปดาห์ และเป็นดังที่สุภัทร สวัสดิรักษ์ กล่าวว่า **“นามปากกาไม่ได้สร้างนักเขียน แต่นักเขียนสร้างนามปากกา”** เมื่อมานิต ศรีสาครหรือสีน้ำ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดลิเมล์วันจันทร์มาขอให้ส่งงานเขียนไปลงเป็นแห่งที่สาม นามปากกา “ทมยันตี” จึงเกิดขึ้นด้วยเหตุผลเดียวกัน ต่อมาทมยันตีได้สร้างนามปากกาอีกนามปากกาหนึ่งคือ “กนกเรขา” เพื่อใช้เขียนเรื่องแนวตลกขบขันให้กับนิตยสารสกุลไทยและกำหนดเป็นนามปากกาสำหรับสร้างผลงานในแนวตลกขบขันเรื่อยมา²⁰³ โดยทมยันตีกล่าวว่า

²⁰² กรมส่งเสริมวัฒนธรรมและกระทรวงวัฒนธรรม, *ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช 2555*, หน้า 160-161.

²⁰³ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมและกระทรวงวัฒนธรรม, *ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช 2555*, หน้า 161.

“หม่อมหลวงจิตติ นพวงษ์ สอนว่านักเขียนนั้น ถ้าจะเป็นนักเขียนที่ดีได้ต้องเขียนเรื่องสั้นก่อนที่จะเขียนเรื่องยาว เป็นคำสอนที่ดีนะคะ แล้วต่อมาหม่อมหลวงจิตติก็เคยแก้เรื่องของทมยันตี และมีคุณสุภัทร์ สวัสดิ์รักษ์ อีกคนหนึ่ง ตอนนั้นอยู่นารีนาถ โคนเอาดินสอดะแดงขีดต้นฉบับทุกหน้ามากมาย แล้วก็โดนเรียกตัวไปสอนให้มีความละเอียดละออในต้นฉบับ หลังจากนั้นก็ไม่เคยถูกแก้ต้นฉบับอีกเลย แม้มักจะถูกตำหนิว่าส่งต้นฉบับล่าช้าเสมอ จากบรรณาธิการหลายๆท่าน”²⁰⁴

จากวันที่ทมยันตีไม่เข้าห้องสอบเพื่อรับปริญญา หากแต่เลือกอาชีพการเป็นนักเขียน นับเป็นเวลา 60 ปีแล้ว ทมยันตีได้สร้างสรรค์ผลงานจำนวนกว่า 100 เรื่อง และไม่เคยมีเรื่องใดที่บรรณาธิการโยนลงตะกร้าเลย ทมยันตีหาเลี้ยงชีพจากการเขียนหนังสืออย่างเดียวตั้งแต่วัยเพียง 14-15 ปี ผลงานเขียนเป็นที่นิยมจนได้รับการพิมพ์ซ้ำหลายครั้ง และเคยเป็นนักเขียนที่ได้ค่าตอบแทนสูงสุด รวมทั้งเป็นนักเขียนที่ได้รับความนิยมสูงสุดจากผู้อ่านไม่ว่าจะเป็นการสำรวจประชามติ (Poll) ก็ครั้ง ดังเมื่อ พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2548 สวนดุสิตโพลล์สำรวจประชามตินักเขียนยอดนิยม ทมยันตีติดอันดับสูงสุด 2 ปีซ้อน ในพ.ศ. 2554 สวนดุสิตโพลล์สำรวจวันรักการอ่าน พบว่านักเขียนยอดนิยมอันดับหนึ่งคือ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช อันดับสองคือทมยันตี กล่าวได้ว่าทมยันตีเป็นนักเขียนอาชีพและเป็นนักเขียนมืออาชีพอย่างแท้จริง เพราะนอกจากเรื่องสั้นที่เขียนในระยะแรกแล้ว งานเขียนต่อมาถึงปัจจุบันเป็นนวนิยายทั้งสิ้น ใช้นามปากกา ทมยันตี ลักษณะดี โรสลาเรน และกนกเรขา ต่อมาสร้างนามปากกาอีก 3 นามปากกา คือ มายาวดี แปลว่า นางผู้ไม่มีตัวตน นางผู้เป็นมายา ใช้สำหรับเขียนเรื่องเกี่ยวกับจิตวิญญาณ และนามปากกาแฝด คือ ทยมณี แปลว่า ดวงแก้วแห่งกลางวัน คือ พระอาทิตย์ และราตรีมณี แปลว่า ดวงแก้วแห่งกลางคืน คือ พระจันทร์ ใช้สำหรับเขียนเรื่องปกรณัม เรื่องราวโบราณเก่าๆ แปลกๆ โดยในจำนวนนามปากกาต่างๆดังกล่าว นามปากกา “ทมยันตี” เป็นนามปากกาที่มีผู้รู้จักมากที่สุด²⁰⁵ ซึ่งวิธีการเขียนนวนิยายของทมยันตีที่สามารถครองใจผู้อ่านได้นั้น ทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

“ตั้งแต่เริ่มเขียนหนังสือมาตั้งแต่อายุ 14 ปี ตะกร้าไม่เคยได้เรื่องของดิฉันสักเรื่อง ส่งไปทุกเรื่องได้ตีพิมพ์ทุกเรื่องแม้แต่ตัวดิฉันเองไปดูข้างโต๊ะหนังสือไม่เคยฉีกกระดาษทิ้งในตะกร้า เพราะเวลาเขียนจะคิดก่อน วางพล็อตให้มัน ต้องตั้งสมาธิ ดิฉันเคารพตัวหนังสือ พ่อขุนรามคำแหงสร้างตัวอักษรให้เรา ถ้าฉีกทิ้งจะไม่เคารพตัวหนังสือ ตะกร้าไม่เคยได้อ่านเรื่องของทมยันตีสักเรื่อง เขาคงอยากอ่านมาก ส่วน

²⁰⁴ ลลนา, ลลนानัดพบทมยันตี, (ฉบับที่ 69), หน้า 63.

²⁰⁵ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมและกระทรวงวัฒนธรรม, ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช 2555, หน้า 161.

เวลานั่งโต๊ะเขียนหนังสือ ทันทีที่นั่ง ดิฉันจะมองกระดาษ อย่างพอขึ้นบทที่ 28 ต้องอ่านบททวนบทที่ 27 ก่อน พอขึ้นบทที่ 28 ออหนายใจว่านิ่งๆ พอเรารู้สึกเข้าสู่สมาธิลงมือเขียนไปปราดเดียว เขียนจนจบ โดยต้องตั้งมั่นกับจุดนั้นให้ได้ ให้เศร้าโศกทุกชั่วอน เป็นอะไรมาสารพัด พอมานั่งเขียนหนังสือจะทั้งหมด แม้แต่โรคดิฉันก็ทิ้งได้ รู้แต่เรื่องราวที่เขียนอยู่”²⁰⁶

ถ้าหากจะกล่าวถึงจุดกำเนิดของนามปากกาแต่ละชื่อของทมยันตีแล้ว อาจกล่าวได้ว่าการกำเนิดนามปากกาแต่ละชื่อนั้นล้วนมีที่มาและที่ไปทั้งสิ้น โดยนามปากกาแรกคือ “โรสลาเรน” ทำให้ทมยันตีเขียนเรื่องสั้นอยู่ที่หนังสือศรีสัปดาห์มานานหลายปี นานจนกระทั่งบรรณาธิการมองเห็นว่าทมยันตีมีฝีมือดีพอที่จะก้าวขึ้นมาเขียนเรื่องยาวได้แล้ว ทมยันตีจึงเกิดความมั่นใจและหยิบปากกาเขียนนวนิยายเรื่องยาวขึ้นมา นี่จึงเป็นจุดเริ่มต้นของนวนิยายเรื่องในฝัน ด้วยฝีมือที่มิดีมีคุณภาพจนคนในวงการวรรณกรรมยอมรับ ทำให้งานเขียนนวนิยายของทมยันตีที่เคยเป็นเพียงงานอดิเรก ได้ขยายมาเป็นงานเขียนอาชีพทีละเล็กละน้อย ยิ่งเขียนงานมากขึ้น ความเป็นมืออาชีพยิ่งมีมากขึ้น เห็นได้จากเมื่อครั้งที่หนังสือนารีนาถยุบไป แล้วหนังสือสกุลไทยก็เกิดขึ้นมาแทน ซึ่งคุณสุภัทร สวัสดิรักษ์ที่ไปเป็นบรรณาธิการหนังสือฉบับใหม่นี้ก็ยังได้ดึงตัวทมยันตีตามไปเขียนนวนิยายลงในสกุลไทยเช่นกัน แต่ปัญหาอยู่ตรงที่ว่าเมื่อทมยันตีรับปากบรรณาธิการหนังสือสกุลไทยว่าจะส่งงานเขียนไปให้ แต่พอส่งหนังสือศรีสัปดาห์รู้เรื่องนี้เข้าก็ไม่ต้องการให้ทมยันตีใช้นามปากกา โรสลาเรนไปลงตีพิมพ์ในหนังสือฉบับอื่น เว้นแต่ที่หนังสือศรีสัปดาห์เท่านั้น ในที่สุด ทมยันตีก็ตัดสินใจสร้างนามปากกาใหม่ขึ้นมาว่า “ลักษณวดี” และนามปากกานี้ก็ได้ตีพิมพ์ลงในนิตยสารสกุลไทย²⁰⁷ โดยทมยันตีกล่าวถึงเหตุผลที่จำเป็นจะต้องมีนามปากกาหลายนามปากกาไว้ว่า

“ทำไมต้องใช้หลายนามปากกา เพราะบรรณาธิการไม่ยอมให้ใช้นามปากกาเดียวกัน เขาบอกว่า ถ้าเขียนเล่มเดียวสองเรื่องอย่างนี้เขาจะหาว่านักเขียนคนเดียวเหมาหมด เพราะฉะนั้นก็จำเป็นต้องมีหลายนามปากกา”²⁰⁸

โดยในเวลาต่อมาคุณมานิต ศรีสาคร บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลิเมล์วันจันทร์ได้มาขอให้ทมยันตีส่งงานเขียนไปตีพิมพ์ลงเป็นแห่งที่สาม ซึ่งครั้งนี้นี้ก็มีปัญหาเหมือนกับครั้งที่ผ่านมานั่นก็คือปัญหาในเรื่องของการใช้นามปากกา ที่เกิดปัญหาที่เพราะว่านามปากกาลักษณวดีเป็นของสกุลไทย

²⁰⁶ ขวัญเรือน, ทมยันตี หัวใจนักประพันธ์ : ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์, หน้า 137.

²⁰⁷ วิศวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี, หน้า 62-63.

²⁰⁸ ลลนา, ลลนาคพบทมยันตี, (ฉบับที่ 69), หน้า 62.

และทางสกุลไทยก็อยากให้ใช้นามปากกาหลักชวดีที่สกุลไทยเพียงที่เดียวเท่านั้น ฉะนั้น หากทมนันตี จะส่งนวนิยายไปตีพิมพ์ลงในหนังสือเล่มอื่นก็ต้องเปลี่ยนนามปากกาใหม่ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทมนันตี สร้างนามปากกาที่ 3 ขึ้นมาที่มีชื่อว่า “ทมนันตี” ซึ่งการมีนามปากกาทั้ง 3 นามปากกานั้นทำให้ทมนันตี คิดได้ว่า หากคนเขียนนวนิยายยึดมั่นในอุดมการณ์ของการเป็นนักเขียนมืออาชีพแล้วด้วยการเขียน งานออกมาจากจิตวิญญาณเหมือนที่ทมนันตีได้ใส่ไว้ในทุกนามปากกาที่สร้างขึ้นมา ทั้ง โรสลาเรน ลักษณ์ชวดี และทมนันตี ไม่ว่าจะป็นนามปากกาไหนๆก็จะทำให้ทั้งสำนักพิมพ์และคนอ่านยอมรับได้ในท้ายสุด แต่นามปากกาของทมนันตียังไม่ได้หยุดเพียงแค่ 3 นามปากกาเท่านั้น เหตุเพราะ บรรณาธิการของนิตยสารสกุลไทยต้องการให้ทมนันตีเขียนนวนิยายที่มีเนื้อหาสนุกสนานขึ้นมาบ้าง ทำให้ทมนันตีเขียนนวนิยายแนวตลกขบขันลงในหนังสือสกุลไทย แต่การจะใช้นามปากกาเดียวกันที่มี อยู่เดิมแล้วคือลักษณ์ชวดีเพื่อเขียนงานแนวใหม่ลงในหนังสือฉบับเดียวกันทั้งสองเรื่อง ย่อมอาจไม่ เหมาะสมเป็นแน่ ทมนันตีจึงต้องสร้างนามปากกาใหม่ขึ้นมาอีกนั่นก็คือ “กนกเรขา” ทำให้นามปากกา นี้กลายเป็นเอกลักษณ์ของงานเขียนที่จะสร้างรอยยิ้มและเสียงหัวเราะให้กับคนอ่าน ดังนั้น นิตยสาร สกุลไทยจึงมีงานเขียนของทมนันตีสองเรื่องในฉบับเดียวกัน โดยใช้นามปากกาลักษณ์ชวดีและกนก เรขานั้นเอง²⁰⁹ ซึ่งนามปากกาแต่ละนามปากกานั้นล้วนแต่มีความหมายทั้งสิ้น ดังที่ทมนันตีได้กล่าวไว้ว่า

**“นามปากกาที่ใช้จะมีอยู่หลายนามปากกา อย่างทมนันตีคำนี้เป็นธรรมมะข้อ
หนึ่งแปลว่าอดกลั้น ทมนันตีเป็นชื่อนางในวรรณคดีจากเรื่องพระนล ส่วนลักษณ์ชวดี
คือ นางผู้มีลักษณะงาม เป็นมเหสีของพระลอ ส่วนกนกเรขา เรขาแปลว่าลวดลาย
งดงาม มาจากเรื่องกนกเรขา และโรสลาเรนอย่างที่บอกคือ นำมาจากตัวละครของ
ท่านอาจารย์ทลวงวิจิตรวาทการ เริ่มชื่อนี้ที่ศรีสัปดาห์ ต่อมาเขียนเรื่องรอยมลทินให้
ทางเดลิแมลวันจันทร์ ดิฉันก็เลยใช้ชื่อนางเอกเป็นนามปากกา ในระยะเวลาใกล้เคียงกันก็
ต้องมาเขียนหนังสือสกุลไทย ดิฉันก็เลยต้องใช้ลักษณ์ชวดี ต่อมาก็เขียนเล่มเดียวสอง
เรื่อง จะใช้นามปากกาเดียวกันก็ไม่ได้ กนกเรขาจึงเกิดขึ้น”²¹⁰**

ในช่วงเริ่มต้นเขียนหนังสือ ผลงานเขียนของทมนันตีมีลักษณะเป็นเรื่องพาฝันอย่างเรื่องในฝัน ซึ่งป็นนวนิยายเรื่องแรก แม้ว่าทมนันตีจะได้รับแรงบันดาลใจจากการอ่านเบื้องหลังสนธิสัญญาตรีอานองกับสนธิสัญญาแวร์ซายน์ และความพอใจบุคลิกของเจ้าชายบิสมาร์คแห่งปรัสเซียในหนังสือ ประวัติศาสตร์สากล แต่การวางโครงเรื่องและรายละเอียดต่างๆในเรื่อง ทมนันตีก็ฝันขึ้นเอง ความสำเร็จของนวนิยายเรื่องในฝันที่ผู้อ่านชื่นชอบมาก จึงเป็นต้นทางที่ทำให้ทมนันตีสร้างแนว

²⁰⁹ วิศวานถ, กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมนันตี, หน้า 64-65.

²¹⁰ สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อรุณษา, ชีวิตนักเขียน : บทสัมภาษณ์ทมนันตี (วิมล ศิริไพบุลย์), หน้า 19.

ทางการเขียนเรื่องรักระหว่างเจ้าหญิงเจ้าชายในอาณาจักรตามจินตนาการที่ทมยันตีเรียกว่าลิเกฝรั่ง จนเป็นแนวชนิดที่เกิดผลงานตามต่อมามากหลายเรื่อง โดยทมยันตีจะเขียนเรื่องราวที่ปะปนกันทั้งในเรื่องความรัก ความแค้น การเมืองระหว่างประเทศ การแย่งชิงผลประโยชน์และความตาย เพื่อให้ช่วยกันชูรสนวนิยายแนวแฟนตาซีเหล่านี้ให้ประทับใจคนอ่านไม่รู้ลืม นวนิยายเหล่านี้ใช้ฉากตามจินตนาการที่ผู้เขียนอ่านค้นคว้าหาข้อมูลมาเป็นวัตถุดิบแล้วปรุงแต่งขึ้นใหม่ ฉากบางเรื่องอาจจะคล้ายกับดินแดนในประเทศอินเดีย บางเรื่องคล้ายประเทศอาหรับ บางเรื่องคล้ายประเทศอียิปต์ ดังเช่น คังควงฤทธิ์ เลือดชาติมหาสมุทร มงกุฎที่ไร้บัลลังก์ รัศมีจันทร์ ชูวตารา กฤติยา และราชินีชีบา นวนิยายแนวนี้มีกลิ่นอายของประวัติศาสตร์และเทววิทยาพอให้เกิดบรรยากาศ แต่ทมยันตียังเร้าอารมณ์คนอ่านด้วยเรื่องราวของตัวละครที่มีความรักบริสุทธิ์ ไม่ได้หวังครองคู่ การแย่งชิงผลประโยชน์และการเสียสละแม้แต่ชีวิตเพื่อรักษาประเทศชาติและราชบัลลังก์ ดังคำกล่าวของอโณทัยในเลือดชาติมหาสมุทรที่ว่า “เพราะเป็นข้าแผ่นดิน อย่าว่าแต่จะมีหัวเดียวเลย ต่อให้มีร้อยหัวบนบ่าก็ต้องน้อมถวาย”²¹¹

นอกจากนวนิยายรักแฟนตาซีแล้ว ทมยันตียังเขียนนวนิยายรักที่ใช้ฉากสมจริงที่สร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่านอีกมากมายหลายสิบเรื่อง ในจำนวนเหล่านี้เรื่องที่เกี่ยวข้องเป็นนวนิยายอมตะเรื่องหนึ่งของวงการวรรณกรรมไทย คือเรื่องคู่กรรม ทมยันตีจบนวนิยายเรื่องนี้ด้วยฉากความตายของตัวละครเอก ซึ่งเป็นฉากจบที่ปรากฏในนวนิยายหลายเรื่องของทมยันตีและสามารถเรียกน้ำตาจากผู้อ่านได้ทุกครั้งไป โดยทมยันตีได้นำเสนอความขัดแย้งระหว่างความรักใคร่กับความรักชาติ ระหว่างทิวทองของตัวเองกับหน้าที่ต่อแผ่นดิน ระหว่างคำมั่นสัญญาในอดีตกับความรักในปัจจุบัน ล้วนเป็นจุดสร้างความสะเทือนอารมณ์แก่ผู้อ่าน นวนิยายเรื่องนี้ได้สร้างชื่อเสียงให้กับทมยันตีเป็นอย่างมาก และถูกนำมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์ ละครเวที และภาพยนตร์หลายครั้งหลายหน ประสบความสำเร็จอย่างมากแทบทุกครั้ง เป็นนวนิยายที่ได้รับการแปลเป็นภาษาญี่ปุ่น และยังทำหน้าที่เป็นทูตวัฒนธรรมเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีระหว่างไทยและญี่ปุ่นอีกด้วย ทมยันตีกล่าวไว้ว่าเขียนนวนิยายเรื่องนี้เพื่อต่อต้านสงคราม ดังที่กล่าวว่าคู่กรรม เป็นนวนิยายเพื่อจะต่อต้านสงคราม ต้องการบอกอย่าทำอีก ไม่ว่าจะคุณคนนั้นจะเป็นใคร คุณควรระลึกถึงคนที่คอยคุณอยู่เบื้องหลังบ้าง²¹²

นวนิยายที่สร้างความโดดเด่นแก่ทมยันตีอีกกลุ่มหนึ่งคือนวนิยายสะท้อนสังคม โดยเฉพาะผลกระทบจากสังคมที่มีต่อผู้หญิง ตัวละครหญิงในนวนิยายของทมยันตีทุกเรื่องจะเป็นผู้หญิงที่เก่งฉลาด และแข็งแกร่ง ในนวนิยายแนวสะท้อนสังคมก็เช่นกัน ทมยันตีได้ชี้ให้เห็นว่าสังคมแบบปิตาธิปไตยกดขี่ ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงต้องต่อสู้ปกป้องสิทธิของตนเอง ทมยันตีได้

²¹¹ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมและกระทรวงวัฒนธรรม, *ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช 2555*, หน้า 163.

²¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 164.

เสนอภาพของผู้หญิงที่ไม่ปล่อยตัวไปตามชะตากรรมหรือคำพิพากษาของสังคม แต่จะต่อสู้ทุกวิถีทางเพื่อรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นคนไว้ จนถึงอาจต้องก่ออาชญากรรมด้วยตนเอง²¹³ นอกจากผลกระทบทางสังคมแล้ว ทมยันตียังนำเสนอภาพของผู้หญิงที่ได้รับผลกระทบทางการเมืองด้วย ทมยันตีมักแทรกประเด็นนี้ไว้ในนวนิยายรักพาฝัน และยังคงแสดงไว้ในนวนิยายแนวสังคมที่นำเสนอเรื่องผู้หญิงกับการเมืองอีกหลายเรื่อง เช่น สตรีหมายเลขหนึ่ง ประกาศิตเงินตรา และนายกหญิง เป็นต้น ทมยันตีแสดงและพิสูจน์ให้เห็นว่าเบื้องหลังชัยชนะของบุรุษคือสตรี แต่ในเกมการเมืองย่อมไม่มีความยุติธรรมและเพื่อนที่แท้จริง ผู้หญิงไม่เพียงแต่ต้องต่อสู้ในทางการเมืองเท่านั้น แต่ต้องต่อสู้กับอคติทางเพศด้วย ดังนั้น แม้ว่าทมยันตีจะเขียนนวนิยายที่นำเสนอว่าสังคมให้โอกาสผู้หญิงมีบทบาททางการเมือง แต่ทมยันตียังเสนอไว้ด้วยว่าโอกาสนั้นมีเพียงชั่วคราวเท่านั้นเอง²¹⁴

นอกจากนี้ทมยันตียังนำเสนอนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ไว้หลายเรื่องด้วยกัน เช่น เรื่องร่มฉัตร เป็นต้น เป็นการนำเสนอประวัติศาสตร์ 5 แผ่นดินแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งได้แรงบันดาลใจมาจากเรื่องสี่แผ่นดินของหม่อมราชวงศ์ถนัดศรี ปรามโฆ ที่สร้างความประทับใจแก่ผู้อ่านด้วยเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยทางสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนไทยสมัยก่อน ต่อมาเขียนเรื่องอดีตตา เป็นเรื่องราวของวีรชนชาวบ้านบางระจัน หลังจากนั้นทมยันตีมีความสนใจเรื่องประวัติศาสตร์ไทยอย่างยิ่ง ทำให้ศึกษาค้นคว้าเอกสารทางประวัติศาสตร์และสอบถามนักประวัติศาสตร์อย่างอาจารย์ ดร.สุเนตร ชุตินธรานนท์และอาจารย์ ดร.ธิดา สาระยา แล้ววางแผนเขียนนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เป็นชุดใหญ่ เพื่อเชิดชูวีรกรรมความกล้าหาญของบรรพบุรุษไทยที่สละชีวิตรักษาชาติ รักษาแผ่นดินเอาไว้ นั่นคือเรื่องกษัตริยา เป็นเรื่องของพระวิสุทธิกษัตริย์ พระราชธิดาของสมเด็จพระศรีสุริโยทัย เรื่องแก้วกัลยา เป็นเรื่องของพระนางสุพรรณกัลยา และเรื่องอชิราชา เป็นเรื่องของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชและสมเด็จพระเอกาทศรถ แต่เรื่องราวอิงประวัติศาสตร์นี้ทมยันตีมิได้เขียนนวนิยายทั้ง 3 เรื่องในลักษณะของนวนิยายอย่างที่เคยเขียน แต่เขียนในลักษณะเรื่องเล่าร้อยแก้ว คือ แสดงความเห็นของผู้ประพันธ์สลับกับการแทรกเหตุการณ์และเรื่องราวของตัวละครในประวัติศาสตร์เป็นตอนๆ ไป โดยบริษัทกันตนาได้นำเรื่อง “กษัตริยา” มาสร้างเป็นละครโทรทัศน์ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ความยาว 260 ตอน โดยแบ่งเป็น 2 ภาค คือภาคกษัตริยา เป็นเรื่องราวของพระวิสุทธิกษัตริย์และพระนางสุพรรณกัลยา และภาคอชิราชาหรือมหาราชกู้แผ่นดิน เป็นเรื่องราวของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นละครที่สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระ

²¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 164.

²¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 165.

เกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ ซึ่งทุลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ได้นำแสดงในบทพระวิสุทธิกษัตริย์ด้วย

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้มีโอกาสสัมภาษณ์ขณิศ ผู้ประพันธ์นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ทั้ง 5 เรื่องที่ได้คัดเลือกมาศึกษาในครั้งนี้ เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2558 จากกิจกรรมนักเขียนพบผู้อ่านในหัวข้อ “นักเขียนในดวงใจคุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ เจ้าของนามปากกา “ทมยันตี” ผู้ได้รับรางวัลศิลปินแห่งชาติ ปี 2555 สาขาวรรณศิลป์” ในงาน CMU Book Fair ครั้งที่ 21 ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยทมยันตีได้ให้สัมภาษณ์ถึงการเขียนนวนิยายแนวอิงประวัติศาสตร์ไว้ว่า

“ดิฉันอยากจะทำตั้งแต่เริ่มว่า การจะเป็นนักเขียนประวัติศาสตร์นี้ สิ่งที่เราจะต้องหนีไม่พ้นคนอื่น แต่คือการหนีตัวเอง ดิฉันเขียนหนังสือมาตั้งแต่อายุ 14 จนถึงตอนนี้ 63 ปีแล้ว ไม่เคยหนีค่ะ ก่อนจะเริ่มเขียนหนังสือ เราต้องแยกก่อนว่า เราจะเขียนเรื่องแบบไหน เมื่อจะเขียนเรื่องประวัติศาสตร์ อย่างเช่น อธิราชา แก้วกัลยา กษัตริยา นั้นเป็นแนวประวัติศาสตร์ ทีนี้พอจะเขียนนวนิยายประวัติศาสตร์ ต้องศึกษาจนตัวเรานี้ศึกษาก่อน ต้องเข้าไปในนั้น ต้องศึกษากันจริงๆ แต่ที่จริงแล้วทุกเรื่องของดิฉันและของนักเขียนทุกคนได้แทรกของจริงและประวัติศาสตร์จริงเอาไว้ในนั้น เพราะฉะนั้นแล้ว ประวัติศาสตร์นั้น คนอ่านคุณจะได้โดยไม่รู้ตัว นี่คือประวัติศาสตร์ที่แทรกอยู่ในทุกบรรทัด คุณต้องอ่านดู คนโบราณเค้าได้แทรกตำนานไว้ระหว่างบรรทัดเหมือนนักเขียน ผู้เขียนได้แทรกความรู้ไว้ให้ นักเขียนพยายามจะเล่าให้คุณฟังว่าเกร็ดของประวัติศาสตร์ต่างๆนั้นอยู่ในนวนิยาย อย่างที่บอกคุณว่าผู้เขียนได้แทรกเรื่องราวต่างๆทางประวัติศาสตร์ไว้เพื่อถ่ายทอดให้ผู้อ่านได้รู้ ฉะนั้น ผู้อ่านจะต้องอ่านแบบรับรู้และรับเอา ถึงจะเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารออกไป และจะได้เข้าใจในรายละเอียดของประวัติศาสตร์มากขึ้น”²¹⁵

นอกจากนี้ นวนิยายอีกประเภทหนึ่ง ที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ทมยันตีอย่างยิ่งคือ นวนิยายเหนือจริงแนวข้ามชาติข้ามภพ เรื่องที่โด่งดังมากคือเรื่อง “ทวิภพ” ซึ่งกล่าวถึงตัวละครเอกที่เชื่อมฉันทร์ได้เดินทางข้ามภพผ่านกระจกเข้าไปในอดีต และได้พบกับคุณหลวงอัครเทพวรากรและมีส่วนร่วมรับรู้ในประวัติศาสตร์สมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อสยามกำลังถูกคุกคามจากฝรั่งเศส โดยเรื่องทวิภพก็ถูกนำไปสร้างเป็นละครโทรทัศน์ ละครเพลง และภาพยนตร์หลายครั้งหลายหนเช่นเดียวกับนวนิยายเรื่องคู่

²¹⁵ บทสัมภาษณ์ขณิศ, กิจกรรมนักเขียนพบผู้อ่านในหัวข้อ “นักเขียนในดวงใจคุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ เจ้าของนามปากกา “ทมยันตี” ผู้ได้รับรางวัลศิลปินแห่งชาติ ปี 2555 สาขาวรรณศิลป์”, 24 มกราคม 2558.

กรรม²¹⁶ ต่อมาในช่วงหลังทมนยันตีได้มุ่งมั่นในการเขียนนวนิยายแนวศาสนาและจิตวิญญาณอย่างเข้มข้น พร้อมกับศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติธรรมด้วยตนเองและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ โดยนวนิยายประเภทนี้มีหลายเรื่อง เช่น ฌาน มายา กฤตยา ไชยณวี เป็นต้น โดยนวนิยายทุกเรื่องจะแสดงแนวคิดเรื่องกรรมตามพุทธศาสนา ซึ่งทมนยันตีตั้งใจไว้ว่านวนิยายเรื่องสุดท้ายที่จะเขียนก่อนวางมือจากวงวรรณกรรมโดยเด็ดขาด คือเรื่อง “จอมศาสดา” เพื่อเป็นพุทธบูชาในความยิ่งใหญ่ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า²¹⁷

ดังนั้น จากการศึกษาบริบทภูมิหลังของทมนยันตี สามารถสรุปได้ว่า โลกส่วนตัวของทมนยันตีนั้นมีสองประการ หนึ่ง คือการอ่านหนังสือเพื่อค้นคว้าหาข้อมูลมาใช้ประกอบในการเขียนนวนิยาย กับ สอง คือ โลกของการเขียนที่ไม่เคยหลุดลอยไปจากชีวิตแม้แต่วันเดียว นั่นคือขุมปัญญาที่ทมนยันตีใช้ผสมผสานลงไปในงานของตนอย่างไม่มีวันรู้จบ トラบใดที่ยังมีแรงจذبปากกาเขียนหนังสือได้จากการอ่านหนังสือของทมนยันตีอันเป็นนิสัยที่ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่เด็ก ไม่เพียงถูกคุณยายกับคุณนายไข่มุกผู้เป็นมารดาเอาหนังสือวรรณคดีมาให้อ่านเท่านั้น ยังเอาหนังสือหลวงวิจิตรวาทการมาให้อ่านอีกด้วย อ่านแล้วต้องย่อความให้ฟังอีกต่างหาก จนกลายเป็นสิ่งที่เหมือนฝังลึกลงในจิตวิญญาณของทมนยันตี นี่จึงเป็นคุณสมบัติเริ่มต้นของการเป็นนักเขียนอย่างที่ทมนยันตีกล่าวไว้ และทั้งหมดนี้คือชีวิตของนักเขียนคนหนึ่งซึ่งชื่อว่า “ทมนยันตี” ฉะนั้น การได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติในสาขาวรรณศิลป์ ประเภทนวนิยายที่ทมนยันตีได้รับนั้น ก็สามารถเป็นเครื่องการันตีได้ว่า ทมนยันตีเป็นนักประพันธ์คนหนึ่งที่เป็นปราชญ์ทางด้านศิลปะและเป็นทรัพยากรบุคคลอันล้ำค่าของแผ่นดินในแวดวงวรรณกรรม

3.7 ชีวิตปัจจุบันของทมนยันตี : การก้าวเข้าสู่ช่วงสุดท้ายของการเป็นนักเขียน

ทมนยันตีเป็นนักเขียนที่มีความสามารถมากที่สุดคนหนึ่งในวงการวรรณกรรมไทย และคงไม่มีใครที่จะไม่รู้จักนักเขียนหญิงผู้มีฝีมือในด้านงานเขียนนวนิยายคนนี้ เพราะทมนยันตีเป็นนักเขียนมืออาชีพอันจนถึงปัจจุบัน หากนับเวลาแล้วก็เป็นเวลานานกว่า 60 ปี เรียกได้ว่าเป็นเวลากว่า 6 ทศวรรษที่ทมนยันตีได้สร้างสรรค์นวนิยายกว่า 100 เรื่อง ซึ่งนวนิยายของทมนยันตีจะมีลักษณะพิเศษที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวคือ มีพลังทางวรรณศิลป์สูง สามารถโน้มน้าวอารมณ์ผู้อ่านให้เพลิดเพลินไปกับเนื้อเรื่อง ตัวละครสมจริงมีชีวิตชีวา โดยเฉพาะตัวละครหญิงซึ่งเป็นภาพลักษณ์ของผู้หญิงแกร่ง เฉลียวฉลาด และมีความสามารถเท่าเทียมผู้ชาย บทสนทนาของตัวละครเป็นจุดเด่นเพราะใช้ภาษาที่สื่อ

²¹⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 166.

²¹⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 168.

อารมณ์ได้เข้มข้น เชื้อดเลื่อนใจ และแม้ว่านวนิยายส่วนใหญ่จะนำเสนอเรื่องราวความรักของหนุ่มสาว แต่ทมนัยต์มักเน้นว่า เหนือกว่าความรักคือหน้าที่ ความรับผิดชอบ ความเสียสละแม้กระทั่งชีวิตเพื่อรักษาชาติ รักษาแผ่นดิน นวนิยายของทมนัยต์จึงไม่เพียงให้ความบันเทิงใจเท่านั้น แต่ยังกระตุ้นสำนึกและจิตวิญญาณด้วย โดยจากผลงานคุณภาพที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลให้ทมนัยต์ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (นวนิยาย) เมื่อปี พ.ศ. 2555²¹⁸

นอกจากนี้ ก่อนหน้านั้นทมนัยต์ก็เคยได้รับพระราชทานรางวัลพระสุรัสวดีประเภทบทประพันธ์ยอดเยี่ยม เมื่อ พ.ศ. 2516-2517 จากเรื่องอุกกรรม หลังจากนั้นทมนัยต์จึงไม่ส่งผลงานเรื่องใดเข้าประกวดรางวัลวรรณกรรมใดๆเลย โดยความรู้สึกภูมิใจที่ได้รับรางวัลนี้²¹⁹ ทมนัยต์ได้กล่าวว่า

“ตลอดชีวิตการทำงานที่ผ่านมาก็หรือรางวัลแห่งความภาคภูมิใจในชีวิต คือรางวัลที่ได้จากพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพราะเป็นผู้หญิงและเป็นนักเขียนคนเดียวที่ได้รางวัลบทประพันธ์จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องอุกกรรม รับรางวัลคนเดียวได้ตุ๊กตาทองคำมา ได้เข็มกลัดพระสุรัสวดีทองคำ พอได้มาก็เหน็บวันเดียวแล้วจุกเก็บเข้าแบงก์เพราะกลัวหายและไม่เคยหยิบมาเลย นานๆไปแบงก์ก็จะหยิบมาจุก ตุ๊กตาทองคำตั้งแต่ได้มาก็อยู่บนหิ้งพระแล้วก็กราบ ไม่ได้กราบเพราะตัวเองเก้ง แต่กราบว่าพระเจ้าอยู่หัวอุตส่าห์พระราชทานให้ เข้าต้องเป็นนักเขียนที่ดี เขียนหนังสือดีๆให้คนอ่าน ไม่อย่างนั้นแล้วพระเจ้าอยู่หัวจะเสียดพระทัย เพราะฉะนั้นเวลาที่ตัวเองจะเขียนหนังสือก็จะวิ่งไปดูตุ๊กตาทองคำบนโต๊ะเพื่อเตือนใจ”

“หลังจากเคยได้รางวัลตุ๊กตาทองคำจากพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานที่พระราชวังสวนจิตรลดาครั้งหนึ่งแล้ว ในครั้งนั้นก็มีความรู้สึกในชีวิตนี้ไม่ต้องรางวัลใดๆอีกแล้ว เพราะที่ได้รับคือรางวัลสูงสุดในชีวิตของตนเอง ทุกวันนี้รางวัลนั้นก็ตั้งไว้บนโต๊ะหมู่บูชา สวดมนต์เมื่อไหร่ก็กราบไหว้ตลอด เครื่องราชอิสริยาภรณ์ก็เหมือนกันที่เคยรับจากฝ่ายหน้ามาก่อน สมัยอยู่สภาฯ คือ ทูตยาภรณ์มงกุฎไทยและทูตยาภรณ์ช้างเผือก กับฝ่ายในคือ จตุตถจุลจอมเกล้า ที่เพิ่งได้รับคราวนี้ก็อยู่บนโต๊ะหมู่บูชา ดิฉันก็กราบไหว้อยู่ทุกวัน เพราะบูชาในฐานะของสูง”²²⁰

²¹⁸ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมและกระทรวงวัฒนธรรม, ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช 2555, หน้า 154.

²¹⁹ ขวัญเรือน, ทมนัยต์ หัวใจนักประพันธ์ : ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์, หน้า 143.

²²⁰ วิสวานถ, กว่าจะถึงวันนี้ของทมนัยต์, หน้า 7.

ปัจจุบันทมยันตีอายุ 79 ปี และในช่วงบั้นปลายชีวิตของทมยันตีนั้น คือ การวางมือจากการเป็นนักเขียนเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวเดินสู่ชีวิตแบบนักบวช และการมุ่งขวนขวายถือศีลผลิตผลงานสุดท้ายในชีวิตเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา นั่นก็คือ การเขียนนวนิยายเรื่อง “จอมศาสนา”²²¹ จากนั้นทมยันตีก็จะก้าวลงจากบัลลังก์นักเขียน เพื่อมุ่งหาความสงบสุขในทางธรรมของช่วงสุดท้ายของชีวิต โดยทมยันตีได้กล่าวไว้ว่า

“เพราะคำว่า ด้วยหน้าที่ ชีวิต ความรับผิดชอบ ที่เป็นปณิธานของทมยันตี อันหมายถึงการตอบแทนคุณแผ่นดินเกิดที่ให้ชีวิต ความสุขทุกประการด้วยงานแผ่นดินที่ต้องเสี่ยงแม้ชีวิตเพื่อปกป้องเอาไว้ในอดีต อย่าย่ำแต่หัวเดียวเลย ร้อยหัวก็ถวายได้ นี่คือการมุ่งมั่นรับใช้ในฐานะข้าแห่งแผ่นดินจวบจนชีวิตหาไม่ ส่วนงานสุดท้ายของทมยันตีคือ การตอบแทนต่อพระศาสนา คือ ความมุ่งมั่นในวันนี้ แม้จะผ่านงานบุญมามากมาย แต่ยังคงการเขียนงานชิ้นสุดท้ายอันเป็นพุทธประวัติของพระบรมศาสดาเพื่อถวายเป็นพุทธบูชาก่อนจะถึงวาระสุดท้ายของชีวิต”²²²

จากการศึกษาประวัติและบริบทภูมิหลังของทมยันตี จะเห็นได้ว่า บริบทชีวิตในวัยเด็กของทมยันตีมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานการเป็นนักเขียนให้กับทมยันตี โดยเฉพาะการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านจากมารดาและคุณยาย ทำให้ทมยันตีมีนิสัยรักการอ่านมาตั้งแต่เด็กๆ ซึ่งนิสัยรักการอ่านนี้เองส่งผลให้ทมยันตีเริ่มก้าวสู่การเป็นนักเขียนตั้งแต่วัยเยาว์ในที่สุด โดยเริ่มต้นจากการเขียนเรื่องสั้นก่อนและต่อมาก็เขียนนวนิยายที่เป็นเรื่องยาวมาจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับการเติบโตมาในครอบครัวที่มีความสุนทรีย์ ทำให้ทมยันตีเป็นนักเขียนที่มีความสุนทรีย์ด้วย และความสุนทรีย์นี้ก็ถูกส่งผ่านไปยังนวนิยายในลักษณะของการใช้ภาษาที่สวยงามละเมียดละไม สามารถสื่ออารมณ์ได้อย่างดี มีพลังทางวรรณศิลป์สูง ตัวละครมีชีวิตชีวา และเนื้อหามีความสมจริง สามารถโน้มน้าวอารมณ์ผู้อ่านให้เพลิดเพลินไปกับเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี จากงานเขียนที่ทรงคุณค่าด้านวรรณศิลป์นี้ส่งผลให้ทมยันตีกลายเป็นนักเขียนมืออาชีพที่มีชื่อเสียงโด่งดัง ได้รับการยอมรับจากผู้อ่านในวงกว้าง จนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (นวนิยาย) เมื่อปีพุทธศักราช 2555 นั่นเอง

นอกจากบริบทของครอบครัวจะมีส่วนสำคัญที่ทำให้ทมยันตีก้าวเข้าสู่การเป็นนักเขียนแล้ว บริบทของครัวครัวยังอิทธิพลต่อการก่อรูปความคิดทางการเมืองของทมยันตีเป็นอย่างมาก เพราะทมยันตีเติบโตมาในครอบครัวของทหารและชาวจีน ถูกเลี้ยงดูมาแบบทหาร โดยมีบิดาและพี่ชายเป็น

²²¹ บทสัมภาษณ์ทมยันตี, กิจกรรมนักเขียนพบผู้อ่าน, 24 มกราคม 2558.

²²² วิศวานถ, กว่าจะถึงวันนี้ของทมยันตี, หน้า 177-178.

ต้นแบบความคิดในเรื่องของความมีระเบียบวินัย ความอดทน ความเด็ดขาด และความซื่อสัตย์ รวมทั้งได้วิถีคิดและวิธีการทำงานแบบทหารมาจากบิดา ในขณะที่เดียวกันทมนันตีก็เติบโตมาภายใต้การเลี้ยงดูแบบชาววังจากมารดาและคุณยาย ทำให้ทมนันตีได้เรียนรู้ถึงขนบธรรมเนียม ค่านิยมและวัฒนธรรมประเพณีไทยแบบชาววัง รวมทั้งยังทำให้ทมนันตีมีความใกล้ชิดผูกพันกับสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยการปลูกฝังที่สำคัญที่ทมนันตีได้รับจากครอบครัวนั้นก็คือ การถูกสอนให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และการรักษาดีกรีดแผ่นดิน ดังที่ทมนันตีกล่าวไว้ว่า **“ตระกูลดิฉันสอนกันมาอย่างนั้นให้รักแผ่นดิน ไม่มีเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินดูแลเรา เราจะเป็นสุขได้อย่างไร มันอยู่ในเลือดของดิฉัน”** ประกอบกับการเติบโตมาด้วยการถูกปลูกฝังความรู้ด้านประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ไทย สกุลสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพและหลวงวิจิตรวาทการ ซึ่งเป็นประวัติศาสตร์แบบราชาชาตินิยมที่ถือเอากษัตริย์เป็นแกนกลางในการอธิบายประวัติศาสตร์ ยิ่งทำให้ทมนันตีซึมซับความรู้จากประวัติศาสตร์ในลักษณะนี้มาด้วย ทำให้สะท้อนแนวคิดทางการเมืองแบบราชาชาตินิยมในงานเขียนของตนเองเช่นกัน ฉะนั้น การเติบโตมาในครอบครัวที่ยึดถือค่านิยมประเพณีไทยแบบเดิมที่เน้นการจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์และการถูกหล่อหลอมเกล้าความรู้ด้านประวัติศาสตร์แบบราชาชาตินิยมทำให้ทมนันตีมีความคิดทางการเมืองแบบกษัตริย์นิยมและอนุรักษนิยมสูง รวมถึงความรักชาติรักแผ่นดินยังส่งผลให้ทมนันตีมีความคิดทางการเมืองแบบชาตินิยมที่เน้นไปทางอนุรักษนิยมด้วย ซึ่งความคิดทางการเมืองเหล่านี้ก็ปรากฏอยู่ในนวนิยายหลายเรื่องด้วยกัน เช่น ร่มฉัตร ทวิภพ กษัตริยา แก้วกัลยาแห่งแผ่นดิน อธิราชา เป็นต้น

ทั้งหมดทั้งปวงที่กล่าวมานี้คือประวัติและบริบทภูมิหลังของทมนันตี นักเขียนผู้ทรงอิทธิพลทางด้านราชาชาตินิยมคนหนึ่งในวงการวรรณกรรมไทย ตั้งแต่บริบทชีวิตในวัยเด็กของทมนันตี บริบทครอบครัว ชีวิตในวัยเรียน ชีวิตสมรส และชีวิตการเป็นนักเขียนมืออาชีพ ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญในการก่อรูปทางความคิดของทมนันตีทั้งสิ้น โดยเฉพาะการเลี้ยงดูของครอบครัวในวัยเด็กทั้งจากการอบรมสั่งสอนของบิดาและมารดา เพราะบริบทเหล่านี้คือสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวทมนันตี เป็นบริบทที่คอยหล่อหลอมเกล้าหรือมีอิทธิพลต่อความคิด ทักษะคิด มุมมอง และค่านิยมของทมนันตีเป็นอย่างมาก โดยความคิดทางการเมืองที่ถูกหล่อหลอมมาจากบริบทต่างๆเหล่านี้ไม่เพียงแต่อยู่ในความรู้สึกนึกคิดของทมนันตีเท่านั้น แต่ความคิดทางการเมืองยังถูกถ่ายทอดและถูกส่งผ่านไปยังงานเขียนของทมนันตีด้วย ทั้งในลักษณะของการตั้งใจถ่ายทอดความคิดทางการเมืองโดยตรงและการถ่ายทอดแบบสอดแทรกไม่เปิดเผยเพื่อให้ผู้อ่านตีความเอาเอง ฉะนั้นแล้ว จึงปฏิเสธไม่ได้ว่านวนิยายของทมนันตีคือผลผลิตทางความคิดของทมนันตีอันได้รับอิทธิพลมาจากบริบทแวดล้อมที่ต้องการสื่อสารไปยังผู้อ่าน เพื่อเป็นการตอกย้ำและผลิตซ้ำแนวคิดทางการเมืองแบบราชาชาตินิยมให้ยังหมุนเวียนและกลายเป็นความทรงจำร่วมแก่สาธารณชนต่อไปในสังคมไทย